

VEN Z MĚSTA

Diplomová práce
Karolína Holánková
doc. Ing. arch. Miroslav Cikán
Ateliér Cikán - Ertl, LS 2019/2020

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu docentu Cikánovi za vedení a výchovu v architektuře.

Mámě a tátovi za podporu a důvěru.

Tomášovi, že to vydržel.

Stelle.

Všem, kteří přispěli svými radami a tolerovali moje dotazy.

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Karolína Holánková

AR 2019/2020, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) Ven z města

(AJ) Out of the City

JAZYK PRÁCE: Český

Vedoucí práce:

doc. Ing. arch. Miroslav Cikán

Ústav: Ústav navrhování I 15127

Oponent práce:

Klíčová slova(česká):

CHKO, Brdy, turistické zázemí, stáj, dřevěné stavby, přístřešky

Anotace (česká):

Práce se věnuje znovu zpřístupněnému území Brdy. Dříve vojenský újezd ve vlastnictví státu, dnes v režimu CHKO. Pro vybranou oblast na základě analýz vznikla koncepce – síť míst vhodných pro vytvoření zázemí pro návštěvníky. Ve vybraných lokalitách pak návrhy různých forem a typů servisu s citlivostí k životnímu prostředí.

Anotace (anglická):

This thesis deals with the reopening of the Brdy territory. It was formerly a state-owned military district, and is nowadays a Protected Landscape Area. Locations suitable for visitor services were created by analysis of the selected area. Several environmentally sensitive variants of services were designed for the selected localities.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 1.6.2020

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Karolína Holánková

datum narození: 14.5.1993

akademický rok / semestr: 2019/2020 / 10. semestr

obor: architektura a urbanismus

ústav: 15127

vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Miroslav Cikán

téma diplomové práce: Ven z města!

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Práce se věnuje znovu zpřístupněnému území Brdy. Dříve vojenského újezdu ve vlastnictví státu, nyní v režimu CHKO. Cílem práce je ve vybrané oblasti navrhnout síť jednotlivých nebo skupinových objektů zázemí stabilního servisu a zázemí pro návštěvníky lokality s a bez trvalého personálu (typ „hajný s hajnou“ s nebo bez hospody, s nebo bez ubytování) se zázemím pro turisty v souladu s chráněnou krajinnou oblastí.

Základní cíle návrhu:

A/ Návrh prostorového, hmotového a materiálového řešení s relevantní promyšlenou typologií ve vazbě na kulturní krajinu včetně navazujících prostranství, deklarujících prostorové vztahy, povahu objektu, obytnost a atraktivitu a citlivost k životnímu prostředí. Bude zohledněna příležitost energetické soběstačnosti, hospodaření s vodou, reprezentace ekologického stavitelství včetně recyklovatelnosti objektu, který nebude zatěžovat životní prostředí po celou dobu svojí existence a pokud možno i po ní.

Součástí návrhu bude i stavební program jednotlivých situací a typů.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

- Situace (1:400-1:000)
- Půdorysy (včetně parteru), řezy, pohledy (1:100-1:350)
- Reprezentace konstrukční a technologické struktury.
- Ověřovací perspektivy s návazností na okolní krajinu, ověřující bytnost a relevanci řešení k místu a účelu.
 - Hlavní materializovaná perspektiva nebo zákres do fotografie
 - Záběr z vnitřního prostoru,
- Průvodní zpráva

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

- Fyzický model
- Portfolio, formát A4, 2x (nadměrné výkresy možno zmenšit)
- CD
- Plakát

Konkrétní zadání programu a jednotlivých měřítek může být v průběhu semestru upřesněno.

Datum a podpis studenta 25.2.2020

Datum a podpis vedoucího DP 25.2.2020

Datum a podpis děkana FA ČVUT

10.5.2020
registrováno studijním oddělením dne

K. L. Holáková

M. Cikán

K. L. Holáková

OBSAH

Předmluva	11
Průvodní zpráva	13, 14, 15, 16, 17
Brdy	19
Fakta	21
Historie	23
Zaniklé vsi	24, 25
Zaniklé hájovny	26, 27
Vojenský újezd	31
CHKO	35
SWOT analýza	37
Názory	39
Trampové a skauti	40, 41
Typy cestovatelů	45
Chování cestovatelů	47
Obraz sídla a krajiny	49
Obraz sídel	51
Obraz brdských loveckých boud	53
Obraz brdských cest	55
Tůňky a potůčky brdských lesů	57
Turistické cesty	59
Turista, výletník, poutník	61
Lokální výlety	63
Regionální výlety	65
Celodenní výlety	67
Místa pro zázemí	69
Místa v kontextu	71
Vybraná místa k řešení	73

Návrhová část

Předmluva	77	Bor	125
Přístřešky	79	Historie	126, 127
Okno do krajiny	80, 81	Situace	128, 129
Přístřešek pro přespání	82, 83	Konstrukce	130, 131
Skelná Huť	84, 85	Udržitelnost	132, 133
Teslíny	87	Axonometrie	134, 135
Historie	88, 89	Půdorysy	136, 137
Situace	90, 91	Řez	138
Konstrukce	92, 93	Srub I.	139
Udržitelnost	94, 95	Pohledy	140, 141, 142, 143
Axonometrie	96, 97	Vizualizace	144, 145
Obytný dům	99	Srub II.	147
Půdorysy	100, 101	Padrť	149
Řez	102	Historie	150, 151
Pohledy	104, 105, 106, 107	Situace	152, 153
Vizualizace	103, 108, 109	Konstrukce	154, 155
Stáje	110	Udržitelnost	156
Půdorys	111	Axonometrie	158, 159
Řez	112	Půdorys	160
Vizualizace	113	Řez	161
Pohledy	114, 115, 116, 117	Pohledy	162, 163, 164, 165
Stodola	118	Vizualizace	166, 167
Půdorys	119	Síť zázemí	168, 169
Schéma konstrukce	120, 121	Síť	170, 171
Sruby	122, 123	Zdroje	173

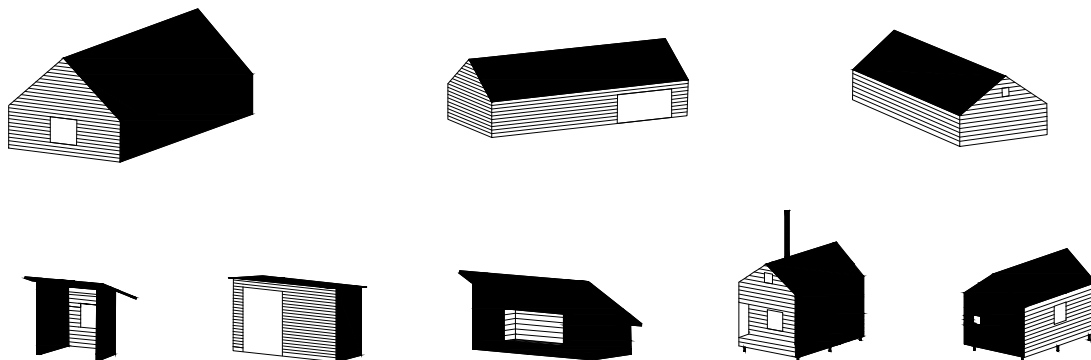
PŘEDMLUVA

Tomuto dokumentu předchází studie z diplomního semináře nazvaná Typologie a topologie volného času. Ta se zabývá formou a přeměnou trávení volného času napříč dobou i sociálními vrstvami. Pro lepší pochopení fenoménu útěku z města do přírody, který od průmyslové revoluce a rozvoje měst stále stoupá. Výsledné poznatky pak vedly k hledání místa, do kterého je možné z města utéci, nebo se tak již děje.

Brdské hvozdy jsou takovým územím. Je dobře dostupné z několika velkých měst, je možné se do nich vypravit autem, vlakem i pěší či cyklistickou túrou. Jejich prostředí není nedotčené, přesto vykazuje známky neobvyklého území, které by se jinde v České republice těžko hledalo. Území bylo po dlouhá léta znepřístupněno veřejnosti a jakékoliv zázemí pro návštěvníky v nich tedy nelze najít. Brdy mají velký rekreačně-turistický potenciál, který zároveň vyvolává otázky. Jak k území přistoupit? Jaké místo to vlastně je? Kdo ho navštěvuje? Co může nabídnout? A jakým směrem by se mohlo vydat?

Výsledný dokument nabízí možná řešení a také pohled, jak lze k území přistupovat a jak s ním pracovat.

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

A.1 Identifikační údaje

A.1.1 Údaje o stavbě

Název: Rodinný dům se stájemi
 Místo stavby: Teslíny, katastrální území Věšín
 Předmět dokumentace: Návrh souboru staveb.
 Dvoupatrový rodinný domů se zázemím pro turisty.
 Samostatná, jednopatrová stavba – stáj pro 3 koně.
 Samostatná jednopatrová stavba – stodola na seno.

A.1.2 Údaje o stavebníkovi

Soukromý investor

A.2 Údaje o území

a) Rozsah řešeného území

Navrhovaný soubor v osadě Teslíny k.ú. Věšín (okres Příbram), bude ležet na rovinnatém, čtvercovém pozemku, se vzrostlou zelení u hranice pozemku. Jednou svojí stranou přiléhá k silnici I/19 z Příbrami do Plzně. Další stranou sousedí s rodinným domem se zahradou, v dostatečné vzdálenosti od hranice pozemku. Další stranou sousedí s asfaltovou lesní cestou a poslední stranou s lesem.

b) Údaje o ochraně území

Objekty se nenachází ani v památkové rezervaci, ani v památkové zóně. Lokalita se nenachází v záplavovém území ani v poddolované oblasti a dodržuje ochranné pásmo lesa.

c) Údaje o odtokových poměrech

Odtok splaškových vod bude řešen napojením do městské kanalizace. Dešťová voda bude svedena do retenční nádrže na pozemku.

d) Údaje o souladu s územně plánovací dokumentací

Projekt je v souladu s územním plánem obce Věšín. Tato parcela je vedena jako stavební a určena ke stavbě rodinného domu.

e) Umísťování malých kapacit zvířat (jde o zájmové chovy) do velikosti 2,6 DJ skotu nebo koní, či 0,7 DJ prasat nebo 0,4 DJ ovcí (koz), či 0,3 DJ drůbeže, není z hlediska jejich vlivu na životní prostředí nijak omezeno. Dobyččí jednotka (DJ) u koní v přepočtu vychází na 2 až 3 koně v závislosti na plemeni.

f) Údaje o dodržení obecních požadavků na využití území Rodinný dům byl navržen tak, aby vyhověl obecním požadavkům na stavbu domu pro toto území. Stavba je umístěna tak, aby nenarušovala ráz okolní zástavby.

g) Seznam pozemků a staveb dotčených prováděním stavby (podle katastru nemovitostí)
 Pozemek č. 1507/1, 1507/2, 1506/6, 1584/30

A.3 Údaje o stavbě

a) Soubor novostaveb

b) Soubor určený k trvalému bydlení s doplňkovou funkcí možného pronájmu přechodného bydlení

c) Trvalé stavby

d) Navrhované kapacity staveb

Zastavěná plocha: 594m²
 Užiténá plocha: 660m²
 Počet obytných místností: 8
 Předpokládaný počet uživatelů: trvale: 3-4
 dočasně: 8

e) Základní bilance stavby

Ekologická dřevěná stavba, s vytápěním pomocí tepelného čerpadla země - voda, využíváním dešťové vody z retenční nádrže a místních materiálů.

f) Orientační náklady na stavbu:

9 900 000 Kč obytný dům
 7 000 000 Kč stáje + stodola

A.1 Identifikační údaje

A.1.1 Údaje o stavbě

Název: Turistické zázemí - chata
Místo stavby: Padrťské rybníky, k.ú. Strašice
Předmět dokumentace: Návrh turistické chaty
Jednopatrová chata se zázemím pro turisty.

A.1.2 Údaje o stavebníkovi

CHKO Brdy

A.2 Údaje o území

a) Rozsah řešeného území

Stavba se nachází u Dolejšího rybníka v oblasti Padrťské pláně. Stojí na rovinném místě louky u křižovatky bývalé vesnice Padrť na neoplocené louce. S přímou návazností pěší nebezpečné cesty na stávající kamennou cestu.

b) Údaje o ochraně území

Území se nachází v II. zóně chráněné krajinné oblasti Brdy. Definice podle MŽP II. zóna („polopřirozená ochranná“) zahrnuje mozaiku přírodních blízkých a kulturních ekosystémů, zaujímá 37 % z celkové výměry. Snahou v tomto území je zlepšení jeho přírodní hodnoty, umožňuje jemné formy hospodaření. Stavby zde nejsou zakázané, ale je potřeba udělení výjimky od vedení CHKO, jež je investorem.

c) Údaje o odtokových poměrech

Stavba je postavena na zemních vrutech, čímž minimalizuje svůj kontakt se zemí a pomocí svodů ze střechy je voda vsakována zpět do půdy.

d) Údaje o dodržení obecních požadavků na využití území

Stavba je navržena tak, aby po celou dobu její existence minimálně zatěžovala území. Je celá z místního dřeva, demontovatelná, na zemních vrutech. Díky tomu je po demontáži možné území dále používat bez většího narušení území.

A.3 Údaje o stavbě

a) Demontovatelná novostavba

b) Stavba určená k dočasnému obývání

c) Navrhované kapacity staveb

Zastavěná plocha: 20m²

Užitná plocha: 17,5m²

Počet obytných místností: 1

Předpokládaný počet uživatelů: 4

d) Základní bilance stavby

Jednoduchá, demontovatelná dřevěná stavba se zelenou střechou.

e) Orientační náklady na stavbu:

300 000 Kč

A.1 Identifikační údaje

A.1.1 Údaje o stavbě

Název: Turistické zázemí - chata
Místo stavby: Bor, k.ú. Nepomuk
Předmět dokumentace: Návrh turistické chaty
Dvoupatrová chata se zázemím pro turisty.

A.1.2 Údaje o stavebníkovi

CHKO Brdy

A.2 Údaje o území

a) Rozsah řešeného území

Stavba se nachází v údolí Bor pod vrcholem Koruna. Stojí na mírně svažitém místě louky. S přímou návazností pěší nebezpečné cesty na stávající asfaltovou cestu.

b) Údaje o ochraně území

Území se nachází v II. zóně chráněné krajinné oblasti Brdy. Definice podle MŽP II. zóna („polopřirozená ochranná“) zahrnuje mozaiku přírodě blízkých a kulturních ekosystémů, zaujímá 37 % z celkové výměry. Snahou v tomto území je zlepšení jeho přírodní hodnoty, umožňuje jemné formy hospodaření. Stavby zde nejsou zakázané, ale je potřeba udělení výjimky od vedení CHKO, jež je investorem.

c) Údaje o odtokových poměrech

Stavba je postavena na zemních vrutech, čímž minimalizuje svůj kontakt se zemí a pomocí svodů ze střechy je voda vsakována zpět do půdy.

d) Údaje o dodržení obecních požadavků na využití území

Stavba je navržena tak, aby po celou dobu její existence minimálně zatěžovala území. Je celá z místního dřeva, demontovatelná, na zemních vrutech. Díky tomu je po demontáži možné území dále používat bez většího narušení území.

A.3 Údaje o stavbě

a) Demontovatelná novostavba

b) Stavba určená k dočasnému obývání

c) Navrhované kapacity staveb

Zastavěná plocha: 20m²

Užitná plocha: 34m²

Počet obytných místností: 1

Předpokládaný počet uživatelů: 4 - 7

d) Základní bilance stavby

Jednoduchá, demontovatelná dřevěná stavba s vytápěním pomocí kamen na dřevo.

e) Orientační náklady na stavbu:

500 000 Kč

A.1 Identifikační údaje

A.1.1 Údaje o stavbě

Název: Turistické zázemí – přístřešek pro přespání
Místo stavby: CHKO Brdy
Předmět dokumentace: Návrh přístřešku
Přízemní přístřešek pro přespání

A.1.2 Údaje o stavebníkovi

CHKO Brdy

A.2 Údaje o území

a) Rozsah řešeného území

Stavby je možné postavit v lese, na vhodně zvoleném místě, po konzultaci s vedením CHKO, na celém území CHKO Brdy.

b) Údaje o ochraně území

Území se nachází v I. – IV. zóně CHKO Brdy.
V I. zóně je zakázáno přístřešky umísťovat.
Ve II. – IV. zóně stavby schvaluje a vybírá místa vedení CHKO, jež je investorem.

c) Údaje o odtokových poměrech

Voda je odváděna ze střechy a vsakuje se do země.

d) Údaje o dodržení obecních požadavků na využití území

Stavba je navržena tak, aby po celou dobu její existence minimálně zatěžovala území. Je celá z místního dřeva, demontovatelná.

A.3 Údaje o stavbě

a) Demontovatelná novostavba

b) Stavba určená k dočasnému obývání

d) Navrhované kapacity staveb

Zastavěná plocha: 9m²

Užitná plocha: 8m²

Předpokládaný počet uživatelů: 4 –5

e) Orientační náklady na stavbu:

100 000 Kč

A.1 Identifikační údaje

A.1.1 Údaje o stavbě

Název: Turistické zázemí - přístřešek pro přespání
Místo stavby: Skelná Huť, k.ú. Obecnice
Předmět dokumentace: Návrh přístřešku
Přízemní přístřešek pro přespání

A.1.2 Údaje o stavebníkovi

CHKO Brdy

A.2 Údaje o území

a) Rozsah řešeného území

Stavba na mírně svažité části louky Skelná Huť.

b) Údaje o ochraně území

Území se nachází v II. Zóně CHKO Brdy.

Ve II. zóně tyto malé dočasné stavby schvaluje vedení CHKO, jež je investorem.

c) Údaje o odtokových poměrech

Voda je odváděna ze střechy a vsakuje se do země.

d) Údaje o dodržení obecních požadavků na využití území

Stavba je navržena tak, aby po celou dobu svojí existence minimálně zatěžovala území. Je celá z místního dřeva, demontovatelná.

A.3 Údaje o stavbě

a) Demontovatelná novostavba

b) Stavba určená k dočasnému obývání

d) Navrhované kapacity staveb

Zastavěná plocha: 6m²

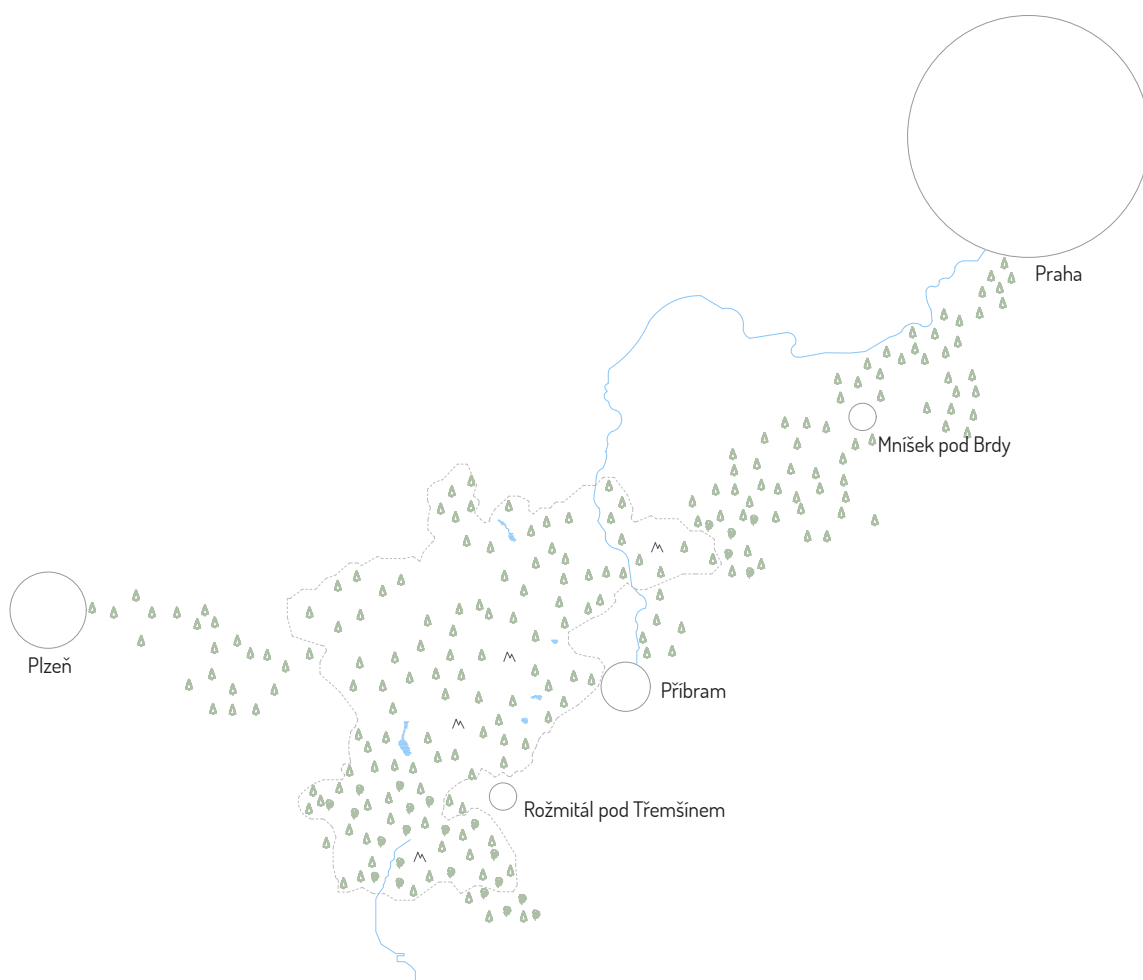
Užitná plocha: 5,5m²

Předpokládaný počet uživatelů: 2 - 4

e) Orientační náklady na stavbu:

100 000 Kč

BRDY

Výjimečný horský charakter krajiny v České republice. Rozkládají se od předměstí Prahy přes předměstí Plzně po Příbram. Místo naleziště pravěkých hradišť (Plešivec, Žďar a Třemšín). Bývalý vojenský újezd. Neobydlená krajina. Bez zástavby. Chráněná krajinná oblast. Všechna tato fakta jsou pro Brdy příznačná. Díky nalezištím, bronzu, železa i zlata zde předkové zakládali svá hradiště. Území je ostrovem chladného a vlhkého klimatu s neúrodnou půdou. Nejspíše i právě proto bylo území vždy řídce osídleno, pouze s pár místy v nižších a příhodnějších polohách. Jejich uzavření pro vojenské potřeby umožnilo krajině vyvíjet se rozdílným až unikátním způsobem, který není nikde v republice. Tato krajina je nyní po dlouhých desetiletích znovu otevřena veřejnosti. K její ochraně byla na území vyhlášena chráněná krajinná oblast s možností rozvoje turistiky, jako cesty za poznáním historie, neobvyklé přírody i klidu.

FAKTA

Brdská oblast

Geomorfologické území v středozápadních Čechách. Rozkládá se v ní část Prahy, CHKO Křivoklátsko, CHKO Český kras a CHKO Brdy.

Rozloha 3 438 km²

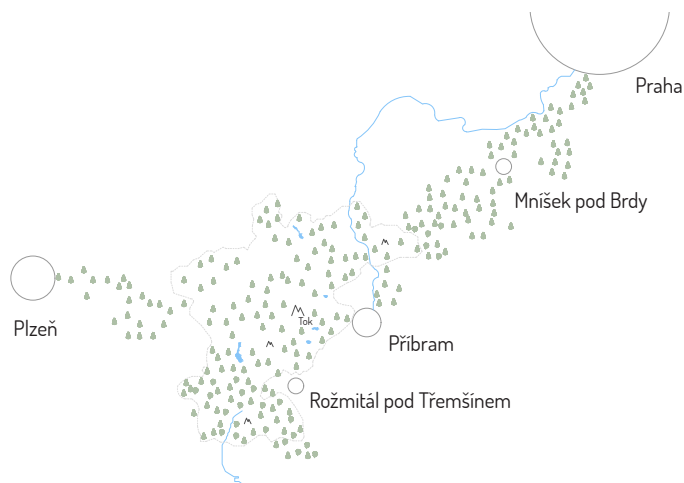

+++

Brdy

Vrchovina ve středních Čechách. Brdo znamená lesnatý kopec. Brdy jsou zalesněny z 85%. Jedná se o nejlesnatější chráněné území v ČR.

Nejvyšší hora Tok 865 m.n.m.

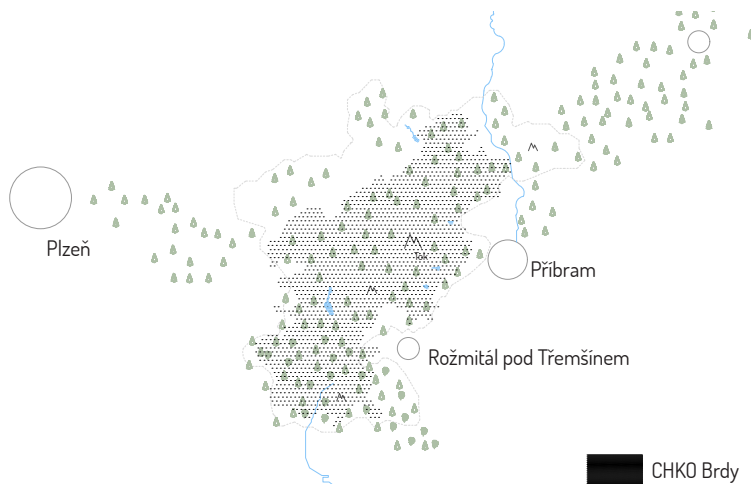

+++

CHKO Brdy

Vznikla spojením zrušeného vojenského újezdu a přírodních parků 1. ledna 2016. 4 zóny podle stupně ochrany. 4% z celé rozlohy jsou zemědělská půda. 27 katastrálních území 0 obyvatel

Rozloha 345 km².

+++

HISTORIE

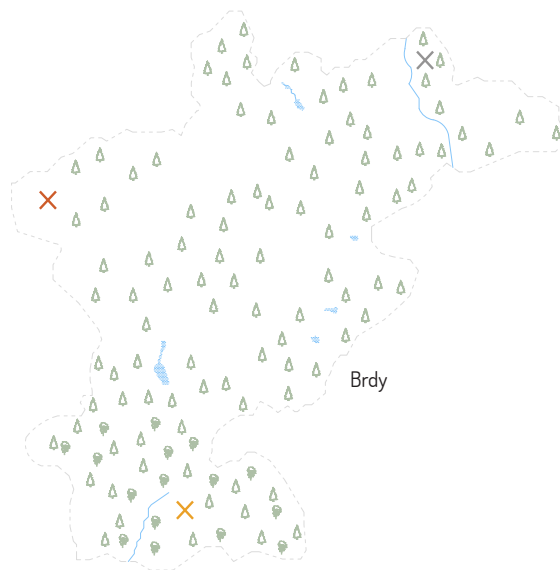
Hradiště

Brdské lesy a jejich krajina působí neprostupně. Přesto historie Brd a jejich obývání sahá hluboko do minulosti. Nálezy z doby kamenné patří mezi první z nich. Mezi nejstarší osídlení na vyvýšených místech patří pravěká hradiště.

✗ Plešivec, hradiště na stejnojmenném vrcholu, pochází z doby bronzové s množstvím bronzových nálezů. Tyto nálezy vedou k domněnce, že se jednalo o posvátné místo.

✗ Další hradiště se nachází na zalesněném vrcholu Žďár. Má charakter hradiště na Plešivci, pochází z pozdní doby bronzové, ale nálezy železných artefaktů svědčí o obývání i v době halštatské.

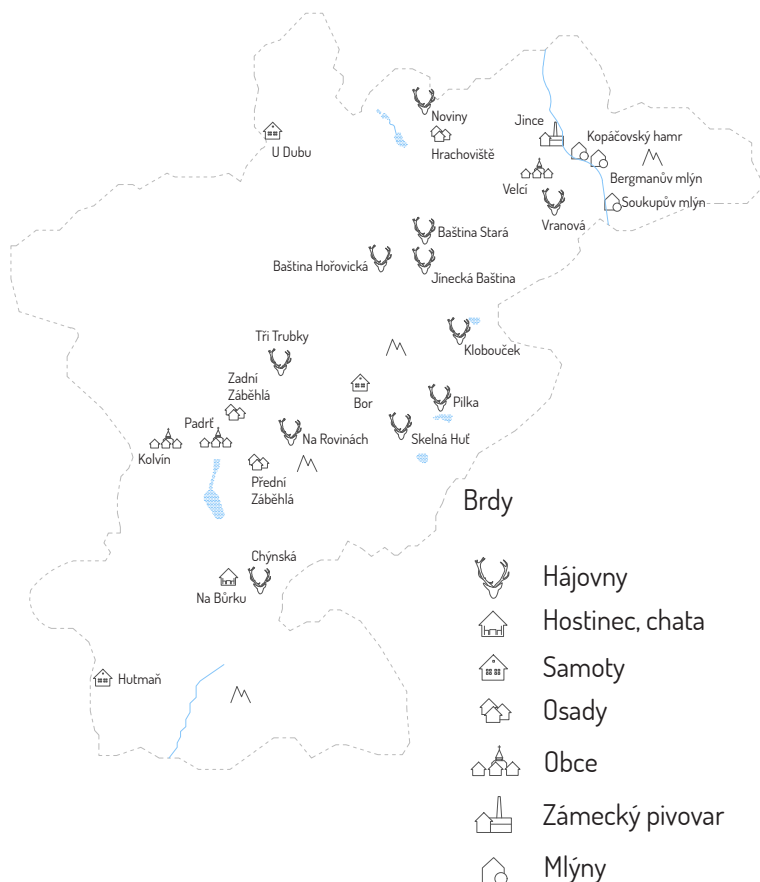
✗ Třemšín bylo původně hradiště. Ve 13. století zde stával hrad, který od 15. století pustl a dochovaly se jen zbytky. Od konce 19. století zde stávala také první rozhledna v Brdech. Tu nahradily ve 20. století ještě dvě další varianty, které podlely větru i požáru. Na toto místo vzniklo několik projektů, ale žádný zatím nebyl realizován. Je také místem naleziště zlata.¹

Zaniklé vsi a usedlosti

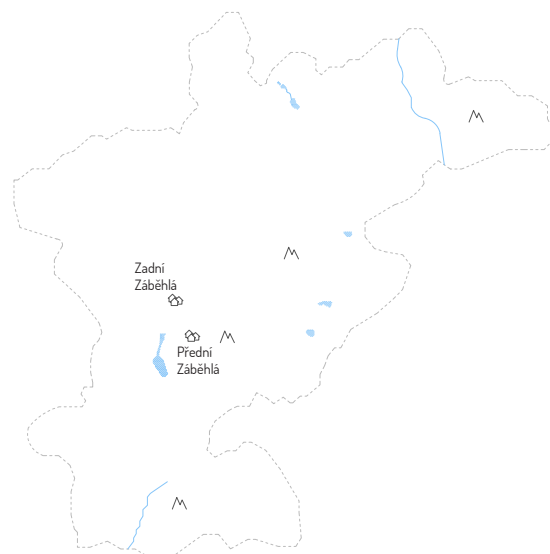
Území dlouho neosídlené pokryté hustými lesy, s nedostatkem luk a polí se začalo osídlovat ve 14. století hlavně po okrajích Brd. Vznikaly vesnice, hrady (Vejdek, Třemšín...), tvrze (Jince, Poříčí, Strašice...) i kláštery (Svatá Dobrotivá, Teslín).

V 18. století s rozvojem železných a skelných hutí došlo k dalšímu rozvoji osídlování a zakládání vesnic v Brdech (Záběhlá, Nepomuk...). Postupně se v území lesů začínají objevovat hájovny, samoty, strážní budovy, hamry a na konci 19. století s rozvojem turismu i turistické chaty. V průběhu staletí vesnice na území postupně také zanikaly. Při ukončení těžby nebo z důvodu morových epidemií. Největší dopad na osídlení měl, ale v 50. letech 20. století vznik vojenského prostoru, kdy bylo obyvatelstvo vystěhováno a většina vesnic i staveb srovnána se zemí. Náhradou jim byly přiděleny prázdné domy po německém obyvatelstvu. Některé roubené hájovny byly přesunuty z území brdských lesů do okolních vesnic a je tedy možné je dnes navštívit. Například původní hájovna Carvánka, byla v roce 1931 zakoupena jedním nadlesním, jež tuto roubenku rozebral a znovu postavil v podbrdské obci Strašice. Dnes tato místa lze poznat podle pár ovocných stromků, líp či zbytků základů a studánek.²

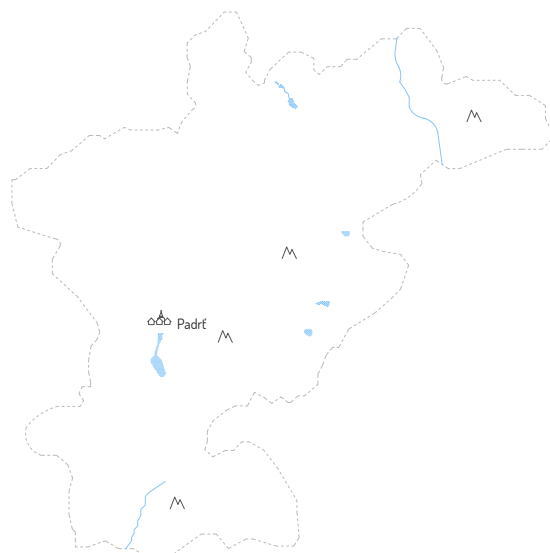
Záběhlá

Založena byla v roce 1730, kdy došlo k nárustu obyvatel, kteří se přistěhovali, jako pracovní síly do lesů – v té době dochází v oblasti k rozvoji železných a skelných hutí, pro které je potřeba dřevěné uhlí. Narodil od Nepomuku, založeného nedaleko v roce 1727, který byl obydlen výhradně německy mluvícími obyvateli z Bavorska, byla Záběhlá osídlena výhradně českými obyvateli. Na konci 18. století se rozdělila na Přední a Zadní Záběhlou. Měla hospodu, školu i kapli. K prvnímu vystěhování došlo během 2.světové války, kdy v území mohli zůstat pouze lesní dělníci. V plánu bylo úplné zničení, ke kterému ještě tehdy nedošlo. Obyvatelé se vrátili po válce zpět a provedli opravy svých domů i například budování vodovodu v Přední Záběhlé. Než museli v roce 1952 obyvatelé vesnici opustit, předcházela nařízení tajná jednání ÚV KSČ Ministerstva obrany, kteří nakonec na tzv. schůzi v Hořovicích vydali příkaz a vystěhovaná vesnice tentokrát byla srovnána se zemí.³

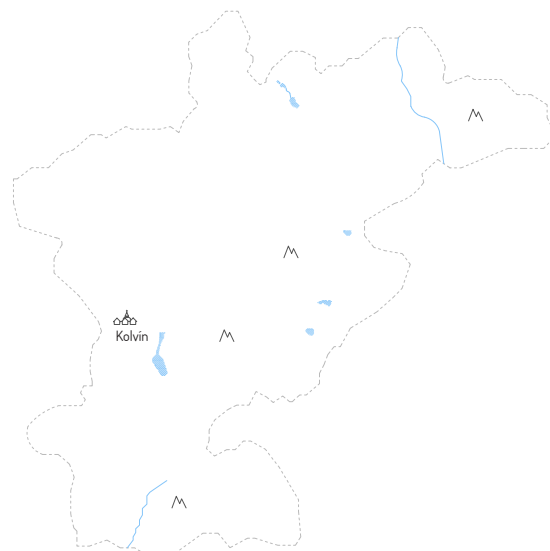
Padrt'

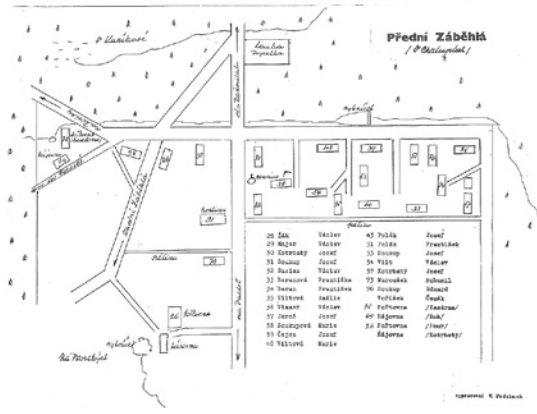
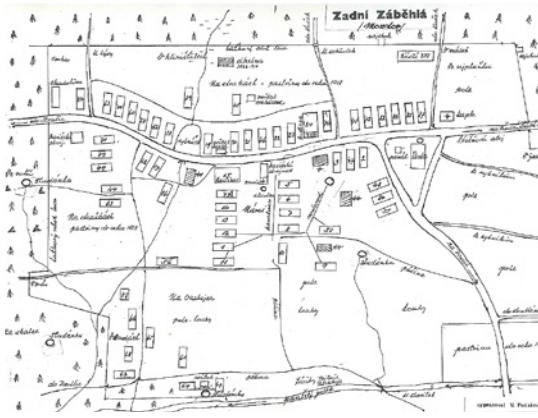
V druhé polovině 16.století stojí za rozvojem území železné hutě. Výroba železa se neobešla bez vody, jako pohonu, vznikají tedy rybníky a v jejich blízkosti osada Waldorf, později česky Padrt', osídlena Němci se znalostmi v hutích. Vznikla v roce 1565 v jejímž okolí stávaly 4 vysoké pece na železo a hamry. Během druhé světové války – v roce 1941 – stála v území vojenská střelnice a obyvatelé byli vystěhováni poprvé. Stejně jako v Záběhlé zde mohli zůstat pouze lesní dělníci. Po válce se do zničené obce vrátili. Podobně jako v Záběhlé došlo k její opravě. V roce 1949 se ale znovu stala součástí nového vojenského újezdu a její obyvatelé byli v roce 1952 vystěhováni. V témže roce byla vesnice vojáky srovnána se zemí. Obyvatelé sice dostali vysídlené domy po německém obyvatelstvu v okolí, často však v dezolátním stavu a jejich nově opravené domy byly zničeny. Náhrady se nikdy nedočkali.⁴

Kolvín

Svůj název získala nejspíše po majiteli první usedlosti, jímž byl Nechval, řečený Kolvín z Kolvína, v první písemné zmiňce z roku 1381. Byla to zemědělská ves horského charakteru s většinou domů roubených. V první světové válce obec ztratila 17 mužů, jímž byl po válce ve vsi postaven pomník. V době první republiky měla obec školu, zvoničku s modlitebnou, konzum i hasičskou zbrojnicí. Během druhé světové války, stejně jako okolní vesnice i Kolvín byl určen výcviku vojáků a obyvatelé se museli vystěhovat. Narodil od Padrtě a Záběhlé, z Kolvína se museli vystěhovat všichni. V jeho blízkosti ale vznikl pracovní tábor totálně nasazených obyvatel celého protektorátu. Vesnické domy využívaly německé ostrahy. Po válce se mohli obyvatelé vrátit. Vesnice byla 1949 začleněna znovu do vojenského území a stejně jako Padrt' a Záběhlé v roce 1952 srovnána se zemí. Dnes ji připomíná opuštěný sad i pamětní desky u základů některých statků.

Kronika života obce - p. Václav Voříšek Zdroj: www.brdy.org
- článek Přední a Zadní Záběhlá

Kaple a v pozadí škola v Zadní Záběhlé

Foto archiv - Ing. J. Švandrlík
Zdroj: www.brdy.org
- článek Přední a Zadní Záběhlá

Domek čp. 58 obuvníka F. Vojáčka
Zadní Záběhlá

Domek Václava Černého čp.66
V Budách - Zadní Záběhlá

Foto archiv - Radomír Vacek
Zdroj: www.Objevbrdy.cz
- článek Přední a Zadní Záběhlá

Padrt v roce 1939

Miloslav Jan Žan
Zdroj: www.brdyochranaprirody.cz
- Pamětní kniha obce Padrt

Kaple s kolednicí
Padrt

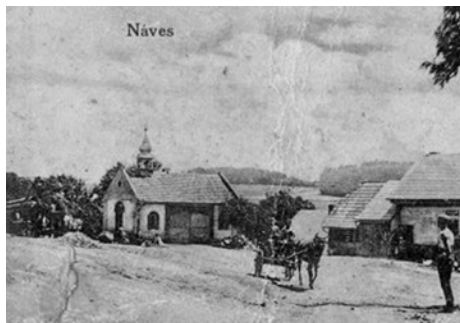
Škola pro Padrt i Záběhlou 1940-52
Padrt

Foto archiv - Radomír Vacek
Zdroj: www.Objevbrdy.cz
- článek Přední a Zadní Záběhlá

Kolvín v roce 1838

Zdroj: www.historickemapy.cz
Archiválé Ústředního archivu
zeměměřičtví a katastru

Náves se zvoničkou
Kolvín

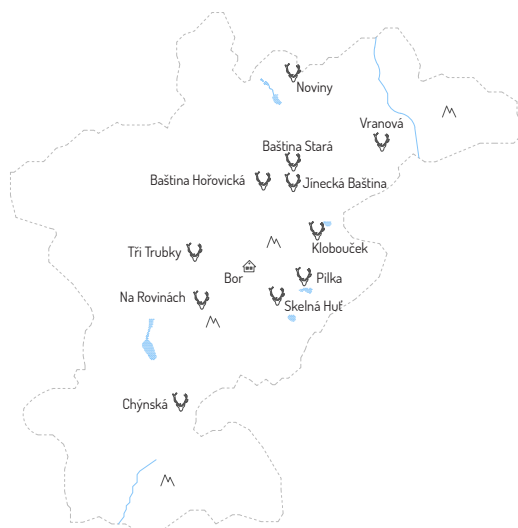
Foto archiv Ing. J. Švandrlík Zdroj: www.brdy.org
- článek Kolvín

Škola
Kolvín

Zaniklé hájovny

Hájovny a turismus

Důležitou roli v Brdech, před vyhlášením vojenského újezdu, hrály hájovny. Již za první republiky bylo území vyhlášeným místem turistů. Jak se můžeme dočíst v knize Monografie Hořovicka a Berounska, díl VII., 1935, Klub českých turistů počítal s trasami skrze Brdy pro několikadenní výlety. Snažili se zřídit místa pro přespání a následně dle nich plánovat trasy. Jednou z variant pro přespávání byly hájovny.

Jinecká Baština byla hájovna z konce 19. století. V roce 1924 se hajný přestěhoval na Valdek. Opuštěná hájovna sloužila jako ubytovna pro turisty. Citace z výše zmiňované monografie, část III. „...sestává se ze tří místností, z nichž dvě jsou již zcela upraveny na ložnice, jedna pro ženy, druhá pro muže, třetí pak bude zřízena na jídelnu. Je tam celkem zatím 19 lůžek. Noclehárnu obstarává lesní zřízenec, jenž v myslivně bydlí.“

Roku 1926, kdy byl vyhlášen vojenský výcvikový prostor, bývalý hajný dostal hájovnu od majitele darem. Hájovnu rozložil a znovu složil v Neřežině na okraji Brd.

Důležitým místem pro turisty mělo být také pohostinctví zřízené v nich či hostince v dnes zaniklých vsích. Například se kniha zmiňuje o zaniklé vsi Hrachoviště, jejíž hostinec nenabízí nocleh ale pouze pivo.

Dalším takovým místem byla i hájovna Carvánka u vrcholu Tok. Uchráněna před zničením v zřízené vojenské střelnici. Každý trám byl popsán, rozebrán a znovu složen ve Strašicích v roce 1931. Dříve však v lesích sloužila turistům i skautům.

Bor, samota v jižních částech Brd bývala v zimě na dlouhé týdny nepřístupná a odříznuta od světa. Podobně jako Carvánka. Stávala zde již od roku 1774, ale na konci 19. století již byla v nevyhovujícím stavu a nahrazena. V roce 1908 zde vznikla myslivna tyrolského slohu s hrázděným zdívkem, která za první republiky sloužila i turistům pro přespání. Po druhé světové válce s rozšířením vojenského újezdu byla vystěhována a roku 1959 zbořena.

Hájovna Tři Trubky byla postavena v letech 1861. Zbourána byla v roce 2013 při likvidaci objektů před zrušením vojenského prostoru. Po ní nese název i lovecký zámeček Tři Trubky, postaven v letech 1888–90, který zde stojí dodnes. Jeho architektem byl Camillo Sitte. Nachází se zde i vodní elektrárna z roku 1894 a funkční byla do roku 1949. V roce 1980 prošel rekonstrukcí (přístavby, vytápění, vodovod, přestavba konírny na ubytování), není tedy v původní podobě.

Od roku 2014 je elektrárna se zámečkem kulturní památkou.⁵

Hájovna Jinecká Baština
Zdroj: www.zanikleobce.cz
- článek Baštinská Myslivna

Lovecká bouda u Carvanky a skautská skupina 1923
Střední Brdy, krajina neznámá, 1998
Jan Čáka

Myslivna Bor
Foto archiv - Radomír Vacek
Zdroj: www.Objevbrdy.cz
- článek Přední a Zadní Záběhlá

Lovecký zámek Tři Trubky
Foto archiv - Radomír Vacek
Zdroj: www.Objevbrdy.cz
- článek Přední a Zadní Záběhlá

VOJENSKÝ ÚJEZD

Časová osa

- 1920 - modernizace čs. armády - vybrány Brdy pro střelnici rozsáhlé lesnaté území s terénem podobným našim hranicím
- 1924 - 25 - silný odpor místních obyvatel
- 1927 - postaveno dělostřelecké cvičiště Brdy
- 1929 - postavena kasárna a vykácena část lesa pro cílové plochy
- 1930 - zřízeny cílové plochy Jordán a Tok
- Po celou tuto dobu jsou Brdy otevřeny veřejnosti
- 1940 - okupující armáda zakazuje vstup, rozšiřuje území, vystěhovává vesnice bez náhrady pro obyvatele
- 1945 - obyvatelé zpátky ve vesnicích, čs. armáda využívá střelnici jako před válkou
- 1950 - zřízeno sídlo vojenského újezdu Jince
- 1952 - rozšíření újezdu na 260,08 km², vystěhovány obce do domů po německém obyvatelstvu v okolí
- 1968 - na území útvar sovětské armády - ale jako jediný újezd u nás nebyl zcela předán sovětům

před 1989

po 1989

- 1990 - snaha o zrušení / zmenšení VÚ a zpřístupnění turistům
- zatřeno ministerstvem živ. prostředí pro ochranu krajiny
- 1994 - od tohoto roku podniká na území česká armáda cvičení se spojenci
- 1999 - výstavba věže na vrcholu Praha jako americký meteorologický radar
- 2011 - návrh ministra obrany o zrušení VÚ Brdy
- 2016 - vojenský újezd zrušen k 1.1. 2016, zachovány jen určité oblasti pro armádu (Jince, Brda, U Němých)

Vojenský újezd nahrazen CHKO Brdy⁶

Vojenská speciálka - čtverec M-33-76-D
Střední Brdy 1:50000
Zdroj: <http://www.brdskelisty.cz/ke-stazeni/mapy.html>

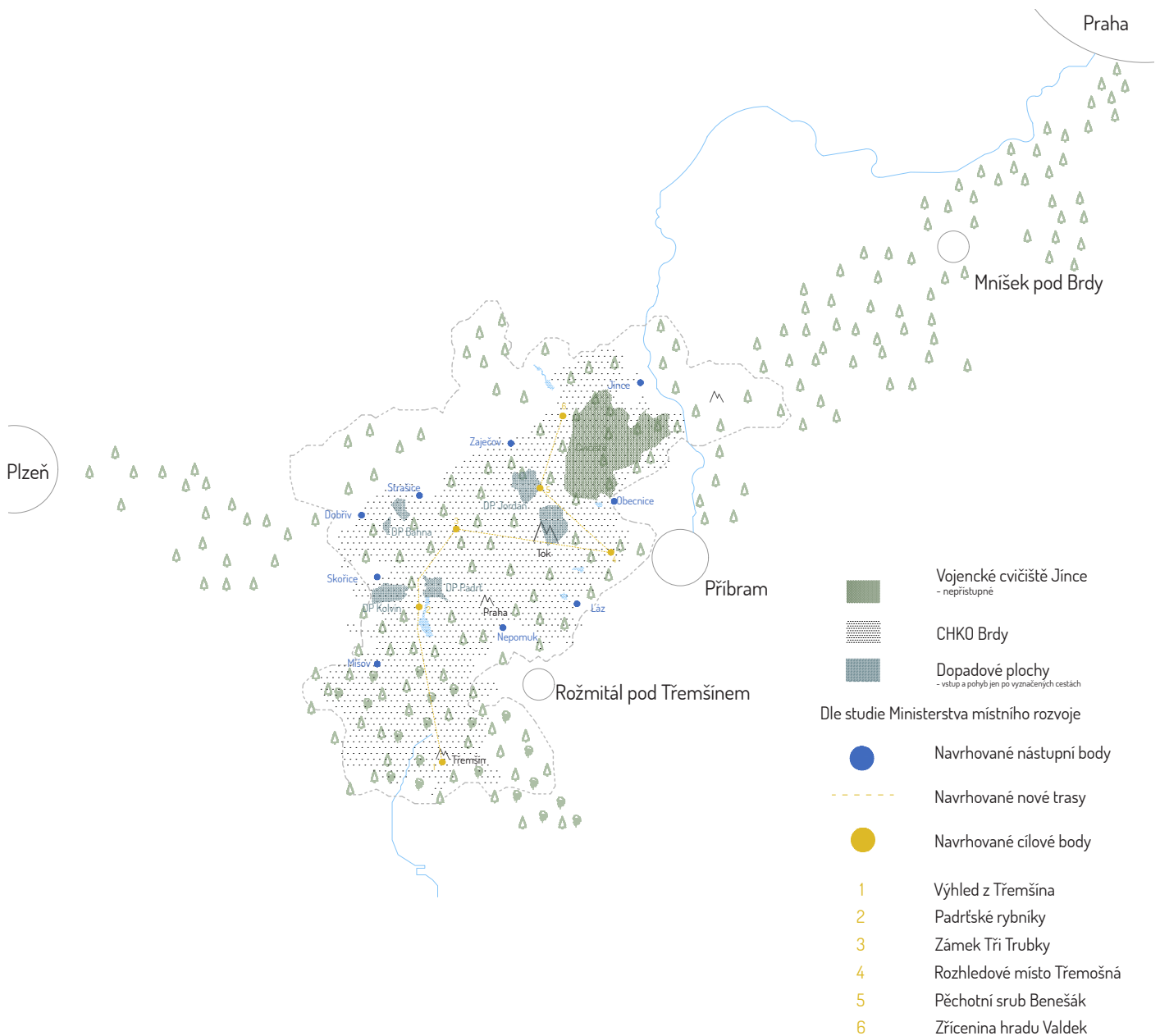

Brdy
Jhon
bomba!!!

CHKO BRDY

CHKO Brdy - vlastníkem Ministerstvo obrany

- území ODOS (objekt důležitý pro obranu státu - možnost okamžitě uzavřít)
- zákaz vjezdu vozidel
- zákaz vstupu do vodních zdrojů a nádrží

Uzemní studie MMR pro území říká?:

- podporovat rozvoj obcí na hranicích
- zároveň podporuje extenzivní formy rekreace a stavebních zásahů - útulny, přístřešky, posezení
- snaha zlepšit nástupní body do území
- vytvářet kvalitní malé stavby jako zastávky veřejné dopravy
- práce s vodou v území
- v souvislosti s rostoucími nároky na kvalitu telekomunikačních služeb bude nutné posílit infrastrukturu provozovanou telekomunikačními operátory. V oblasti koncepce telekomunikací a radiokomunikací stanovuje územní studie následující priority:
- při umísťování výškových zařízení posuzovat zejména jejich estetickou kvalitu a kontext
- upřednostnit architektonicky mimořádná řešení

SWOT ANALÝZA

Silné

- nedotčená příroda v CHKO
- tiché prostředí bez trvalých obyvatel
- množství kvalitní vody
- snadná dostupnost i z měst
- výhledy do daleké krajiny
- dobré turistické značení
- zimní turistika s dostatkem sněhu

Slabé

- nemožnost úkrytu v hlubší části území
- nedostatek přístřešků, chalup pro delší výlety
- absence možností výtěžku z turismu pro místní (zapojení se do turismu)

- vytvoření sítě cest s odkazem k minulosti
- obnova původních druhů dřevin
- systém zadržování vody v krajině
- příležitosti rozvoje vesnic pomocí turismu
- propojení ekohospodářství s turismem
- zázemí pro turisty napříč územím

- znehodnocení krajiny nevhodnou zástavbou
- koncentrace turistů v jednom místě
- vznik turistických „lunaparků“ bez odkazu k místu a historii
- turisté vs. místní bez respektu vůči sobě
- nešetrné zacházení s vodou v krajině

Příležitosti

Hrozby

NÁZORY

Nejčastější obavy o rozvoji

1) velké množství turistů zničí nedotčenou krajinu

2) nestavět uvnitř, krása Brd je v prázdnotě

Současné poznatky a nedostatky

1) - na druhou stranu snaha vesnic přilákat turisty na místo pro rozvoj ekonomiky a zvýšení zaměstnanosti v okolí
- Brdy, jak je známe dnes jsou výsledkem působení člověka, který změnil smíšené lesy na monokultury smrků pro potřeby výroby železa, odlesnil části pro potřeby dopadových ploch - v krátech po vybuchlé municí vznikly tůně se vzácným ekosystémem, ale bez pravidelného odlesňování člověkem si je les bere zpět a zanikají
- již dříve do zakázaného prostoru chodili lidé na túry i přes zákaz a možnost být v prostoru sám se jim líbila, to dnes vede k názoru, že není hezké, potkávat turisty v těchto místech

2) - existuje i nemalé množství zástánců rozhleden v Brdech toto nejvyšší pohoří Středočeského kraje by nabídlo nejen výhled na nejbližší okolí, za dobré viditelnosti je možné spatřit Prahu či německou část Šumavy
- na druhou stranu významný orientační bod by mohl pomoci v orientaci jinak plochých Brd viz vrchol Praha
- problém návštěvnosti Brd vzniká také vzdáleností jednoho okraje ke druhému, to vede návštěvníky k malým výpadům do okolí vesnic

Citace:

„Každopádně i v moderní době se lidé z různých důvodů ocitají uprostřed lesů a ještě i dnes svádí boj s nepřízní počasí. Poutník, jsa sám, rád nalezne přístřeší, kde se může usušit, složit hlavu a odpočinout si. Kdysi bývalo zvykem nechávat boudy otevřené s připravenou zásobou dřeva nebo i s trvanlivějšími potravinami. Až na výjimky už to na Brdech bohužel dávno neplatí.“ ze stránek milovníků brdských hvozdu www.brdy.org článek o zaniklých vesnicích

„Ne souvisle v jednom dni, ale zase na těch Brdech je zázračné to, že vlastně můžete jít z předměstí Prahy do předměstí Plzně v podstatě lesem. To znamená, sjedete ze Smíchovského nádraží na Zbraslav a jdete přes hřebeny, překročíte dvě tři silničky, poměrně málo jako frekventované, pak jste už v údolí po těch 40 kilometrech, jste v údolí Litavky, tam je sice větší silnice, ale také jí překročíte a zase můžete jít den neporušeným lesem až na hranici Západočeského kraje, tam jako já bych se asi stočil nejradši na jih, protože pokud je v Brdech jako takový doopravdy pěkný les, tak to kupodivu ani není tak úplně to vojenské pásmo, ale jsou to zbytky takových pralesních bučin v těch třemšinských Brdech, těch jižních Brdech, které jsou hrozně málo známé, jsou normálně otevřené veřejnosti a jsou velmi pěkné a můžete jít zase další den neporušeným lesem až dorazíte někde do Smolivce nebo do Hvožďan, a pokud se vydáte na západ, tak to tak docela jde, ale u Mirošova někde a Nových Mitrovic tam je ještě silniček víc, ale v podstatě dojdete téměř lesem do Starého Plzně, kde zase nasednete na integrovanou dopravu. Tohle to není obvyklá věc, prostě mít možnost takového vycházky třídení.“ Václav Čilek pro Český rozhlas 2

„Brdy jsou totiž nejvyšším „pohořím“ v centrální části celý Čech (svoji výškou jim uvnitř českého lavóru může konkurovat jen osamocená Milešovka s 836 metry) a právě odtud, z potenciální rozhledny na kótě přes 850 metrů, by bylo možné vidět jak celé Krušné hory, tak Krkonoše, Jizerské hory či Ještěd, ale i Šumavu, Český les atd. Skutečně celé Čechy. Tyto oblasti jsou z jednotlivých částí Brd viditelné už dnes, ale vždy odděleně, jen část. Z rozhledny byste to vše měli jak na dlani.“ nebo „Ale to už bývalo před deseti lety. Opravdu jsem se tehdy divil, kolik lidí na zákaz vstupu nedbá a jezdí sem.“ oboje z článku o znovu otevřených Brdech na www.navzduchu.cz

Trampové a skauti

Prvními průzkumníky „cizáky“ ve 20. letech minulého století, kteří začínali objevovat husté brdské lesy byli skauti a trampové.

Než v roce 1939 nacisté v protektorátu zakázali skauting, byla například u padrtských rybníků skautská osada, jejíž členové založili útvar, známý jako Zpravodajská brigáda, která se následně zapojila do protinacistického odboje i Pražského povstání.

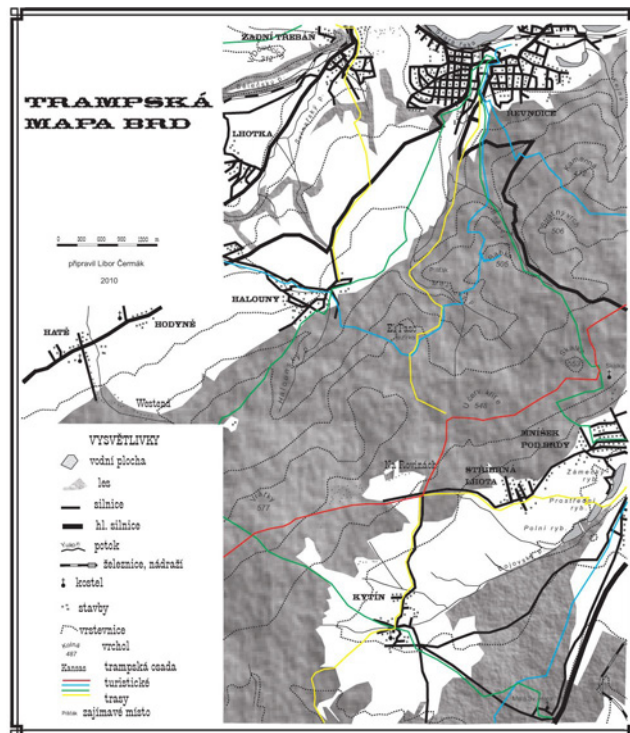
Srubby, osady i osamocená místa s ohništi v Brdech trampové zakládali od druhé poloviny 20. let. Známa trampska skupina v Brdech byla Brdská zimní brigáda, již velel Jaroslav Krsek, známý jako Jerry Packard. Skupina šesti mužů podnikala v Brdech i zimní výpravy, kdy přespávali venku v -30°C. Traduje se, že kdokoliv přišel na místo jejich kempování po nich, nenalezl po jejich tábořišti ani pámátky. Pomáhali se starat o místní lesní zvěř (v zimě doplňování krmelců) a byli ochotni pomoci komukoliv bez rozdílu.

Jejich hodnoty je následně přivedly k protinacistickému odboji.

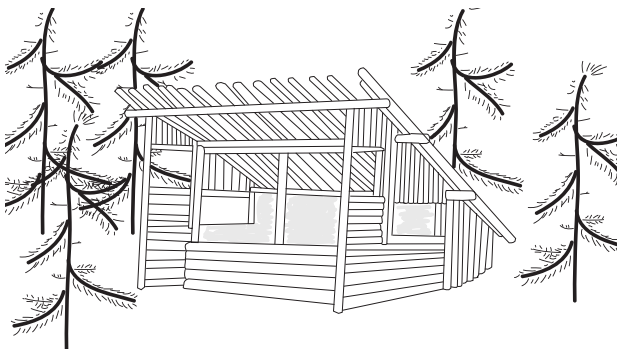
To, jak zkušení a nebezpeční byli, dokazovala i skutečnost, že je gestapo zajalo přímo v brdských lesích a nečekali na jejich návrat z výpravy do Prahy.

Jednalo se o vedoucího Packarda a jeho pobočníka Brochese. Své kamarády i přes výslechy neprozradili a byli v roce 1943 transportováni do Mauthausenu, kde byli popraveni. Každý rok uctívají jejich památku trampové na tajném brdském místě zvané Zlaté dno, kam každý účastník přinese kámen ke křížku a vzniká tak kamenný pomník.

Trampové ale představovali „problém pro stát“ i po válce, a tak s převratem v roce 1948 přichází další vlna pronásledování. Řada z nich byla uvězněna, část emigrovala a zůstalo jen pár, kteří se schovávali stále hlouběji v lesích a dokázali se pohybovat po nich nepozorovaně. Některé osady se přejmenovaly na chatářské spolky, ale situaci komplikovalo vyhlášení vojenského újezdu se zákazem vstupu. S normalizací byly campy dokonce vypalovány či ničeny trhavinami. Většina campů byla postavena u zdroje pitné vody, proto bylo snadné je najít a zničit. Zůstaly tedy jen ty schované hluboko, nenápadně, vzdáleny od vody. Dodnes jich zde pár najdeme - El Paso, Na Rovinách (Kytín), Paběrky, Na Westendu. Některé jsou soukromé osady, jako třeba El Paso, ale v lesích najdeme i spousty tábořišť, srubů, přístřešků pro přespání i dnes. Jen je trochu kazí poznamenání současností - jako například igelitové střechy.⁸

Mapa trampský Brd
 autor: Libor Čermák
 Zdroj: www.liborcermak.blog.idnes.cz

Přístřešek k přespání zvaný „kurník“
 k vidění v brdských lesích

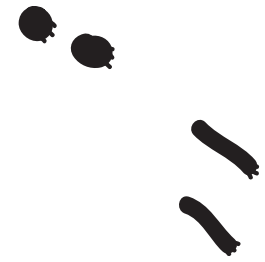
Srub
 méně často přesto k vidění v brdských lesích

Současná trampská osada v Brdech

- přestože trampská pravidla říkají, pečuj o čistotu přírodního prostředí kolem sebe, raduj se z přírodních krás a není je či chovej se v přírodě tiše a nenápadně, architektura v brdských lesích vyvolává otázku, zda tomu tak opravdu dnes je

Zdroj: www.jose68.rajce.idnes.cz - Brdské campy

TYPY CESTOVATELŮ

Společensost

- sám

- s rodinou

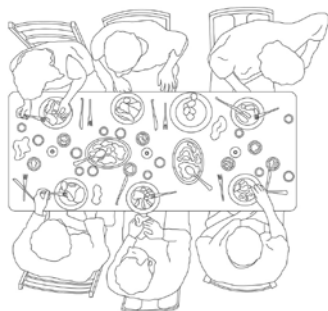

- se skupinou

Se vzdáleností od civilizace změna hodnoty servisu

- blízko a dobře dostupné a vybavené
- zaplatím za služby

- středně daleko a hůře dostupné
- příspěvky za poskytnutí částečného servisu

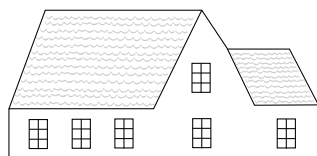

- daleko a těžce dostupné
- odkázán sám na sebe
- / vysoká cena za vysokohorský servis

Typy servisu

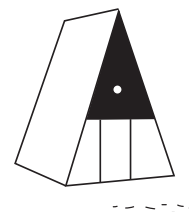
- hotel / penzion
- servis, bez starostí, vyšší cena

- horská chata / chata
- částečný servis, půjčené klíče / za poplatek

- chata / přístřešek / stan
- vše si řeším sám / bez poplatku

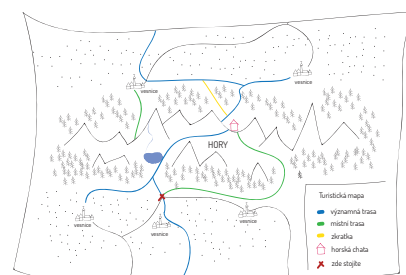
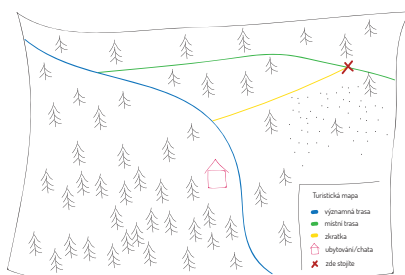
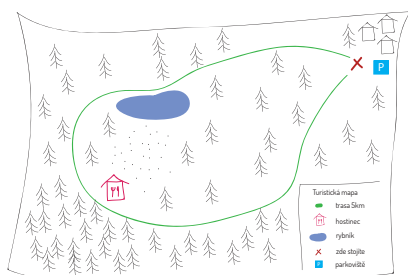
CHOVÁNÍ CESTOVATELŮ

Se vzdáleností od místa civilizace

- blízko - nepřípraven - očekávám servis

- středně daleko - částečně připraven - očekávám zázemí

- daleko - jsem připraven a vybaven - nemám očekávání

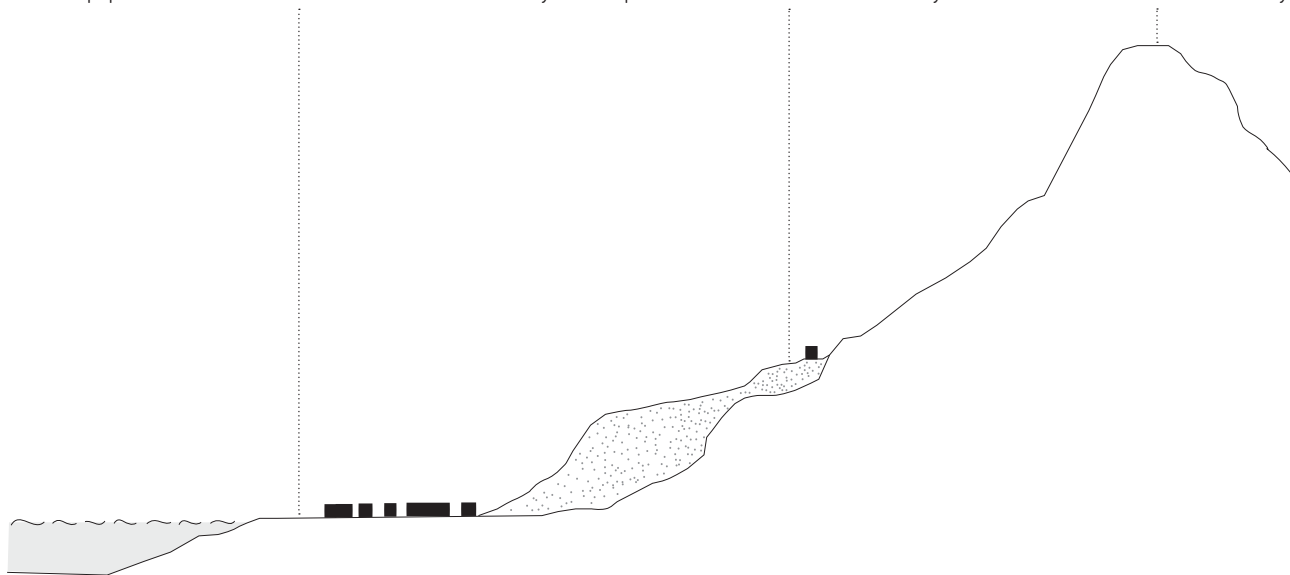

S rizikem nadmořské výšky

- běžně dostupné kopce a trasy
 - nepřípraven

- hůře dostupné vrcholy a trasy
 - částečně vybaven (lepší obuv, oblečení...)

- těžce dostupné vrcholy
 - vybavení horolezci, zkušení turisté (kvalitní výbava)

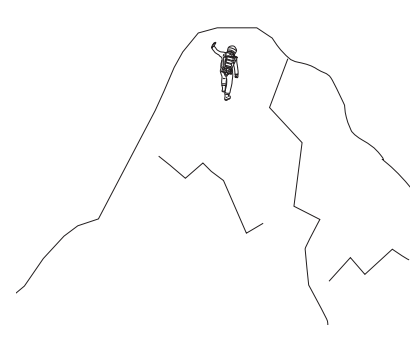
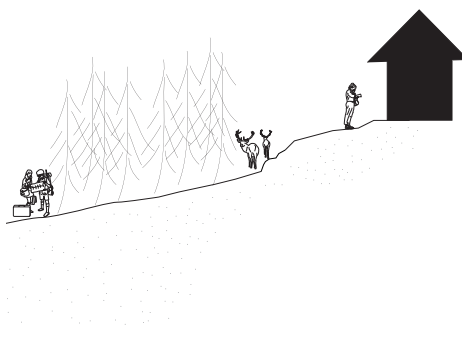
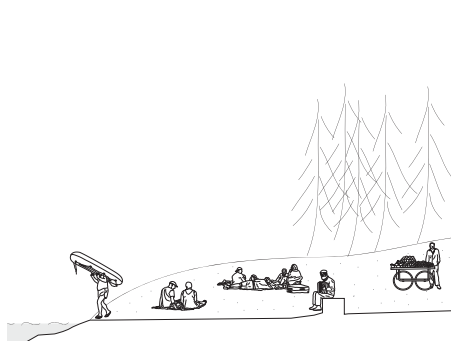

Se vzdáleností od civilizace stoupá i kultura v přírodě

- blízko a dobře dostupné
 - vysoká koncentrace lidí - větší hluk, nepořádek...

- středně daleko a hůře dostupné
 - nižší koncentrace lidí - větší soukromí, klid...

- daleko a těžce dostupné
 - jen připravení, s respektem k okolí i sobě samým

OBRAZ SÍDLA A KRAJINY

CHKO Brdy

Cílem je, jak uvádí správa, uchování a obnova přírodního prostředí, zejména ekosystémů, zachování a obnova ekologických funkcí území a zachování typického charakteru krajiny za současného rozvíjení ekologicky optimálního systému využívání krajiny a jejich přírodních zdrojů. Typickým krajinným rázem je zalesněná příroda s bezlesými enklávami a minimálním osídlením společně s přírodními hodnotami krajiny spočívajícími v rozsahu a kvalitě přirozených a polopřirozených společenstev charakteristických pro brdskou krajinu.

Obraz krajiny

Definice krajiny podle:

správy – není samostatná jednotka, je to území či jeho část

ekologie – soubor ekosystémů

historie – území, které se po určité době vyvíjelo politicky i kulturně shodně

ekonomie – území, jež prodělalo určitý hospodářský vývoj a má v budoucnu sloužit určitému hospodářskému zaměření

V knize Úvod do sociologie krajiny (2008) Miloslav Lapka tvrdí, že krajinu známe všichni, a přesto je obtížné ji nějak přesně definovat. Krajina, kterou dnes známe v Brdech, je kulturní krajina. Ačkoliv je považována za krajinu, která byla ponechána dlouhá léta ladem, není původní. Její jedlovo–bukové lesy byly nahrazeny smrky v období sklářského rozmachu mezi 18.–19. stoletím. Její dnes chráněná a vzácná vřesoviště, vznikla díky řízenému mýcení lesů. Tůňky na těchto vřesovištích jsou zaplavené díry po granátech ze strelnic. Její podoba je tedy už po staletí ovlivňována působením člověka. Dnešní snaha je pokusit se do místa vrátit původní druhy dřevin a dochází tak k výsadbě jedle bělokoré a buku lesního, jilmu horského či javoru klen.

Obraz sídla

Obraz sídla v krajině definuje ústav památkové péče⁹, jako pojem, jež byl přenesen z malířství do územního plánování. Tam je nejčastěji používán pro regulaci nové zástavby, celkový dojem místa, siluety, dálkových pohledů a dominant.

Odkaz na zachování a utváření sídelního obrazu najdeme i v zákonu z roku 1989, který byl přijat v Horním Rakousku. Definován je jako „Sídelní obraz ve smyslu tohoto zákona je charakteristické vzezření sídla nebo části sídla, nezávisle na tom, zda se pozorování děje z pohledového bodu uvnitř, nebo vně sídla“ Cílem tohoto zákona – ochrany sídelního obrazu a péče o obraz sídla má být záruka harmonického vývoje obrazu sídla, který bude v souladu s jeho kulturní minulostí. Neznamena to výhradně „zachování starého“, nebo odmítnutí nových kulturních vlivů v architektonicko – socioekonomických ohledech.

Jedná se o utváření nových proudů s odkazem k historii místa. Uvědoměním si minulosti, práci s ní v přítomnosti s následky v budoucnu, je cesta, jak dosáhnout v místě kulturního výrazu obyvatel, regionu, země a společnosti.

K dosažení cílů CHKO je proto třeba přistoupit s komplexním návrhem na péči o území. Tak jako v Rakousku najdeme zákon o sídelním obrazu, existují pro německy mluvící země alpské zákony na údržbu a péči o Alpy. Jejich znění se částečně liší v daných kantonech, přesto můžeme najít společné rysy přístupu v péči, spolupráci a hospodaření v alpských horách.

Vybrané části z alpských zákonů¹⁰

- daná území spravují městské rady a volí správce území
- změny v řízení území schvaluje příslušná městská rada
- části katastrálního území mohou být pronajímány, pokud jsou užity v souladu s nařízeními pro dané území
- sdílená infrastruktura s okolními obcemi
- správce území zajišťuje průchodnost územím
- průchod územím pouze s dodržování alpského řádu
- veřejné turistické stezky spravují správci daného území
- údržba všech pastvin a luk šetrně k životnímu prostředí
- k pastvině náleží malá chata, stáj – někdy i kaple
- nezemědělské budovy v letním období lze pronajmout zájemcům, pobyvatelé obce mají právo na užívání. Podrobnosti upravuje městská rada
- možno pronajímat jen zájemcům bez půdy v obci či s malým množstvím půdy pro hospodaření
- v rámci řádné údržby celého pronajatého majetku nájemce musí provést drobné opravy na vlastní náklady.
- existuje-li prokázána potřeba, může být budova vrácena kdykoli po roční výpovědní lhůtě zpět pro zemědělství.
- možnost ohrady pro pastvu s možností průchodu
- náklady na ohrazení nesou vlastníci skotu
- pastva vždy v blízkosti farmy
- je omezen počet skotu a hospodářských zvířat na území
- pitka jsou v majetku obce a udržuje je

Vybrané části možné převést do českého prostředí

- spolupráce mezikatastrálních obcí pro sjednocení území
- pronajimatelné části území spravované podle zásad CHKO a územní studie v blízkosti vesnic pro eko-zemědělství např. s pastvinami, s předem daným programem a druhovým složením
- podmínění pronájmu nevlastněním půdy či malým množstvím půdy k hospodaření
- zajištění průchodnosti území pro turisty
- daný řád pro užívání území
- zpřístupnění loveckých boud a zřízení chat sloužící správě s možností pronájmu či odpočinku turistů
- výhody pro místní v užívání chat a zřízené infrastruktury
- péče o druhové složení a údržba odlesněných oblastí
- zřízení pitek a zázemí pro turisty

OBRAZ SÍDEL

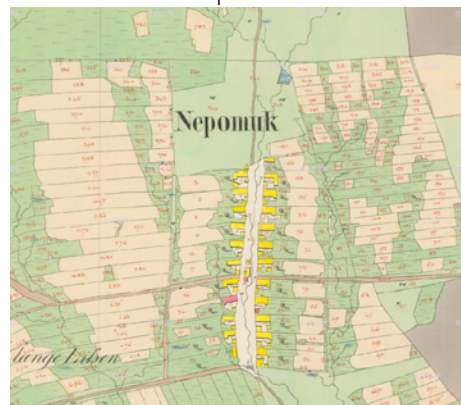
Urbanismus

- císařský otisk ze stabilního katastru
Strašice

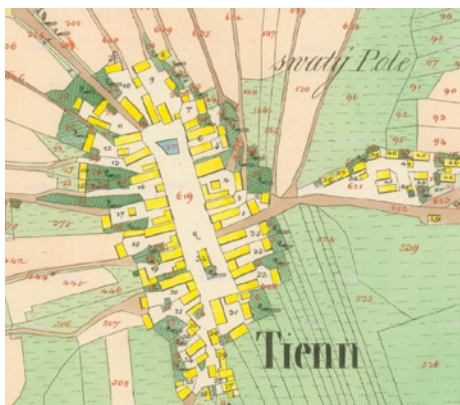

- prvním typem vesnic vyskytujících se na obou stranách Brd je lesní lánová ves se štitovou orientací k cestě

- císařský otisk ze stabilního katastru
Nepomuk

- císařský otisk ze stabilního katastru
Těně

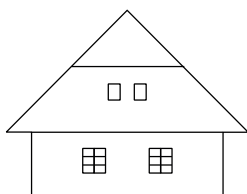

- druhým typem vesnic vyskytujících se na obou stranách Brd je lesní návesní ves¹¹

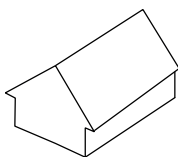
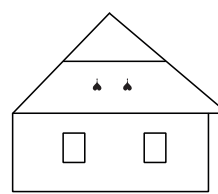
- císařský otisk ze stabilního katastru
Obecnice

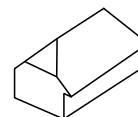
Architektura

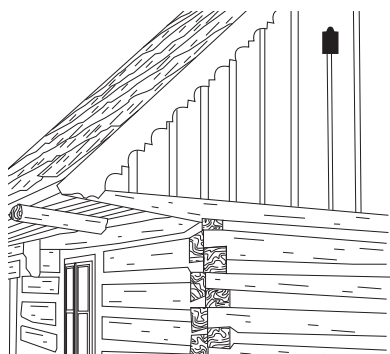
- dochovaných celých vesnic je v okolí Brd dnes jen málo (Kleštěnice a Olešná)
- přesto lze ojediněle v každé vesnici najít domy s tradičními prvky stavění

- sedlová / valbová střecha s přesahem
- „měkká“ dřevěná / celozděná omítaná
- spodní část zděná + „měkké“ patro
- převýšená s obytným patrem / nízká

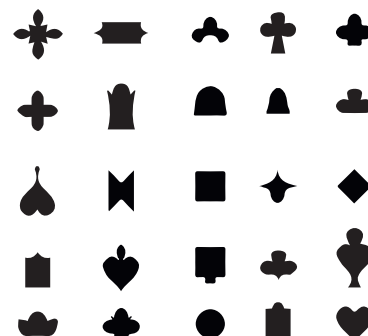

Detail

- roubená chalupa s doškovou střechou
<--

- druhy štítových luftů¹²
-->

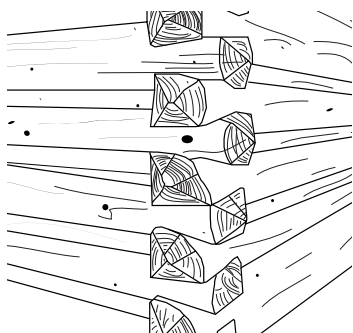
OBRAZ BRDSKÝCH
LOVECKÝCH BOUD

Lovecké boudy

V brdských lesích vznikaly v 19. století jako systém záchytných bodů v rozestupu 1–3 km pro lesníky. Za druhé světové války si nacisté vybudovali Václavku, pro své honitby. Stavby byly převážně roubené, někdy kamenné. Ne všechny jsou zničené a v současnosti slouží také jako zázemí pro honitbu. Jsou ale trvale uzamčené a nabízejí tak turistům pouze lavice a stříšky pro odpočinek.

Některé z nich ale potkaly necitlivé dostavby a narušení původní tradiční architektury bez respektu k tradicím s cílem zlepšení zázemí pro turisty i lesáky. Toto řešení zdá se být nešťastné.¹³

- detail roubení boudy Na Rovinách

- zděná bouda Spálenka
Zdroj: www.brdskelisty.cz
-článek Třemšínská okružní

- necitlivá dostavba boudy U Carvánky
Zdroj: www.nakole.cz
-článek Na nejvyšší vrchol Brd

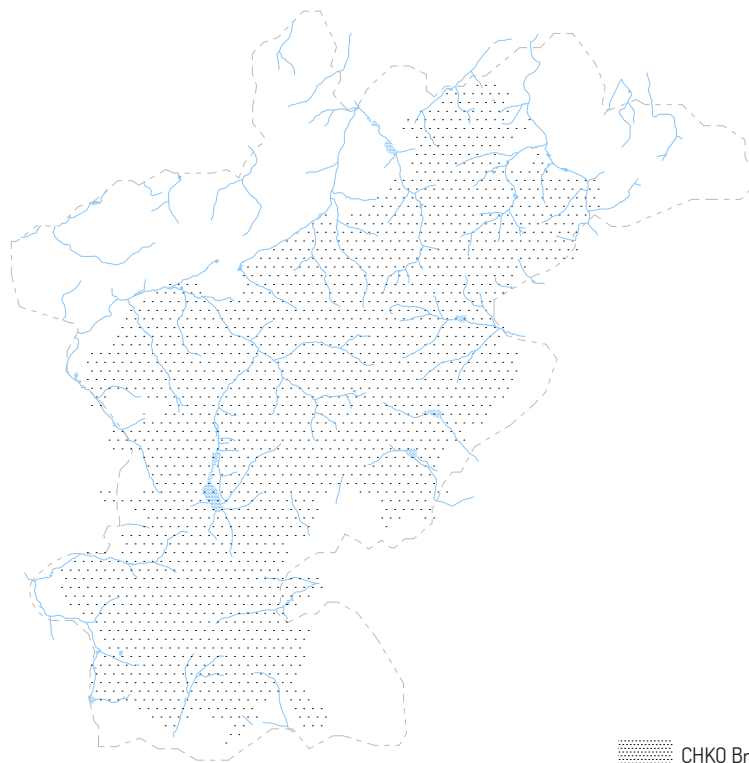
OBRAZ BRDSKÝCH
CEST

Cesty

Dlouhá staletí byly brdské hvozdy špatně prostupné a tedy i neobyvatelné. Za přispění vojenského újezdu je dnes území protkáno rozsáhlou sítí cest od „tvrdých“ vyasfaltovaných ploch, betonových panelů i zpevněných kamenných cest po „měkké“ lesní cesty doplněné dřevěnými mostky či s vodou utíkající z brdských lesů promáčené bahnité cesty. Voda hledající si cestu je v brdských lesích častým jevem a zadržování vody v krajině by mělo být, již kvůli stále častějším obdobím sucha, prioritou tohoto území.

TŮŇKY A POTŮČKY
BRDSKÝCH LESŮ

CHKO Brdy

Voda v Brdech

Brdské potoky a strouhy v historii pomáhaly přepravovat dřevo po lesích a voda sloužila v době důlní činnosti také jako zdroj energie. Pro tento případ vznikla soustava vodních staveb - rybníky a strouhy, které měly dopravit vodu ze Středních Brd do dolů u Příbrami. Dnes jsou často svedeny pouze jako příkop u silnice nebo zasypány. Území se vyznačuje tvrdými nepropustnými horninami a táhlými svahy, díky kterým zde dochází k zamokřování půd. Za účelem odvodů vody z území byl vybudován systém odvodňovacích kanálů a struh.

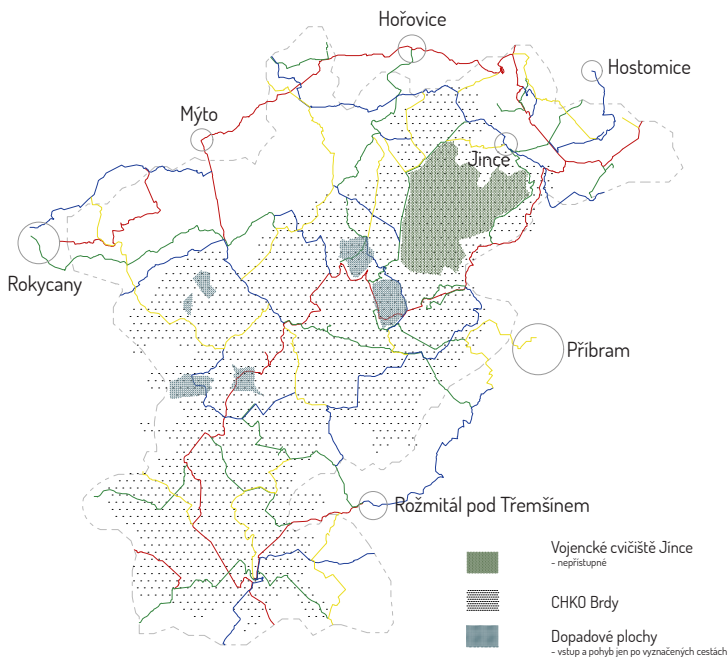
Voda je vedena soustředným korytem, které umožňuje rychlý odvod velkého množství vody pryč z území a dochází tak k přívalovým záplavám v okolí - brdských vesnicích. K těm dochází převážně v letních měsících. Řešením tedy je úprava koryt na nesoustředné potoky s množstvím kamenů, spletitých ramen a slepých ramen se zasakovacími průlehy a vytváření cenných biotopů.¹⁴

Archiv autora

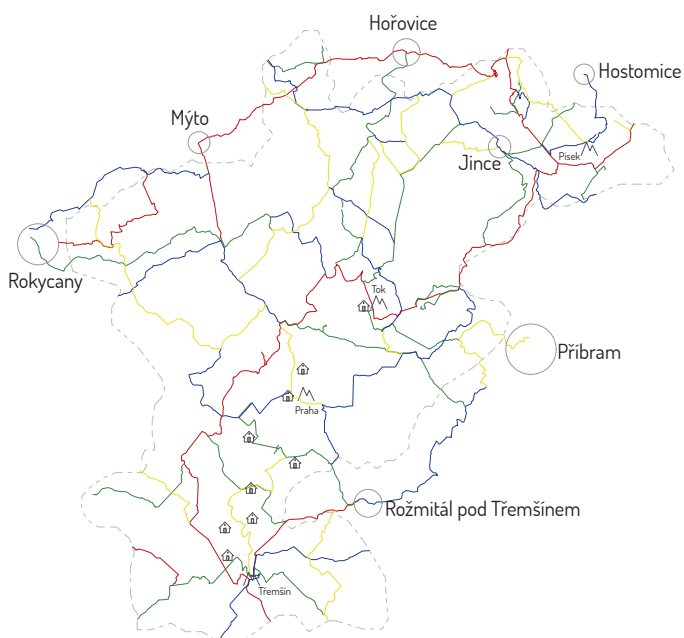

TURISTICKÉ CESTY

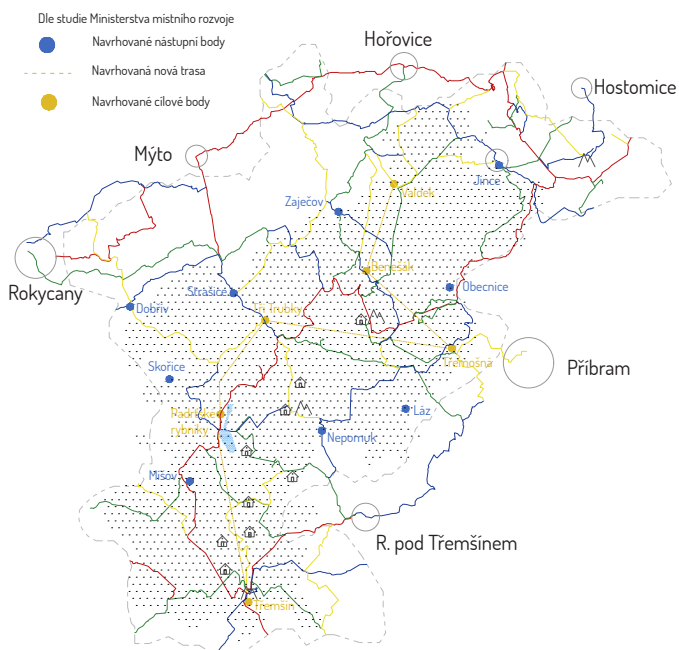
Turistické trasy

Turistické značení aktuální k dubnu 2020.¹⁵ Území je protkáno trasami s délkou okolo 300 km pro pěší, značení cyklistické ještě není dokončeno. Trasy jsou stále upravovány s tím, jak se mění zkušenosti turistů, po konzultacích s ochranáři přírody, aby se minimalizovala zátěž cenných přírodních útvarů a v koordinaci se správou vojenských lesů, kde dochází k pyrotechnické asanaci i aktuálním armádním cvičením. Z toho důvodu je v některých oblastech dovoleno procházet jen po zpevněných značených cestách. Ke změnám turistických tras dochází přibližně jednou za 3 roky, kdy se vyhodnocuje stav aktuální schůdnosti i požadavky ochranářů přírody a VSL.

Turistické trasy s loveckými boudami

V současné situaci je území hustě pokryto sítí turistických cest, chybí mu však jakékoliv zázemí. Přejít Brdy z jednoho kraje na druhý i v nejužším místě zabere chodci přibližně 3,5 hodiny, ujde přitom 12,7 km s převýšením 171 metrů. Lovecké a lesní boudy jsou trvale uzamčeny a vybudování laviček se stolkou pro pěší v jejich blízkosti, někdy pod jejich stříškou, je jediná možnost, jak si odpočinout či se schovat v případě náhlé změny povětrnostních podmínek v krajině. Některé z nich nenábízejí ani tyto možnosti. To často vede turisty ke krátkým „výpadům“ do okrajů Brd, nikoliv delšímu výletu. Ty podnikají jen dobře vybavení turisté takzvaně na vlastní pěst s přespáním pod širákem či vlastním stanem.

Navrhované úpravy v území dle MMR

Územní studie MMR vyhodnotila pro území turisticky významnou trasu s nástupními body - vesnicemi s vybavenými parkovišti. Hlavní cíle této trasy vedoucí ze severu na jih - začínající u zříceniny hradu Valdek a končící v jižních Brdech u vrcholu Třemšína. Tato trasa zabere turistům přibližně 15,5 hodiny bez zastávky, její délka je 52 km s převýšením 1116 metrů. Pro tuto až horskou túru chybí v Brdech jakékoliv místo odpočinku či zastavení. Trasa nepočítá ani s variantou využití stávajících loveckých boud, nabízející alespoň místo pro posezení či přečkání bouřky pod stříškou. Nejedná se jen o cestu, cílem by mělo být i možné udržení poutníků v místě navázání na krajinu i místní obyvatele.

TURISTA, VÝLETNÍK
POUTNÍK

Odkud, kudy a proč?

Základní pojmy¹⁶

- pouť – skromná cesta za nějakým účelem –
svaté místo, poznání, obchod...
málo po materiální stránce vyrovná
mnoho poznání, zkušeností a radostí,
překážky v podobě hor, vichřice, sněhu,
mrazu či zvířat, měly dát podněty
k vlastní proměně, vytržení ze starých
zvyků podněcuje k osobní změně
- výlet – kratší cesta nepřesahující délku 24 hod.
- výletník – zdrží se v místě méně než 24 hodin
a nepřespí zde
- turista – dočasný návštěvník, který se zdrží
v území minimálně 24 hodin
a alespoň jednou přespí
- poutník – na několikadenní či dlouhé cestě
s různým cílem např. návštěvy
svatého místa, za poznáním,
vzděláním...stroze vybaven,
očekávalo se pohostinství

Z výše uvedených definic je možné v území uskutečnit výlety lokální, celodenní i vícedenní pochod či přechod území.
Vychází se z úvahy, že průměrný denní pochod je možný přibližně 6 hodin a mezi cíly je vhodné zříditi odpočinková místa po přibližně 2-4 hodinách.
Na základě těchto vstupních parametrů vznikl soubor map s vybranými místy k výletům, zastávkami k odpočinku i možnostmi přespání.

Okruhy jsou rozděleny podle délky strávené v území, pravděpodobným očekáváním a typů výletníků na lokální, regionální a celodenní.

- **Lokální**
 - blízko a dobře dostupné
 - vysoká koncentrace lidí – větší hluk, nepořádek...
 - Po 2 hodinách zastávka – vlastní občerstvení
 - hostinec ve vesnici

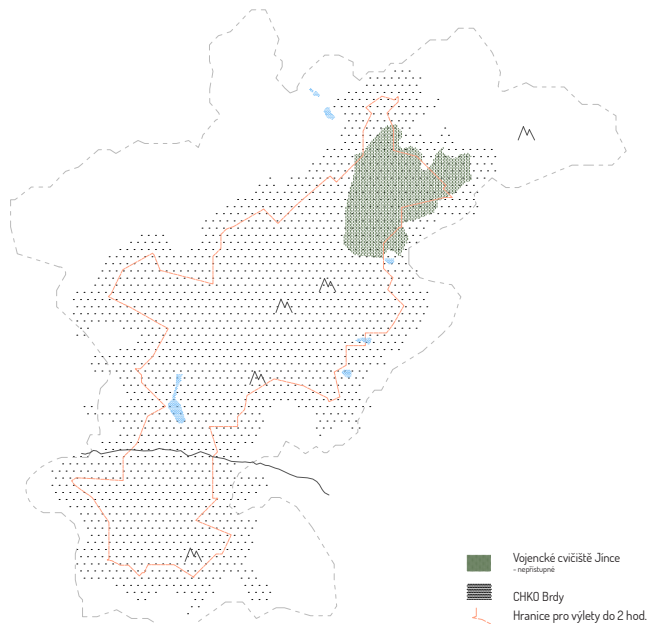
- **Regionální**
 - středně daleko a hůře dostupné
 - nižší koncentrace lidí – větší soukromí, klid...
 - Po 4 hodinách zastávka – delší zastávka
 - oběd

- **Celodenní**
 - daleko a těžce dostupné
 - jen připravení, s respektem k okolí i sobě samým
 - po 6 hodinách výletu – zůstanu spát – nocleh

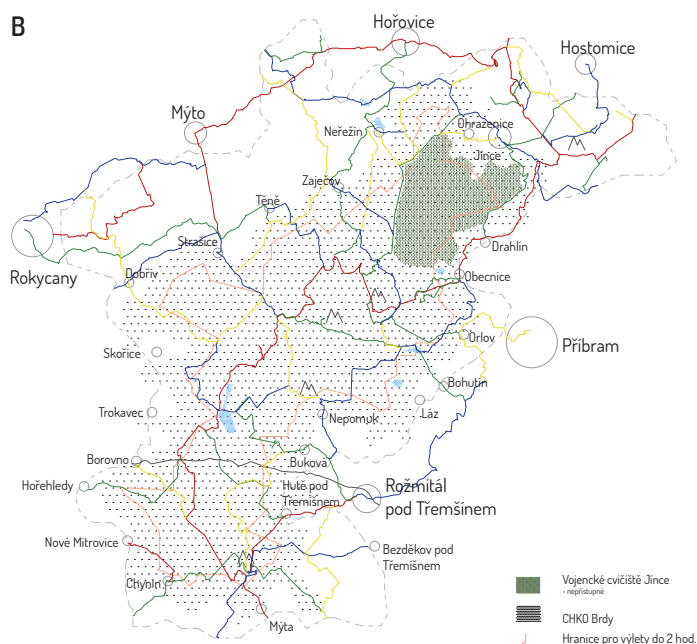
LOKÁLNÍ VÝLETY

A

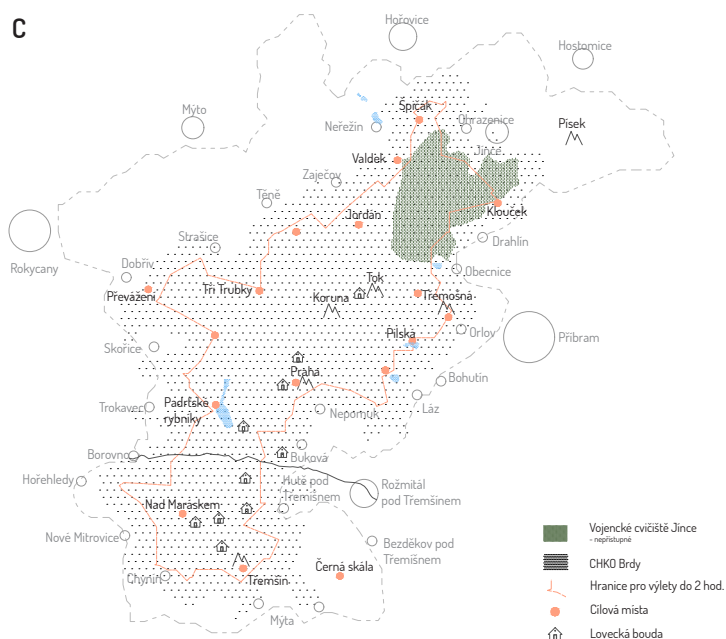
A) Pomyslná hranice výletů do okolí, s časovou náročností do 2 hodin a výchozím bodem jsou vesnice na hranici CHKO.

B

B) Propojení značených turistických tras s pomyslnou hranicí pro výlety do 2 hodin.

C

C) Výsledná cílová místa vhodná pro odpočinek u výletů lokálního charakteru s časovou náročností do 2 hodin chůze.

Výběr míst podmíněn blízkostí významných cílů nebo na křižení několika turistických tras.

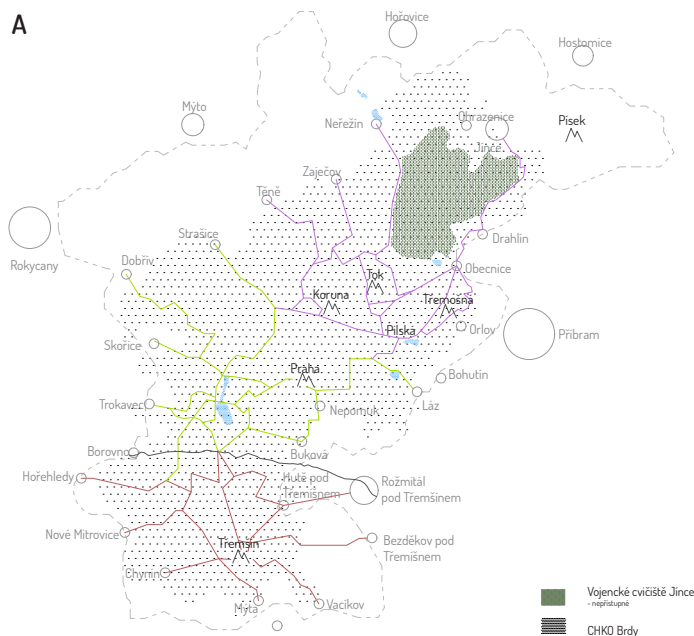
Na křižení lesních cest byl založen i systém loveckých bud v Brdech, z nichž některé, zvláště v jižní části, stále stojí. Jsou však trvale uzamčeny lesní správou.

Je tedy možné některé z nich využít, zpřístupnit například v letních měsících pro turisty, po vzoru alpského zákona.

REGIONÁLNÍ VÝLETY

A

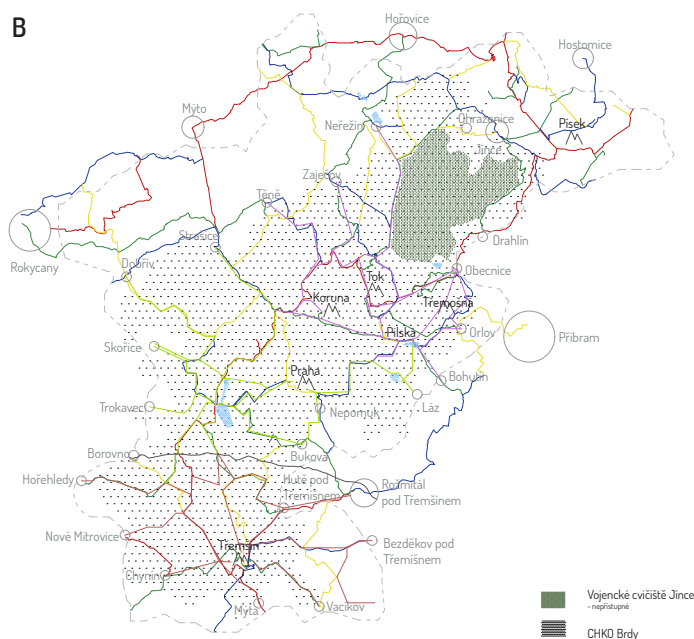
A) Výlety s časovou náročností okolo 4 hodin
Brdy pomyslně rozdělují na 3 části.

Okruh fialový - severní část Brd s nejvyšším vrcholem Tok

Okruh zelený - střední část s Padrtskými rybníky a druhým nejvyšším vrcholem Praha

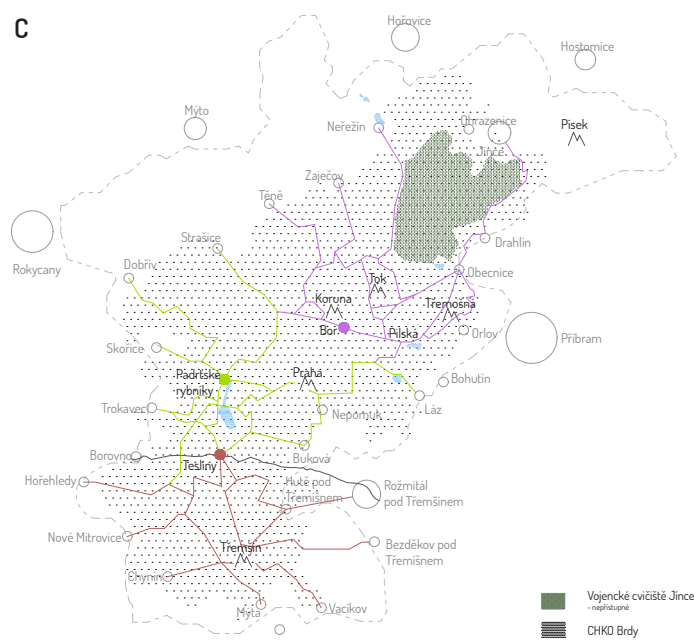
Okruh hnědý - jižní Brdy se smíšenými lesy a vrcholem Třemšín

B

B) Většina navržených okruhů kopírují turistická značení. Některé ale využívají síť komunikací, které vznikly pro účely VU či VSL a jsou přístupné.

C

C) Každý z těchto okruhů má svá výhodná cílová místa sloužící k delší zastávce.

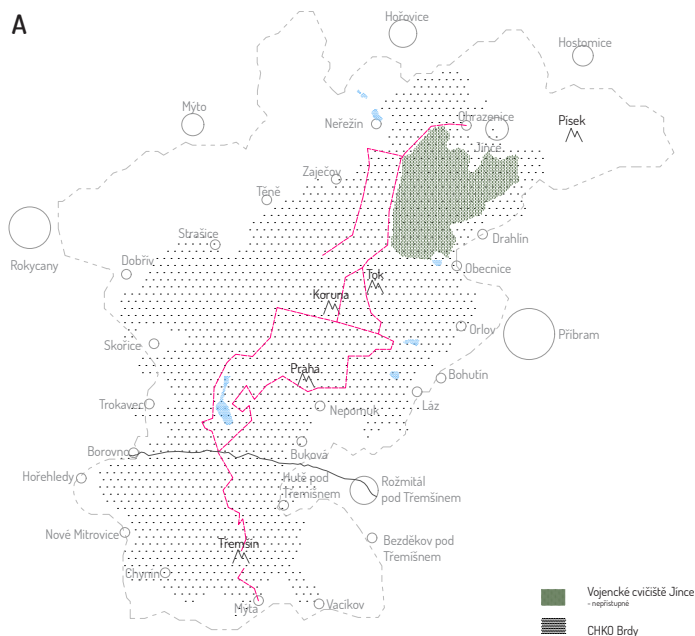
Okruh fialový - území bývalé hájovny Bor

Okruh zelený - území Padrtských rybníků

Okruh hnědý - Těšlín - dobře dostupná ves

CELODENNÍ VÝLETY

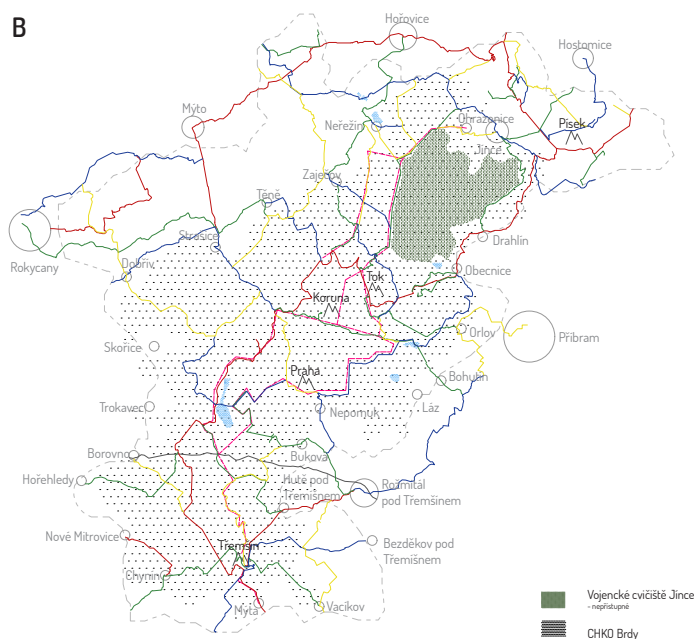
A

A) Celodenní výlet s délkou chůze 6 hodin.

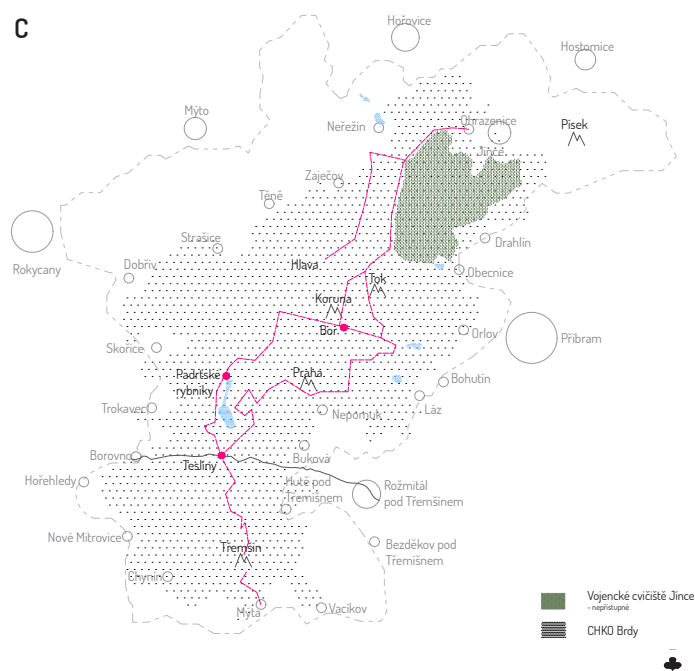
Návrh vychází z varianty přechodu Brd od severu na jih či obráceně. Tato trasa by zabrala přibližně 2 –3 dny. Pro takoveto příležitost je vhodné vybudovat zázemí s přespáním.

B

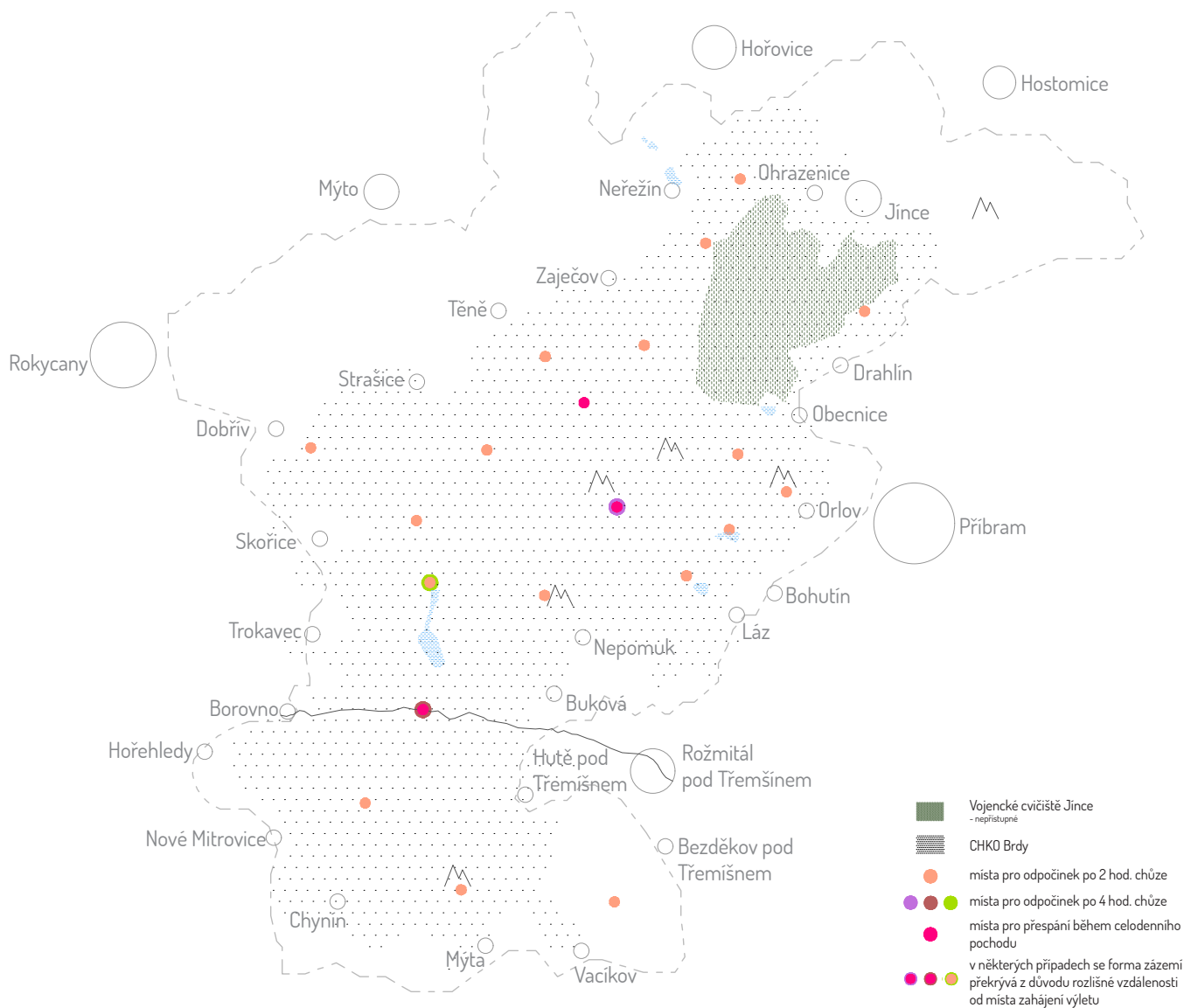
B) Brdy jsou jedno z mála míst v ČR, kde se dá stále ještě „bloudit“. Celodenní výlet je tedy možné uskutečnit různými trasami a směry.

C

C) Pro takoveto zázemí se jeví vhodná odlehlá místa ve středu Brd, která jsou dostupná po delší pěší túře. Teslíny naopak mohou využít své dobré dostupnosti autobusové dopravy a sloužit tak jako startovní či cílová stanice.

MÍSTA PRO ZÁZEMÍ

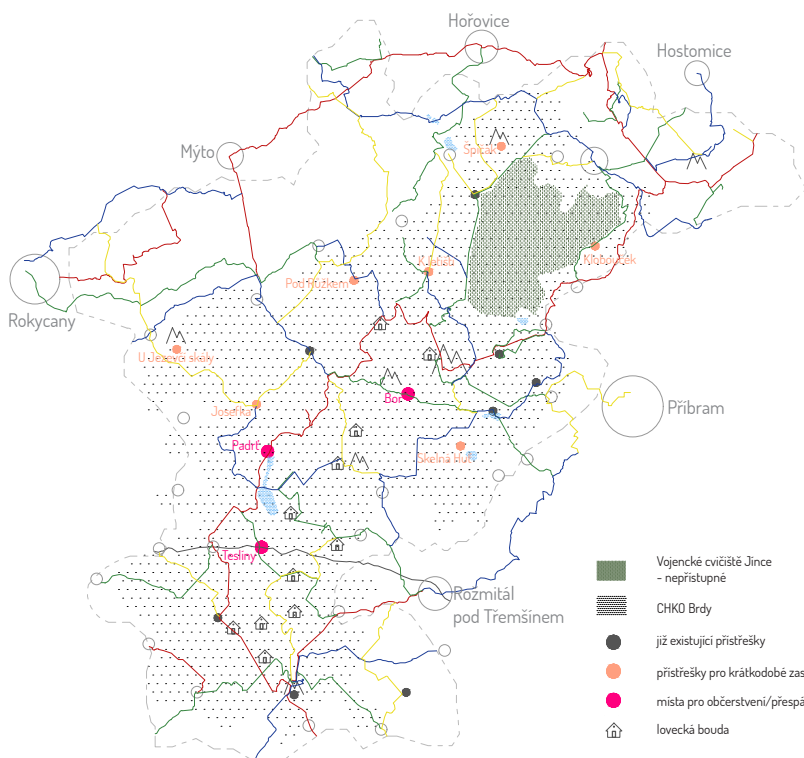
System a charakter

Z předchozích map a analýz vznikla mapa chráněné krajinné oblasti Brdy s několika místy vhodnými pro zřízení turistického zázemí.

Ty jsou dále dělena podle docházkové vzdálenosti do tří skupiny (2, 4 hod., celý den). Míra servisu, který by mohla poskytnout se s docházkovou vzdáleností od vybavených vsí a měst liší. Počítá se tedy s využitím i přilehlých obcí, které mohou nabídnout zázemí pro výletníky, kteří plánují menší výlet - „výpad“ do Brd v malém okruhu do dvou hodin celkové délky výletu. Místa v tomto okruhu by měla být minimálním zásahem do krajiny.

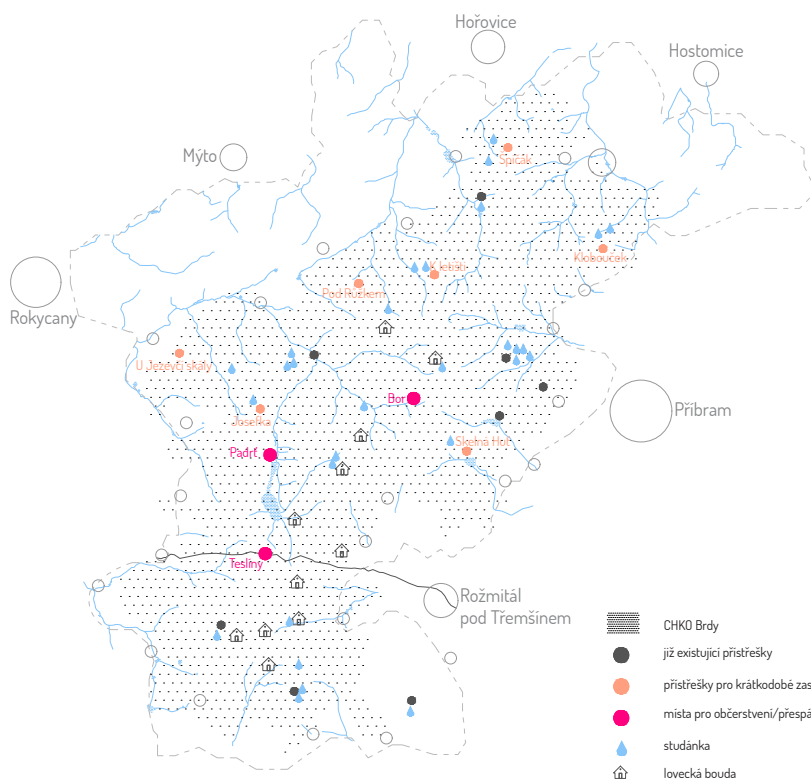
Místa jejichž dostupnost je složitější a výstup k nim vyžaduje i časovou náročnost by mohla nabídnout stavební jednotky, jako zázemí. Například hájovna s drobným občerstvením - formou přívýdelku pro paní hajnou či trvale otevřené chaty nabízející přístřeší a prostor pro odpočinek na cestě.

MÍSTA V KONTEXTU

Turistické trasy

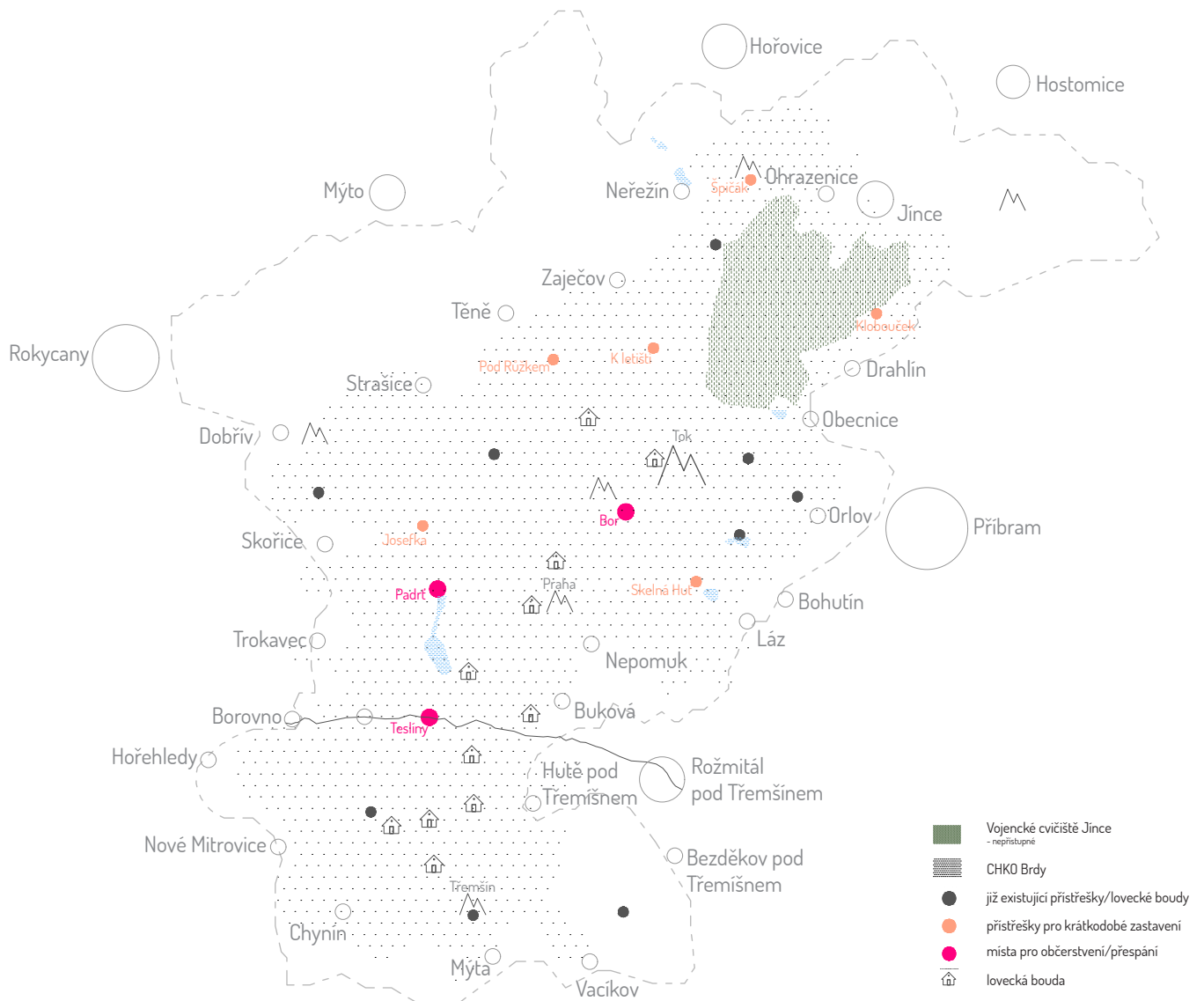
- místa v kontextu turistických tras
- některá zázemí se nachází v bezprostřední blízkosti komunikací, ať už turisticky značených nebo běžně používaných
- jiná odpočinková stanoviště jsou navržena v blízkosti vrcholů či vyhlídek

Zdroje vody

- místa v kontextu vodních zdrojů
- kde jsou nejbližší studánky
- která místa mohou využít blízkých vodních toků
- v případě Teslínů možné využití přípojky

VYBRANÁ MÍSTA
K ŘEŠENÍ

Výběr

Systém vyčlenil v území přibližně 20 míst, na kterých je vhodné zřídít zázemí. Některá místa se však shodují s dnes již existujícími přístřešky pro turisty, vybudované v posledních 5 letech, nebo je možné na jejich místě využít lovecké boudy. Barevná místa byla vybrána k řešení a budou v různé míře detailu dále rozpracovaná v kontextu svého místa a charakteru.

NÁVRHOVÁ ČÁST

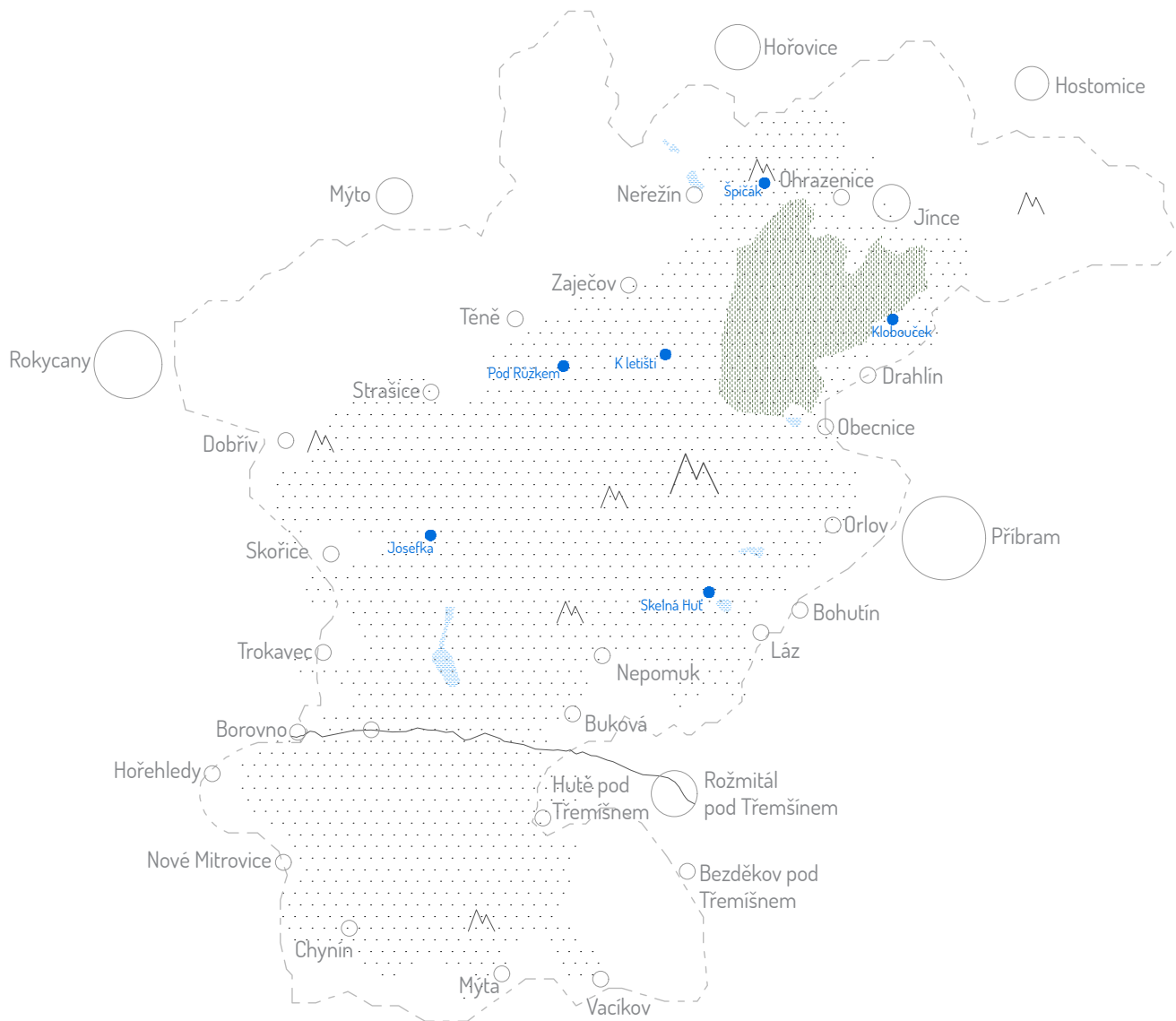
PŘEDMLUVA

Území chráněné krajinné oblasti, které po dlouhá desetiletí bylo uzavřeno veřejnosti a využíváno k vojenskému výcviku, se otevírá. Nabízí množství turistických tras i zajímavých míst k výletu, ale chybí mu jakékoliv zázemí. Kam se schovat při bouřce. Kde si odpočinout po celodenním výletu. Cílem krajů, které dostaly území do správy, je přilákat turisty a pomoci malým všim v sousedství CHKO v rozvoji, pomocí turismu. Zároveň převládá obava ze vzniku velkých turistických atrakcí - velkému množství lidí, kteří klidnou a dlouhou dobu opuštěnou oblast začnou houfně navštěvovat a ničit její hodnotnou krajinu.

Návrh vznikl jako koncepce s cílem zachování charakteru krajiny, kompaktního obrazu území a zároveň přidání další vrstvy. Opět zde probudit život. Zachovat tradiční vazbu krajiny a člověka. Stavět soudobě s tradičním rázem. Švýcarský architekt Caminada říká „Tradice je zdroj zkušeností pro naše současné zadání.“

Řemeslné práce, tradiční materiály, respekt k přírodě i uvědomění si sebe, jako součást přírody. Čím hlouběji se ponoří člověk do hustého lesa, tím více ožívají jeho smysly. V tomto území nejde o turismus zakončený zábavou. V území „nikoho“ má možnost každý najít kus sebe. Ať už uskuteční túru nebo přespí po celodenním pochodu. Sejit se u jednoho stolu. Smazat rozdíly. Tady jsme si všichni rovni. Všichni jsme součástí. Příroda je součástí nás. Respekt k ní znamená i chovat se a stavět v souladu s přírodou. Využít místních materiálů, zaměstnat místní obyvatele, zapojit je do stavby a podílet se na svém okolí, tak jako předkové. Vytvořit místo, formovat prostor. Skrýš, kam se schovat, mít kde složit hlavu.

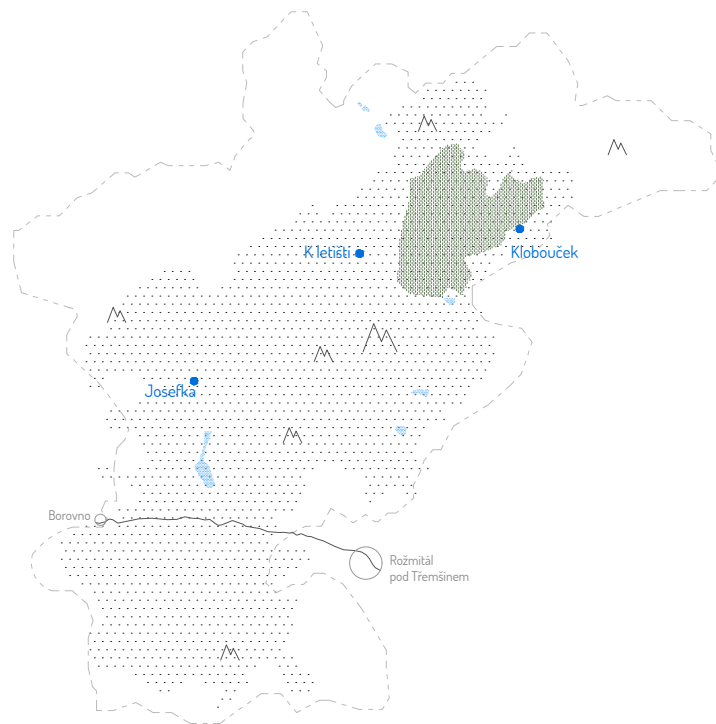
PŘÍSTŘEŠKY

První formou zázemí navržené v území Brdy jsou přístřešky pro krátkodobé zastavení. Počasí je v této oblasti proměnlivé a slunce často vystřídají přehánky. Navržené typy se opakují v místech podobného charakteru. Mění se se vzdáleností od měst a vsí i v závislosti na vytvořené síti zázemí.

Některé jsou navrženy pouze pro zastávku krátkodobou – místo pro doplnění energie a případné přecházení přeháněk. Jiné nabízí jednoduchý úkryt nejen před nepříznivým počasím, ale i v noci. V takovém případě se jedná jen o jednoduchou dřevěnou konstrukci, kdy dřevo chrání před chladem od země i před deštěm. Vyšší komfort pro spaní „pod širým nebem“ v otevřeném přístřeší.

Dalším typem je kombinace výše zmíněných dvou typů.

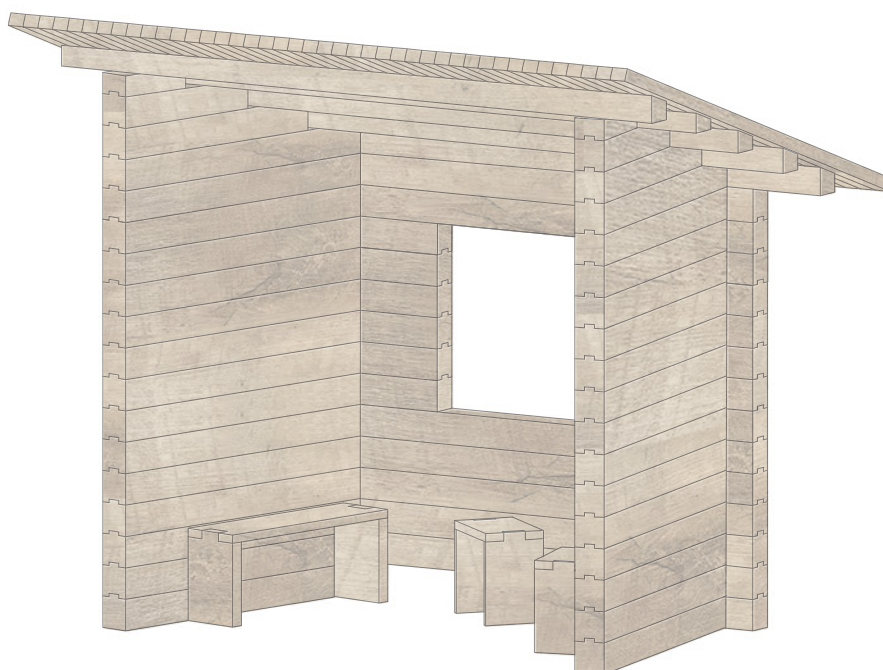

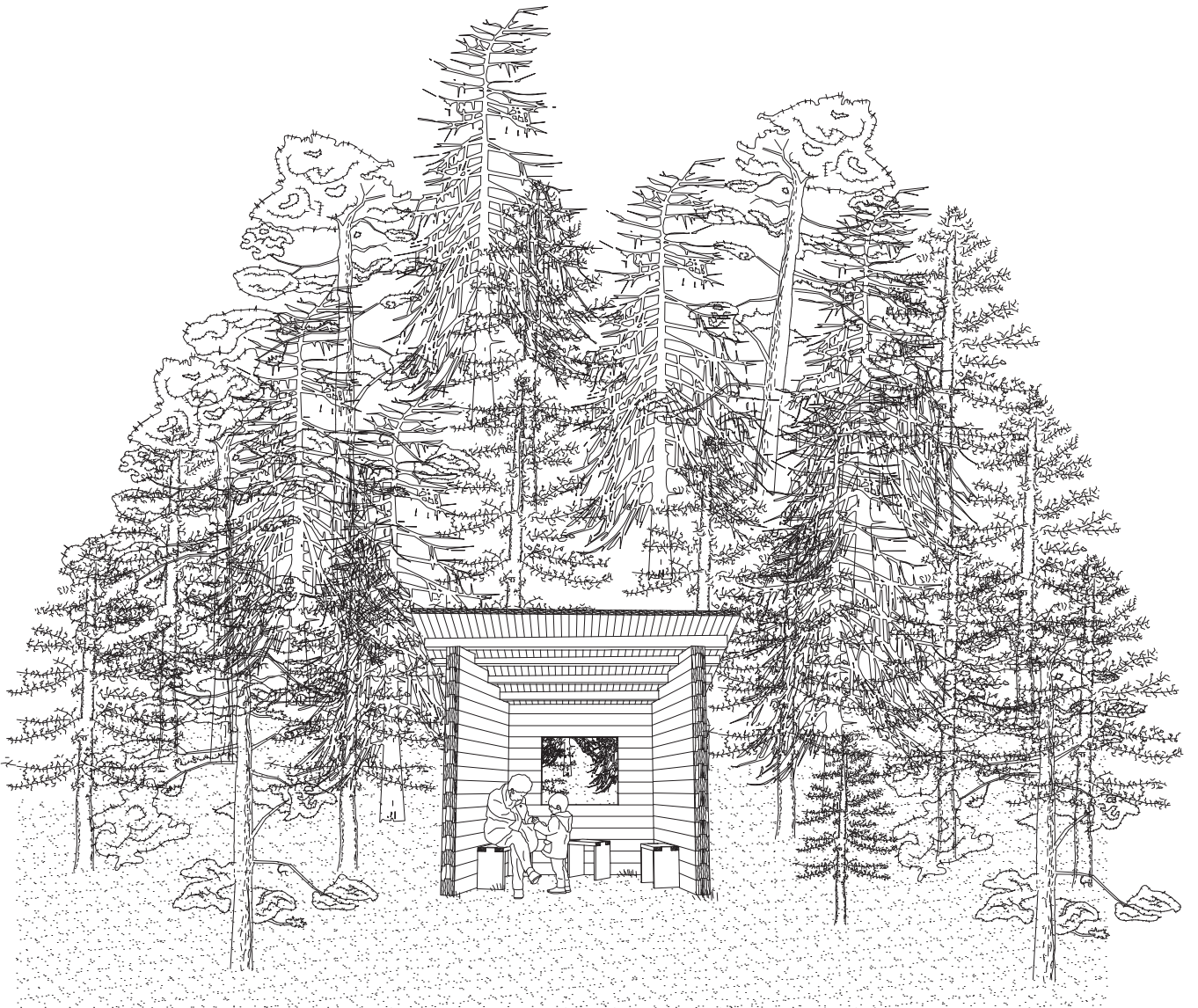
Okno do krajiny

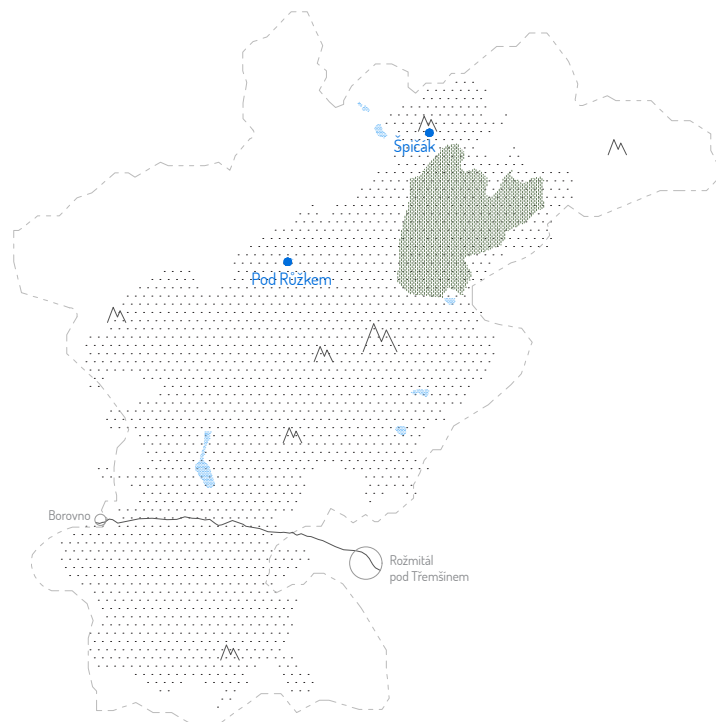
Dřevěný přístřešek pro krátkodobé posezení a přečkání případné přeháňky s orámovaným výhledem do lesa.

Spodní rám je z dubového dřeva - dobře odolává vlhkosti - podložený kameny, zbytek stavby je dřevo smrkové - typické pro tuto oblast. Střecha je z dřevěných šindelů - ty jsou vyrobené v brdské osadě Teslíny.

Vybraná místa jsou vzdálena přibližně hodinu od nejbližšího trvale obydleného místa se zázemím.

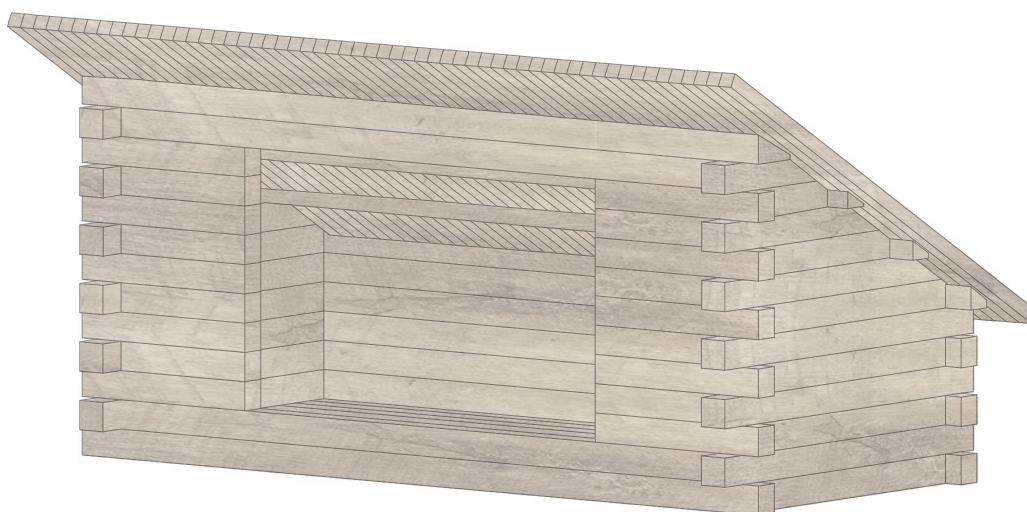

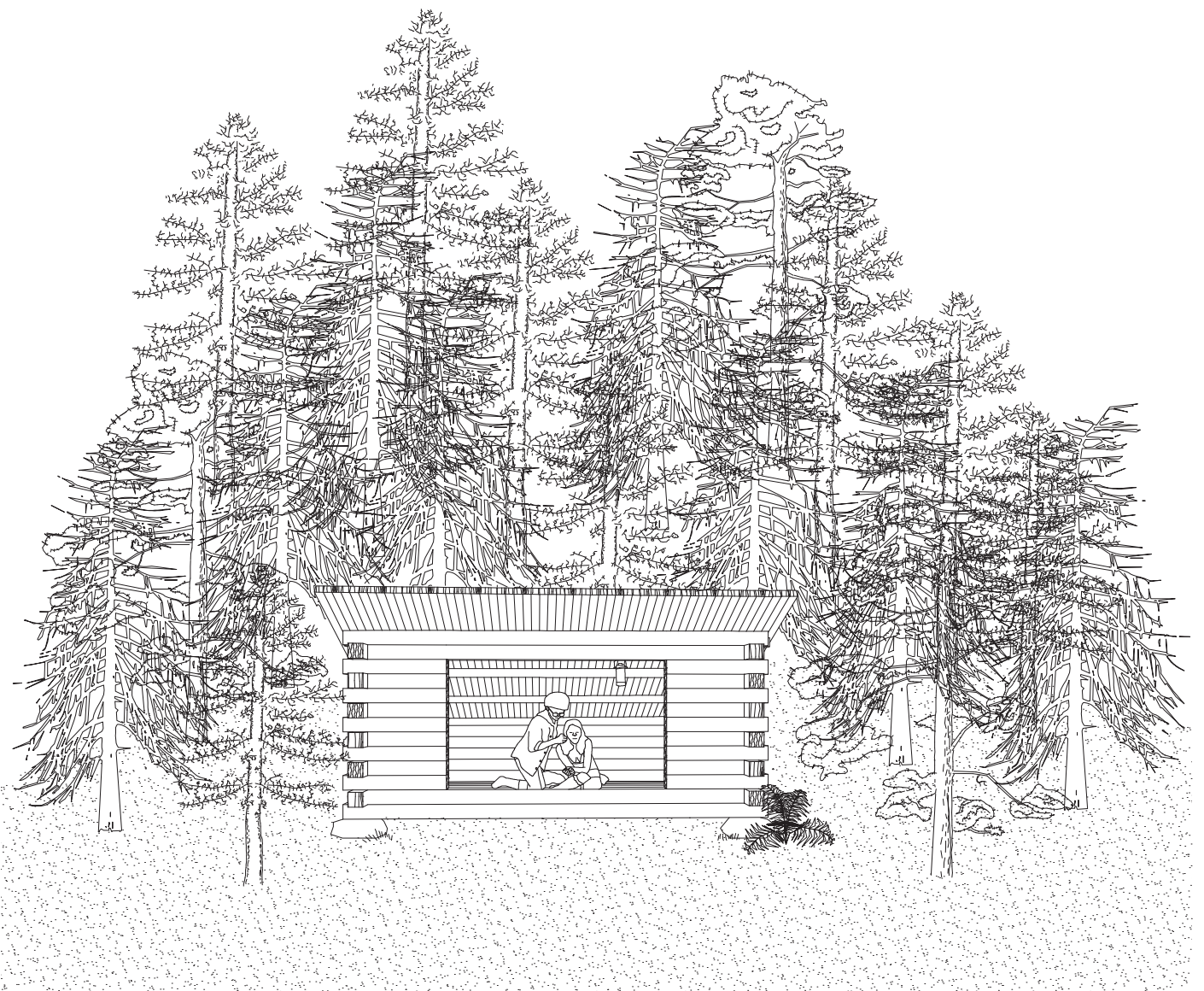
Přístřešek pro přespání

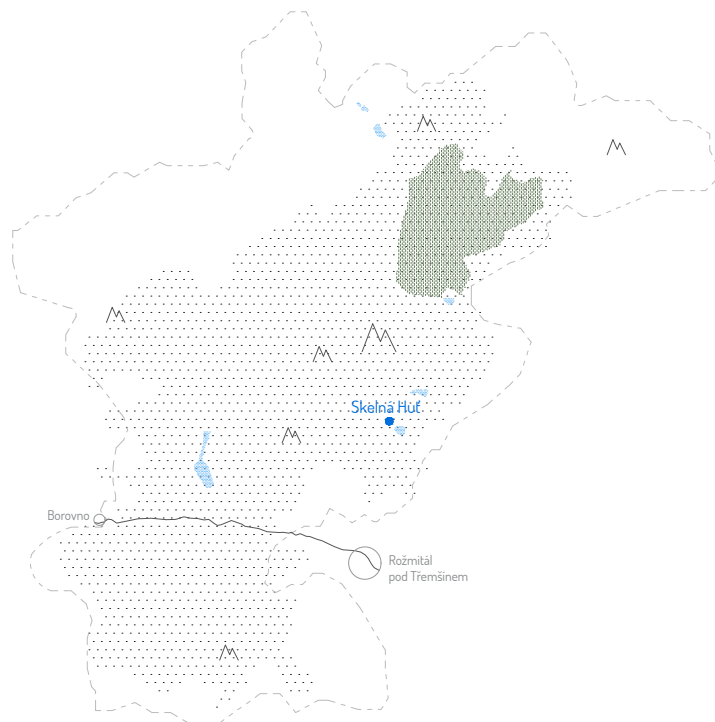
Dřevěný přístřešek pro přečkání dešťové přeháňky s možností přespání. Kapacita pro přespání: 4 -5 osob.

Spodní rám je z dubového dřeva - dobře odolává vlhkosti
 - podložené kameny, zbytek stavby je dřevo smrkové
 - typické pro tuto oblast. Střecha je z dřevěných šindelů - vyrobené v brdské osadě Teslíny.

Vybraná místa jsou vzdálena přibližně hodinu od nejbližšího trvale obydleného místa se zázemím.

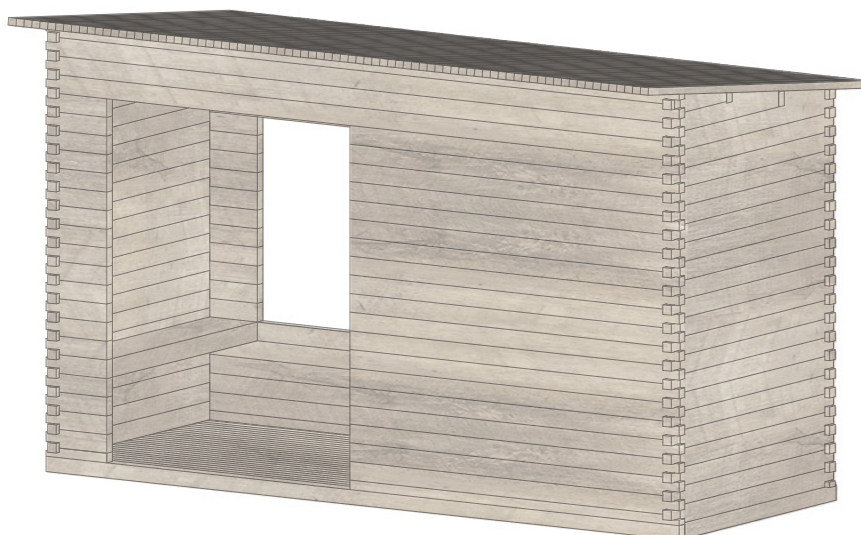

Skelná Huť

Louka obklopená lesem. Místo, kde je možné posedět s výhledem. Přečkat proměnlivé počasí. Přespat. Přístřešek je rozdělen na dvě části - posezení s výhledem a chráněnou spací zónu. Kapacita pro přespání: 2 osoby.

Spodní rám je z dubového dřeva - dobře odolné vlhkosti - podložené kameny, zbytek stavby je dřevo smrkové - typické pro tuto oblast. Střecha je z dřevěných šindelů - vyrobené v brdské osadě Tesliny.

Přístřešek je vzdálen přibližně hodinu od nejbližšího trvale obydleného místa se zázemím.

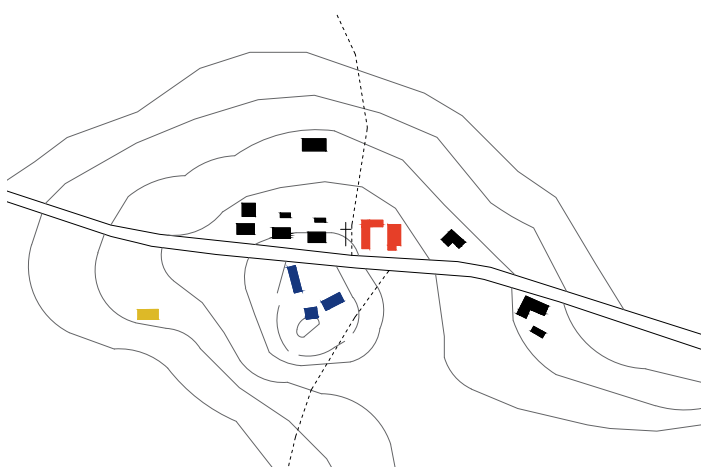
TESLÍNÝ

Zdroj: www.brdy.info
- článek: Pohledy

Zdroj: historickemapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html

Historie

Původ slova lze hledat ve spojitosti s tesáním. Bývalá samota se proměnila v osadu. Na počátku 20. století zde byla hospoda, škola, stáje, stará hájovna i nová hájovna vystavěná v tyrolském stylu. Přibližně dva kilometry od současné osady, stávala osada a klášter s kostelem sv. Jana Křtitele, které zničili husité. Dnes zde najdeme jen nepatrné pozůstatky základů.

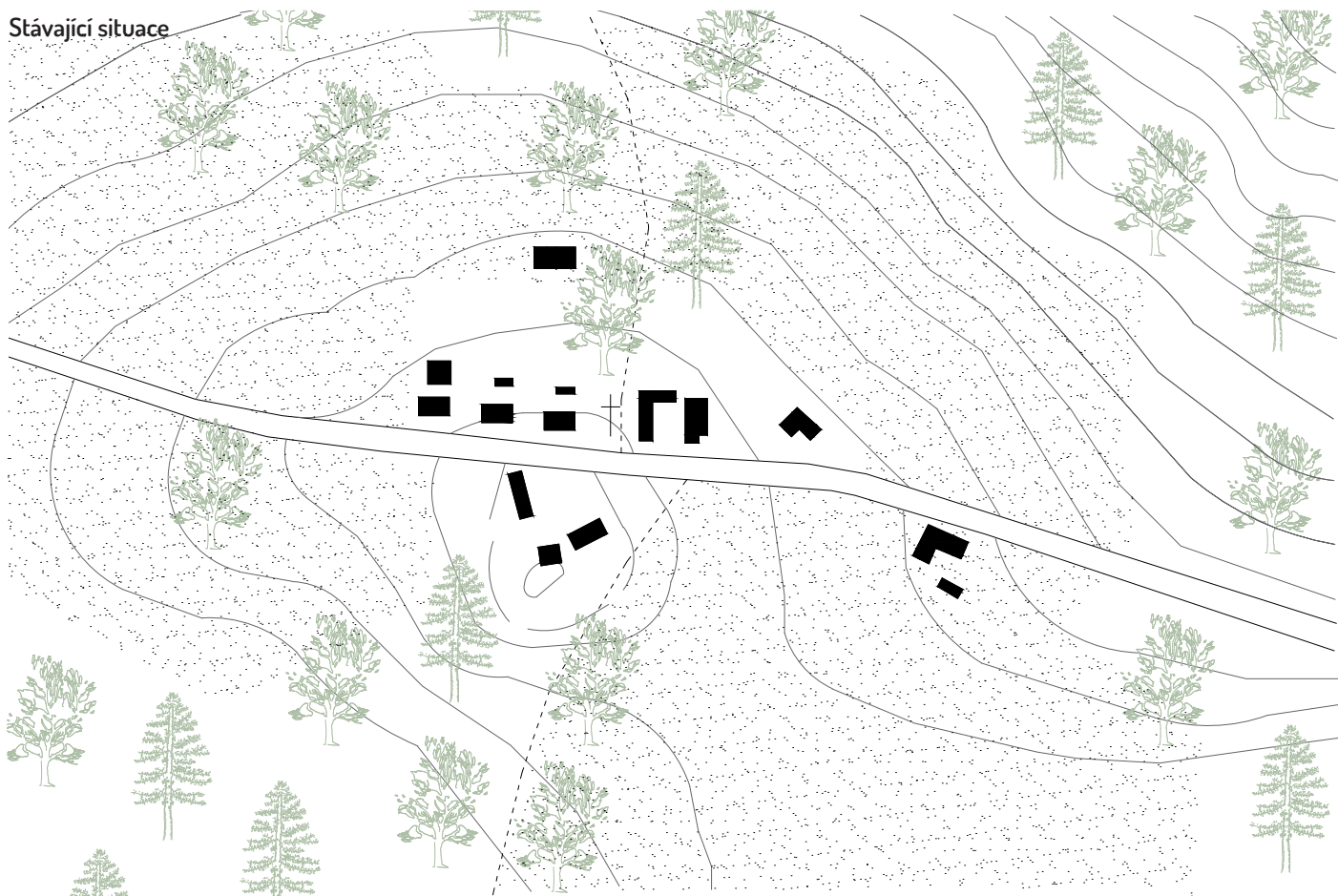
Historie urbanismu

Císařské otisky z roku 1824–43 ukazují osadu jako několik štitově orientovaných domů, na jedné straně cesty. Všechny domy jsou spalitelné – dřevěné, zřejmě roubené.

Současnost

Z původní osady, zřejmě roubené, se do současnosti dochoval pouze roubený seník z konce 18. století, vzdálen západně od osady (žlutě). Ačkoliv se jednalo o poslední doklad hospodářské roubené stavby tohoto druhu v Brdech, byla v roce 2010 zdemolována pro silné napadení dřevokaznými houbami. Jedinou, dnes stojící historickou stavbou, je tak hrázděná myslivna (oranžově) z roku 1908. Dvojdomy pro zaměstnance lesů, podélně orientované k silnici, pochází z první poloviny 20. století. V osadě také stále funguje pila (modře) specializující se na výrobu šindelů.

Stávající situace

Místo

Osada se v historii rozkládala na jižní straně směrem od komunikace. Dnes většina rodinných domů spolu s myslivnou stojí v severní části osady. Na jihu se nachází pouze pila a od ní západně vzdálený jeden rodinný dům. Ty mezi sebou dělí lesní cesta a nezastavěná plocha. Brdské osady a vsi se vždy vyznačovaly uzavřeností a kompaktností zástavby. K dodržení obrazu místa původně kompaktní osadě, v jihovýchodní části od lesní cesty, chybí stavba, jež by osadu uzavřela.

Odpočinek

Tesliny svoji specifickou polohou v rámci Brd se jeví, jako ideální místo k zastavení a odpočinku. Místní Sport klub nabízí studené občerstvení například v podobě piva a tlačenky.

Odpočinek ve formě přespaní zde není možný. Místo má i zavedené přípojky a nabízí se zde poskytnout vyšší komfort ubytování, než v bývalém vojenském újezdu, který je bez přípojek. Místo by tak mohlo poskytnout několik lůžek pro turisty.

Terapie

Dvouhodinový pobyt jednou týdně v přírodě stačí k načerpání energie. Takový pobyt v lese, je v Japonsku známý jako šinrin-joku, v překladu – lesní koupel. V Česku se tato podoba terapie, formou vycházek po lese, začíná rozšiřovat a jedno z míst, kde se uskutečňuje, jsou právě Brdy.

Pohybově znevýhodnění lidé, ale mají problém se do lesů vypravit. Pro mnoho z nich se stává kůň jedinou možností, jak se do lesa a přírody dostat. Jedná se o takzvanou Hipoterapii, při které se aktivuje centrální nervová soustava. Vycházky do přírody na koni jsou pro ni zásadní.

Stáje

Tesliny historicky svoje stáje měly. Dříve sloužily koně v lesích, dnes mohou pomoci při terapii s výletem do lesa. Nebo i k zapůjčení na výlet do brdských lesů v rámci agroturistiky.

Schwarzplan

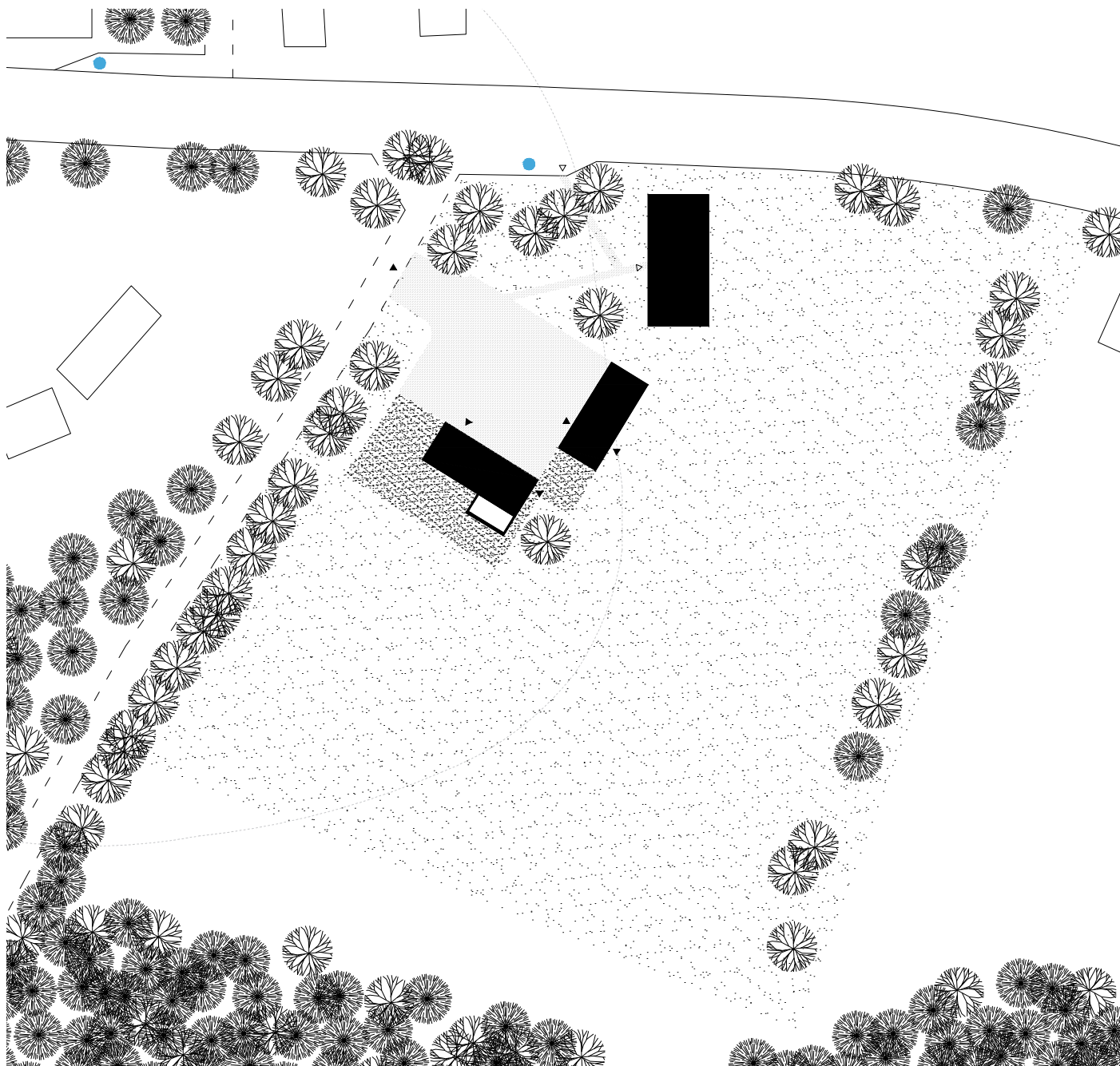
Situace

Soubor tří staveb – obytný dům, stáj a stodola – jsou navrženy s odkazem na tradiční uspořádání statků. Měřítkově i typem sedlových střech, štíty respektují obraz místa, ač je mírně pokrivený dostavbou.

Vjezd na pozemek je zajišťován z asfaltové silnice třetí třídy, která následně přechází v lesní cestu.

Nádvoří je vydlážděno kamennou žulovou dlažbou, z důvodu dobré propustnosti vody a zároveň velké únosnosti pro přejezd zemědělských strojů.

Okolí zemědělských staveb je zpevněno šterčkem. Stáj je průchozí ze dvora směrem na louku. Za stájí je hnojiště mírně zapuštěné a doplněné stromem – ořešákem královským, který se tradičně vysazuje v jejich blízkosti pro své účinky odpudivosti hmyzu. Na stáj navazuje průjezdná stodola určená k uchování sena a možného parkování malého zemědělského stroje obsluhující stáj. Tyto dvě zemědělské stavby jsou doplněny domem určeným k bydlení majitelů. V podkroví domu jsou tři dvojlůžkové pokoje, které je možné si pronajmout při své zastávce k přespaní, po celodenním pochodu nebo odsud ráno vyrazit na celodenní výlet.

Situace 1:1000

zastávka autobusu

vstup

vjezd

dlážděná část - žula

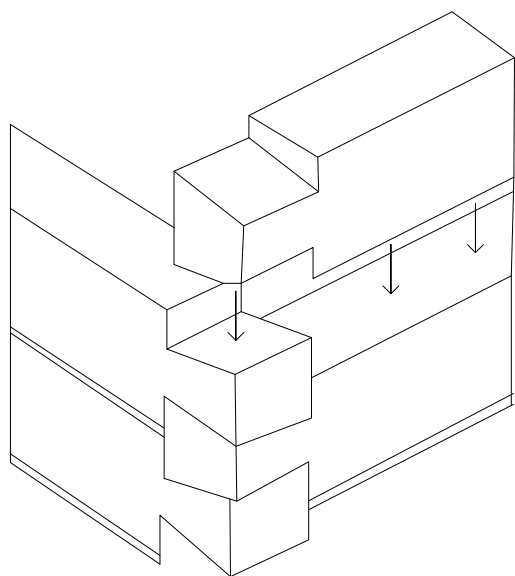
zpevněná část - šterk

hranice pozemku - louka

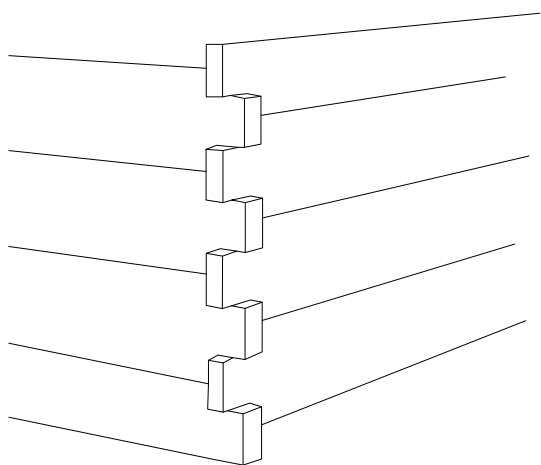
Konstrukce - tedy dřevo

Původní roubené stavby nahradily v osadě zděné domky. Návrhem dřevěné konstrukce se tak dům vrací ke kořenům tradičního stavebního materiálu pro dané území. Nejde o doslovné opakování - z tradice lze vytvořit nové způsoby stavění ze dřeva. Návrh materiálu využívá i polohy - dřevo není nutné dovážet z daleka. Z místní těžby (smrk a modřín) mimo jiné za přispění kůrovcové kalamity, tak dřevo zůstane tam, kde vyrostlo. Zaměstnanci místních pil pak dřevo opracují a připraví pro následnou montáž. Trámy jsou skládány na sucho se zámky.

Roubení

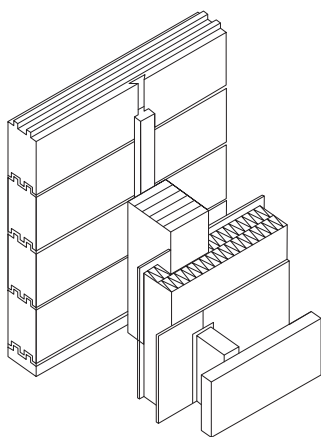
Tradiční systém roubení pro česká stavení. V osadě Teslíny se bohužel nedochoval ani jeden příklad. Mezi trámy se prováděly vymazávky například z jilu, slámy, pisku i mechu. Střešní krytina bývala došková.

Současná podoba

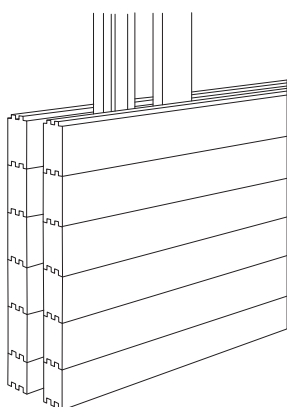
Opracované trámy se zámky do sebe zapadají a mezi trámy tak nedochází k žádné finální úpravě v podobě vymazávky.

Skladby

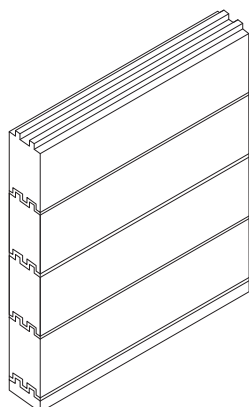
Současná obvodová stěna

Tradiční systém roubení nahradil systém dřevěných zámků se vzduchovou mezerou a izolací o celkové tloušce 500 mm. Technologie se inspiroje současnou švýcarskou rurální architekturou - tento typ dřevěných staveb najdeme v Alpách, kde je prověřen povětrnostními podmínkami hor.

Vnitřní nosné stěny

Se vzduchovou mezerou a tloušťkou 150mm.

Vnitřní příčka

Lepená plná stěna o tloušce 100mm.

Okna s hmoždíkem

Návrh okna od architekta Zdeňka Fránka pro firmu Janošik. Moderní interpretace tesařských dovedností našich předků. Zdroj: Janošik - okna a dveře

Udržitelnost stavby

Jednou ze stránek návrhu je také důraz na ekologii a udržitelnost stavby.

Příjezdová cesta

Povrch dvora je dlážděn žulovými kostkami s rozestupy pro rovnoměrnější vsakování vody do půdy.

Voda

Voda ze střech je odváděna na několik způsobů:

- chrličem do venkovního koryta pro okamžité použití vody
- dochází také k částečnému vsakování
- do akumulační nádrže, kde po jednoduchém mechanickém přečištění je možné vodu dále využívat např. pro mytí stájí
- na retenční nádrž navazuje vsakovací nádrž

Dřevo

Materiál, který na stavbě převažuje je lokální surovinou. V současné době se brdské lesy skládají převážně z nepůvodních smrkových monokultur (postupně jsou nahrazovány původní skladbou jedlí a buků). Dochází tedy k jejich těžbě a smrkové dřevo bude využito na stavbě - dřevo je navenek neošetřeno a přirozeně tedy stárne (tato forma úpravy je typická pro alpské sruby). V osadě, kde stavba stojí se dokonce specializují na výrobu střešních dřevěných šindelů. Šedá energie stavby je tedy minimalizována.

Izolace

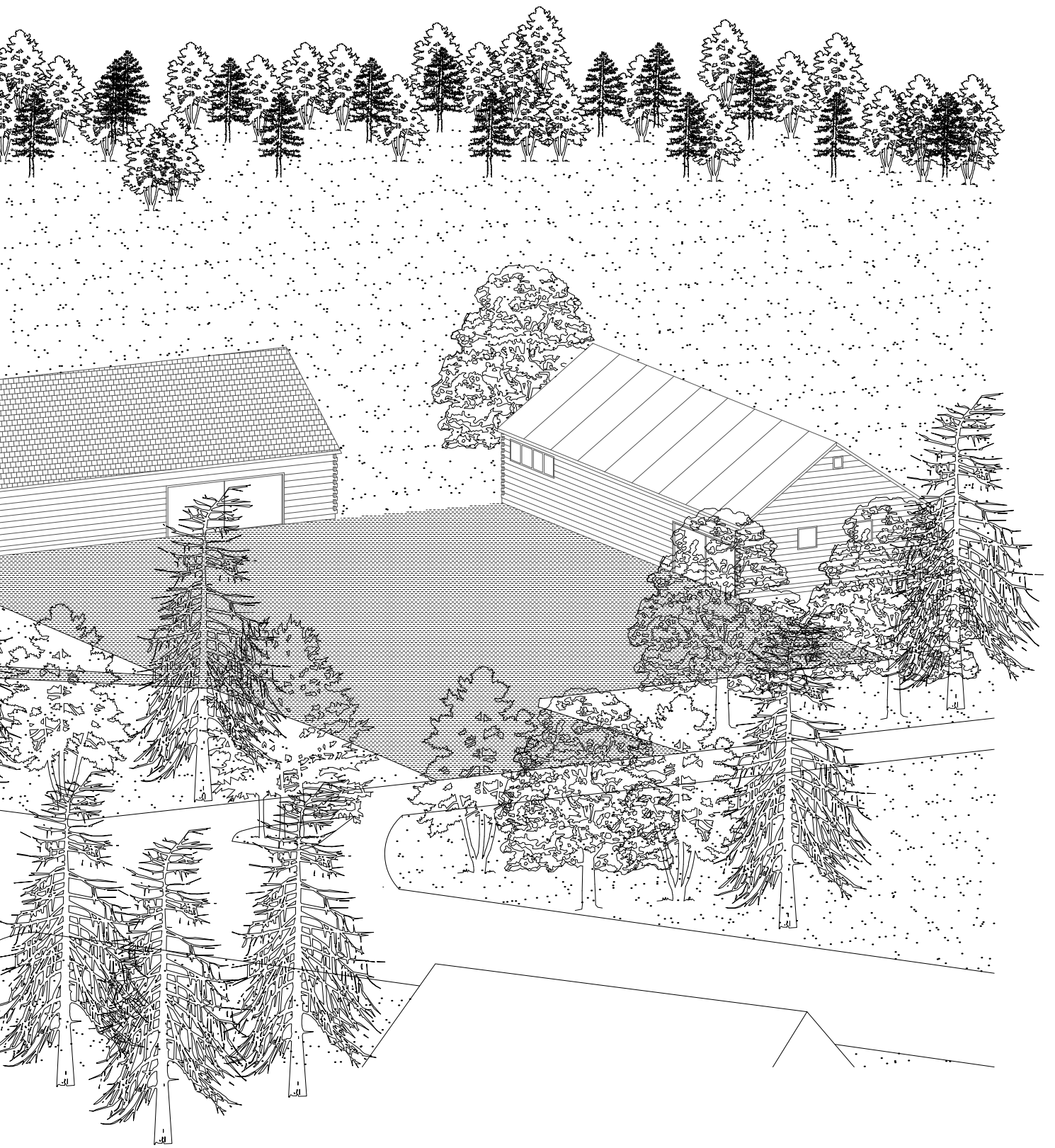
Stavba je izolována pomocí dřevovláknitých desek, které se vyrábí z neošetřeného odpadu dřevozpracujících závodů.

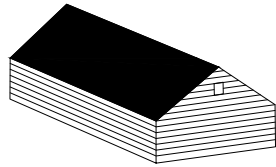
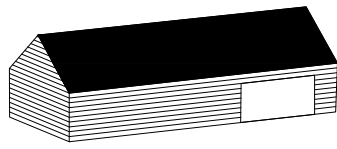
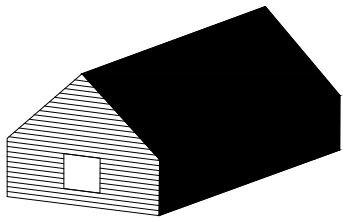
Vytápění

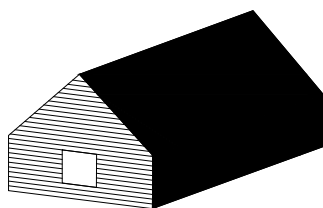
Dům je vytápěn tepelným čerpadlem země/voda. Rodina ve své části využívá jako doplňkové topení kamny - peci na dřevo.

Obytný dům

Domov. Přístřeší. Komunitní prostor.

Místo, kde bydlí rodina. Starají se o koně. Pečou chleba v peci. Z kuchyně rovnou na zahrádku pro zeleninu.

Z koupelny pověsit prádlo ven na slunce.

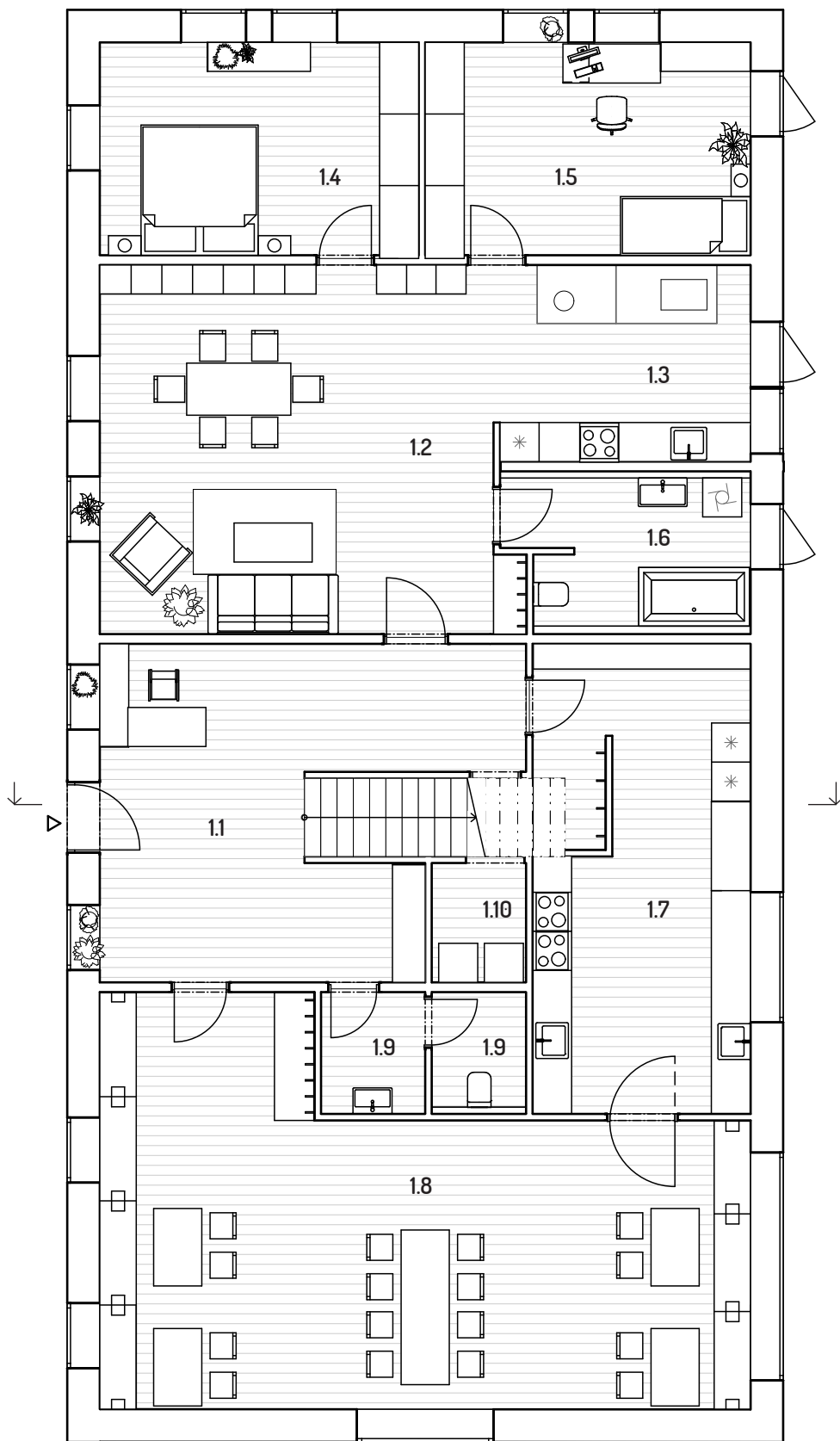
Pocestný u nich může složit hlavu - pronajmout si pokoj.

Posnídat s výhledem na louku. Do lesa. A vydat se dál na pouť brdskými hvozdy.

Velká místnost, kde se mohou lidé z osady setkat.

Uspořádat hostinu, oslavu či jen pobýt spolu.

Dům je dřevěný, přikrytý šindelovou střechou, která se v osadě vyrábí. Ohrazen plaňkovým plotem. Vjezd k němu je ze stávající asfaltové lesní cesty. Pěší cesta vede od hlavní komunikace se zastávkou.

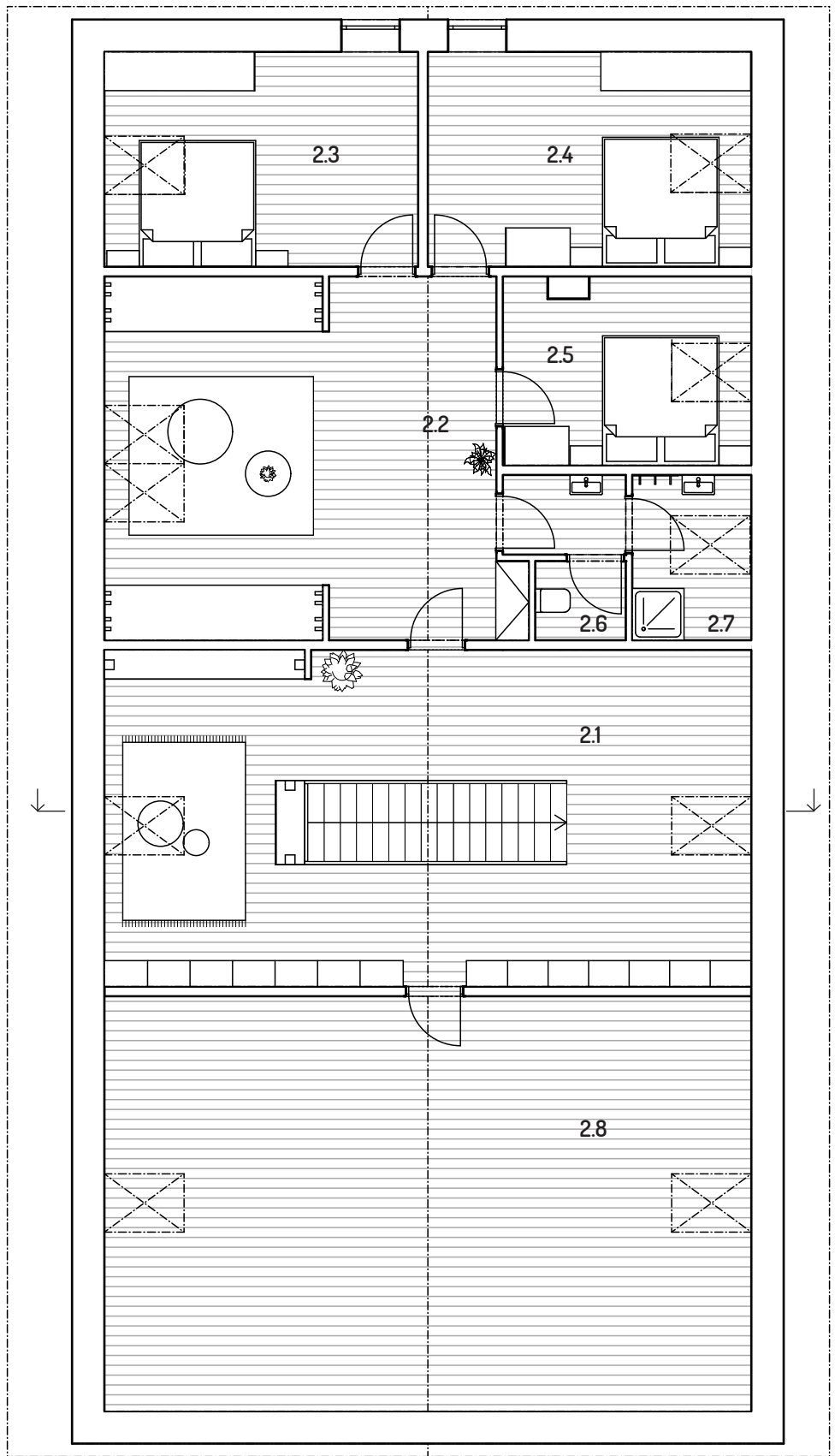

Půdorys přízemí 1:100

návštěvníká část
 1.1 hala
 1.8 společenská místnost
 1.9 WC

soukromý byt
 1.2 obývací pokoj s jídelnou
 1.3 kuchyně s pecí
 1.4 ložnice
 1.5 pokoj
 1.6 koupelna

zázemí
 1.7 kuchyně
 1.10 technická místnost

0m 1 3 5

Půdorys první patro 1:100

společné prostory

2.1 hala

2.2 společenská místnost

2.6 WC

2.7 sprcha

k pronájmu

2.3 pokoj

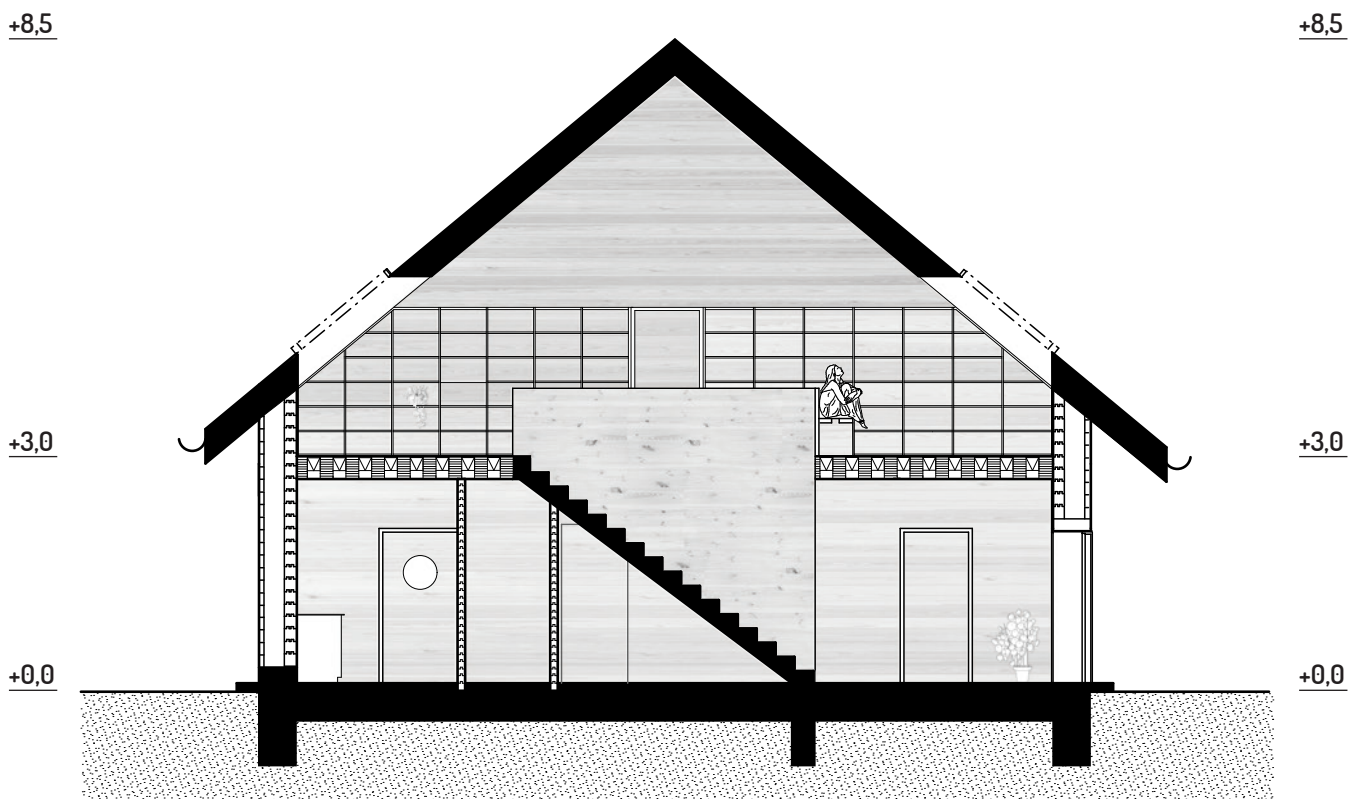
2.4 pokoj

2.5 pokoj

zázemí

2.8 sklad / půda

Řez 1:100

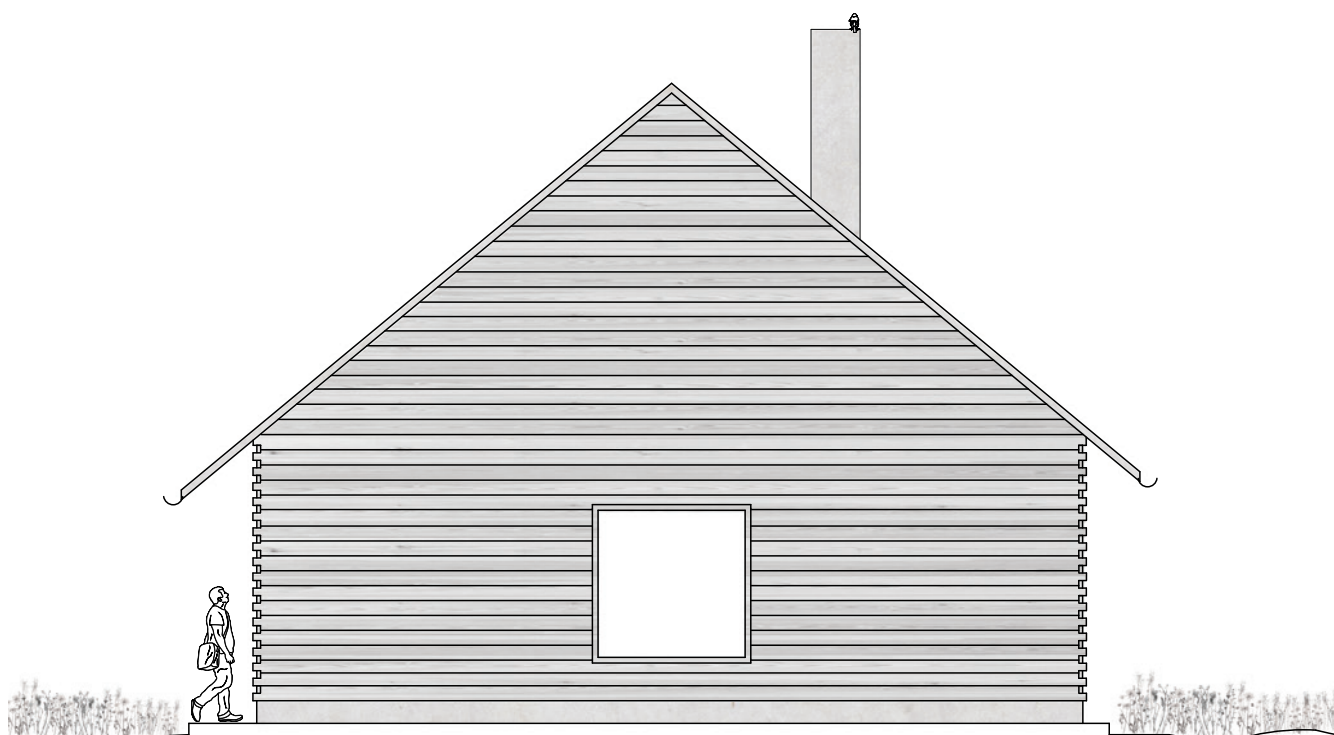

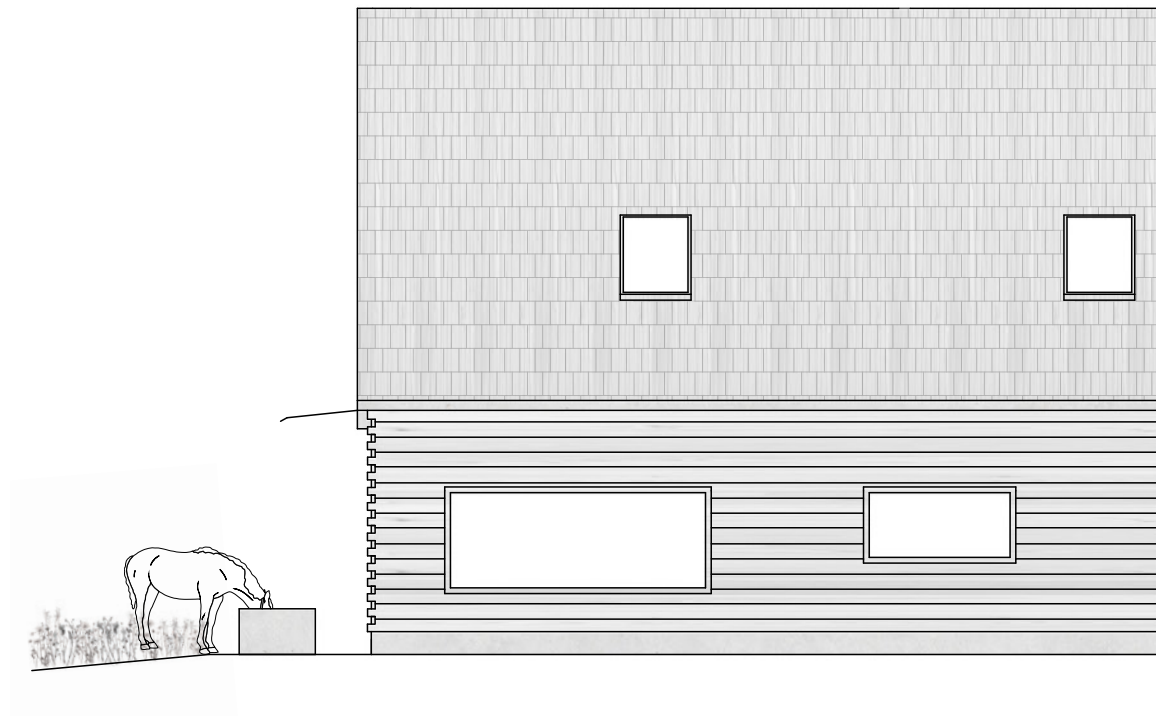
Pohled severní 1:100

Pohled jižní 1:100

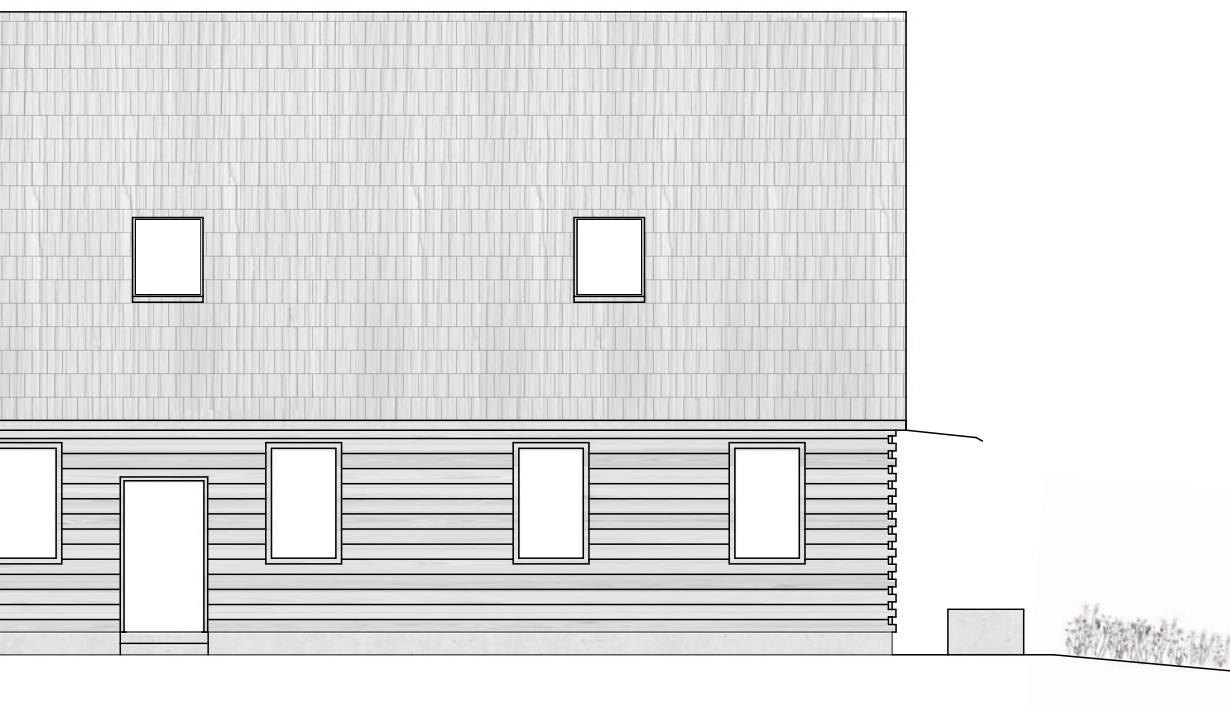
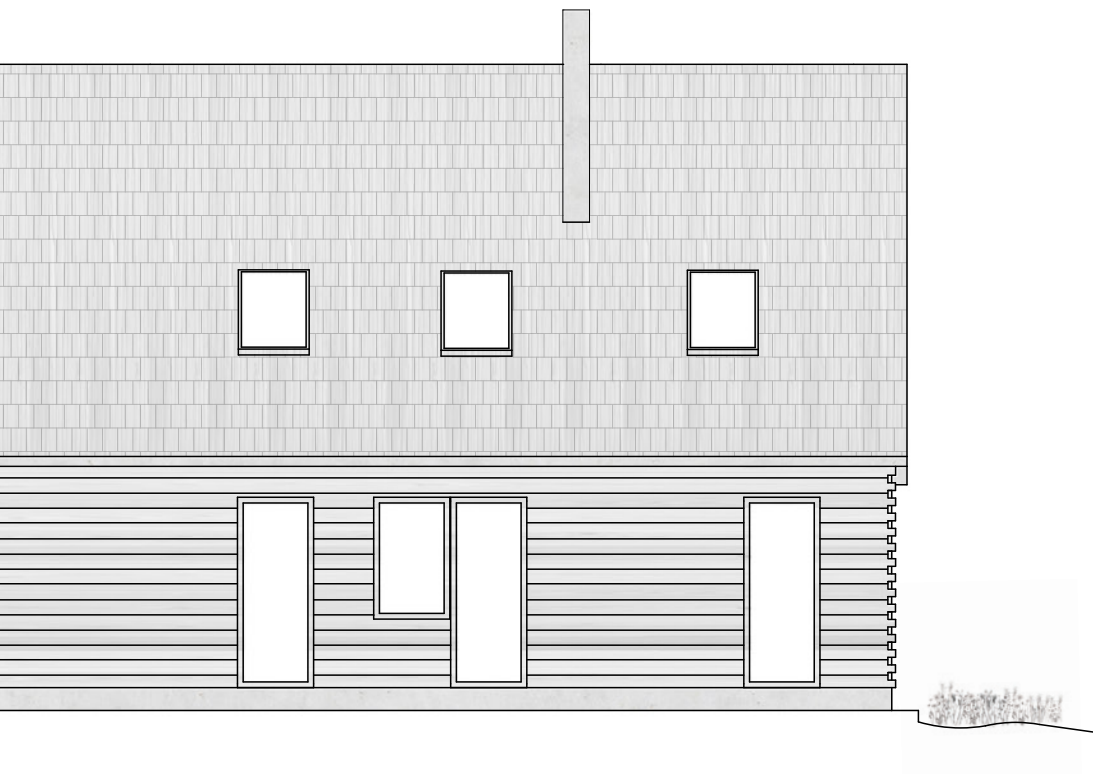

Pohled východní 1:100

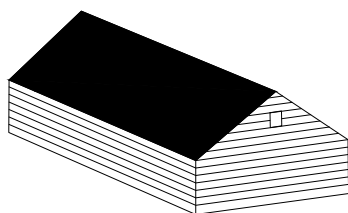
Pohled západní 1:100

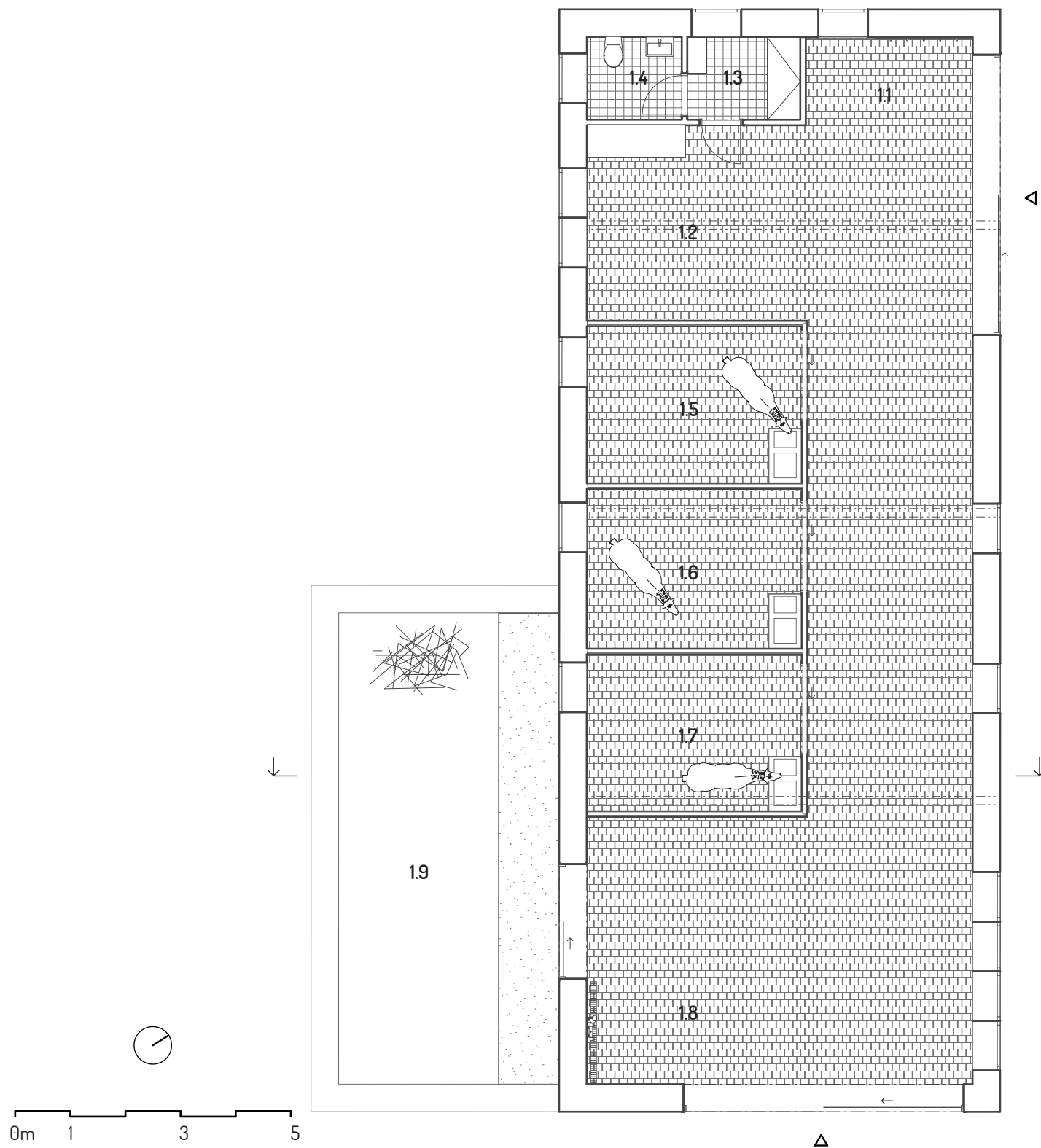

Stáje

Tři koně ve svých boxech. Zázemí.

V dřevěné stáji se špalíkovou dřevěnou podlahou z dubu.
Okna vysoko, aby neoslňovala. Plně lepené vazníky nesoucí
plechovou střechu se zvukově pohltivou vrstvou.
Dřevěné stěny jsou izolované, opatřené ochranným
nátěrem.

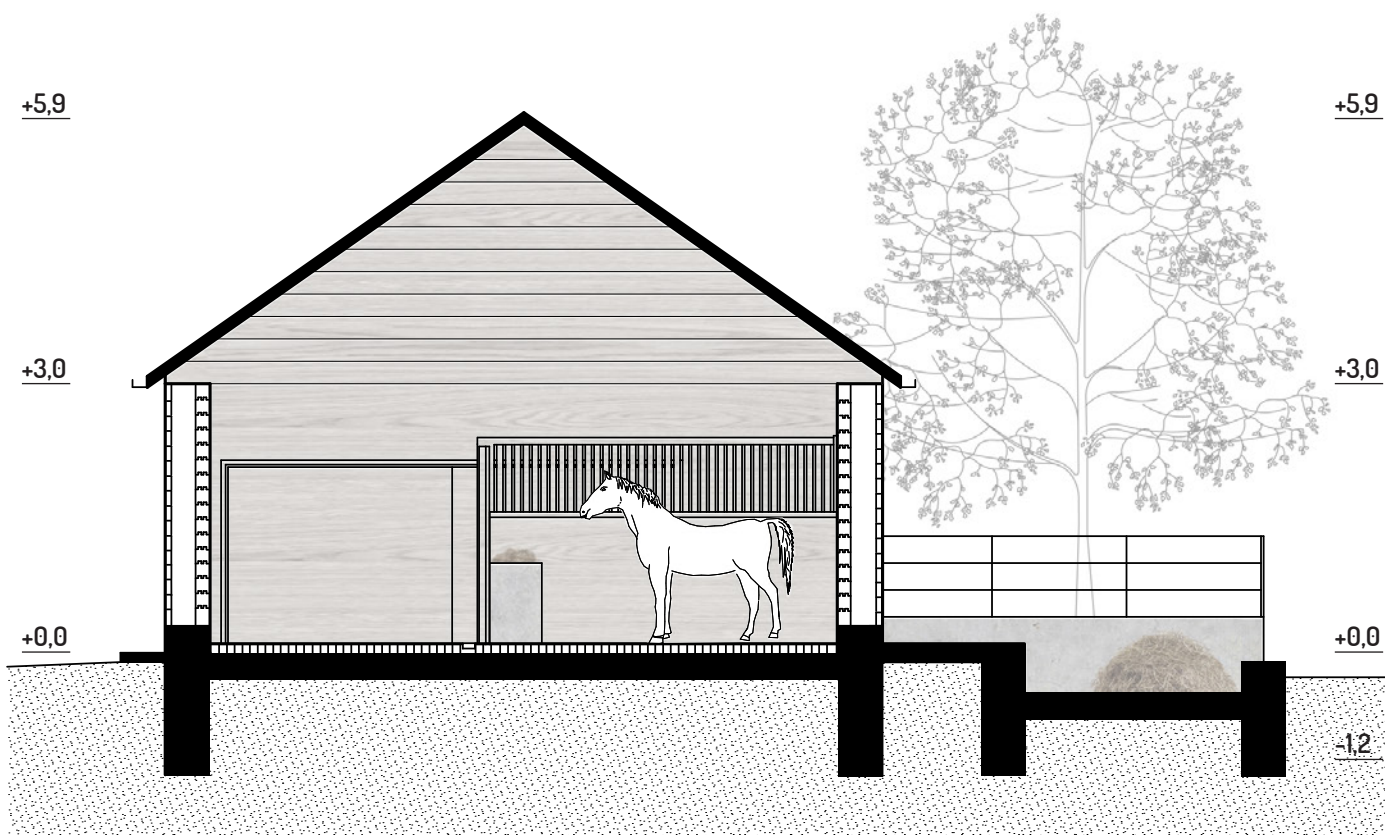
Půdorys stáje 1:100

1.1 sklad postrojů
1.2 příprava krmiv
1.3 šatna

1.4 WC
1.5 stájový box
1.6 stájový box

1.7 stájový box
1.8 mycí plocha
1.9 hnojiště

Řez 1:100

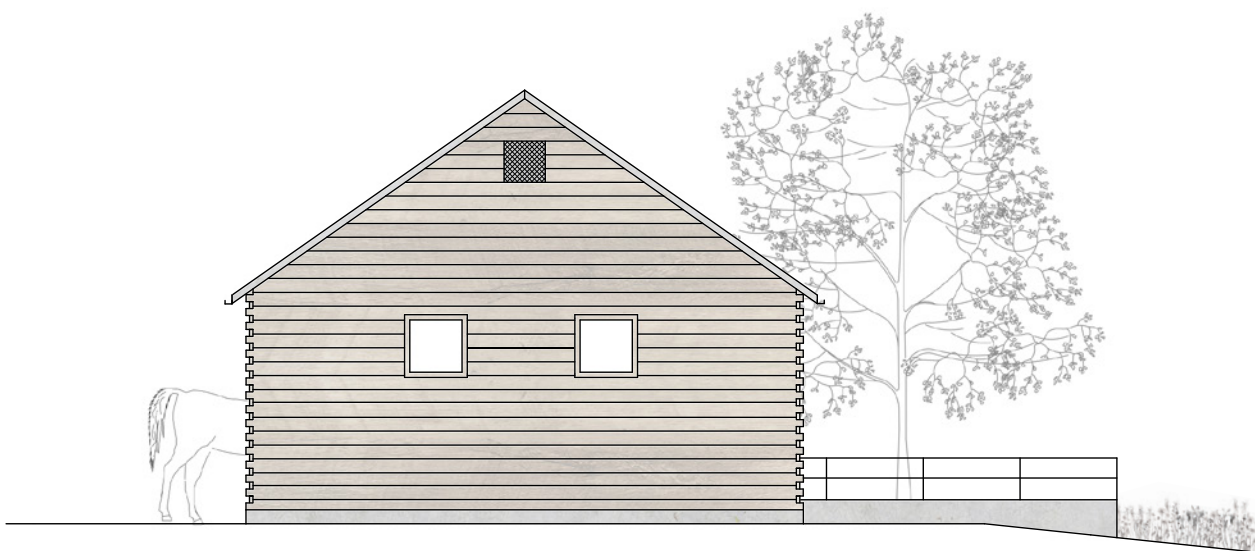

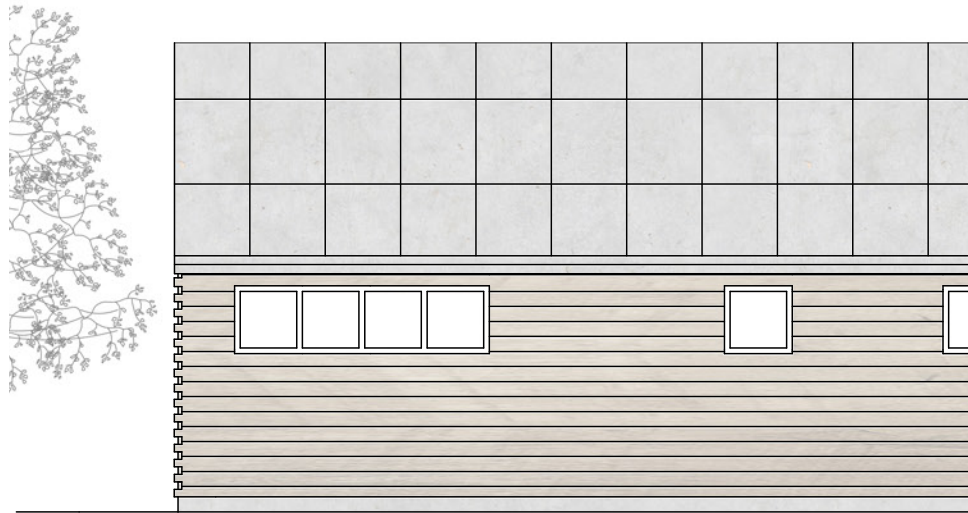
Pohled severozápadní 1:100

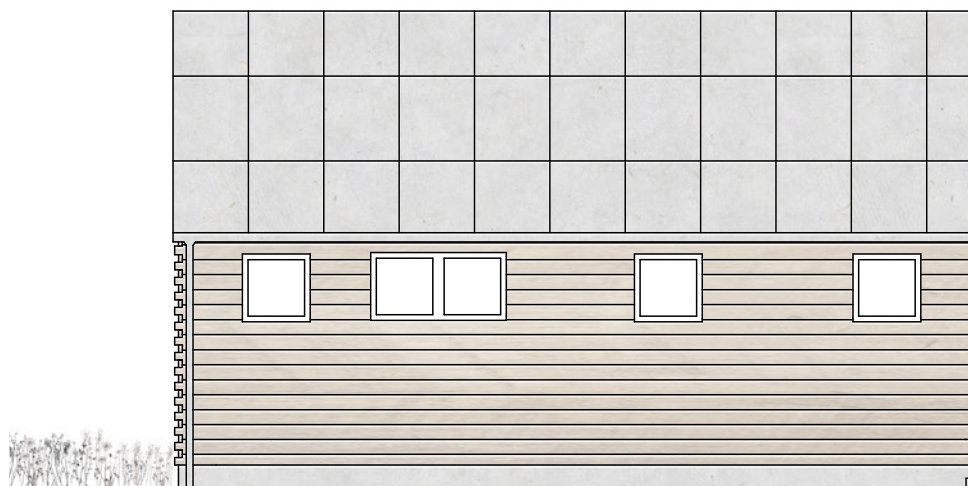
Pohled jihovýchodní 1:100

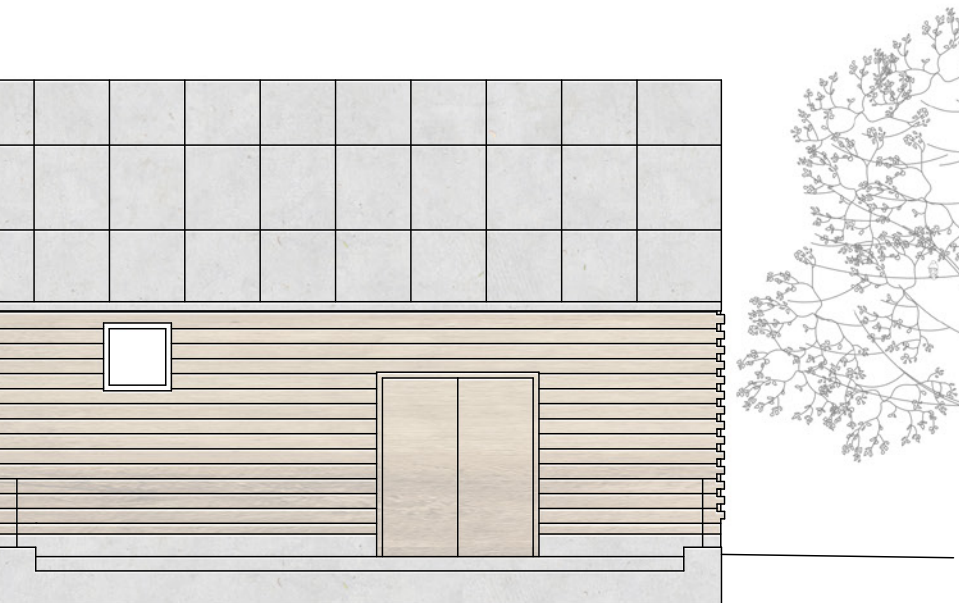
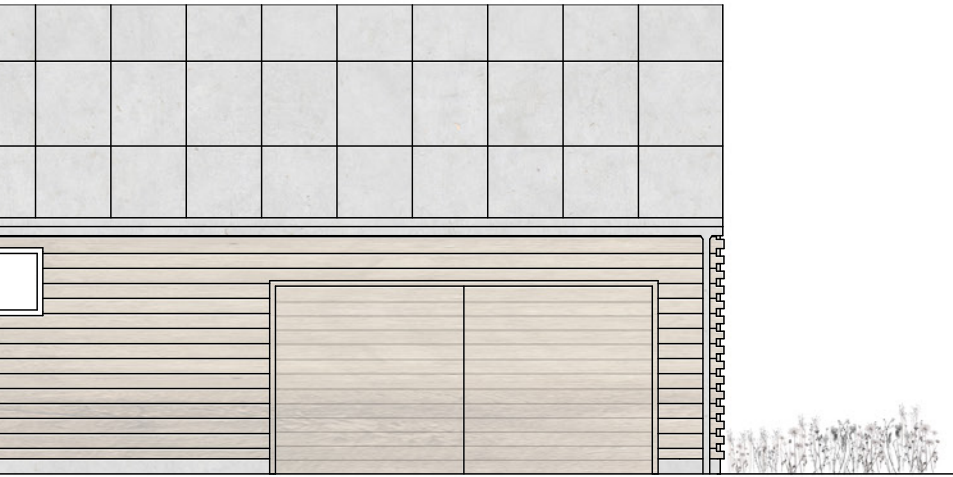

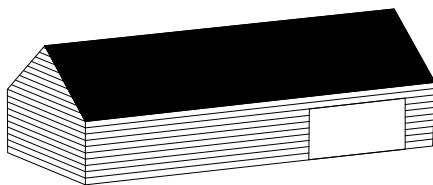
Pohled severovýchodní 1:100

Pohled jihozápadní 1:100

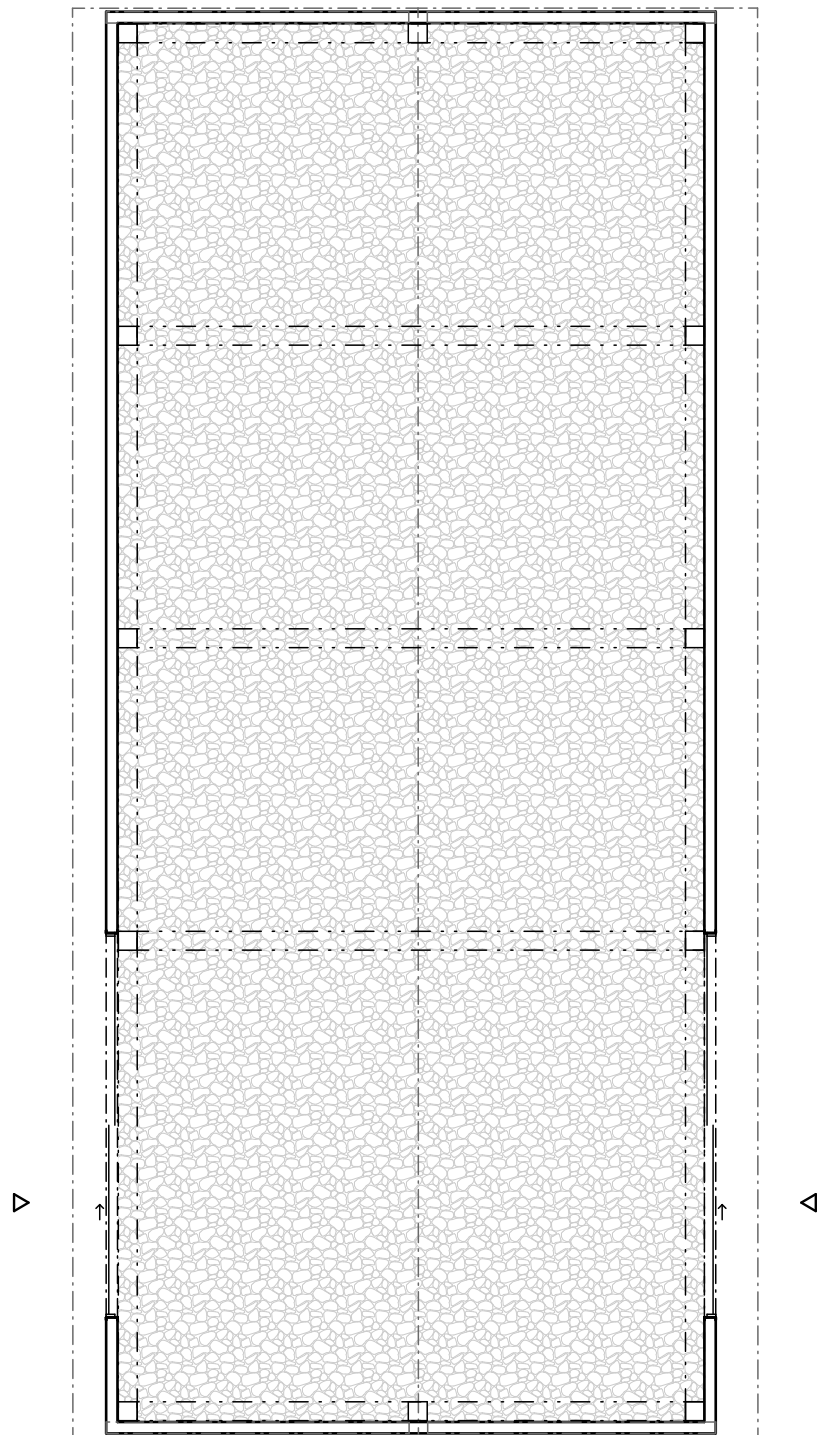
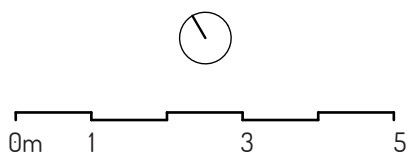

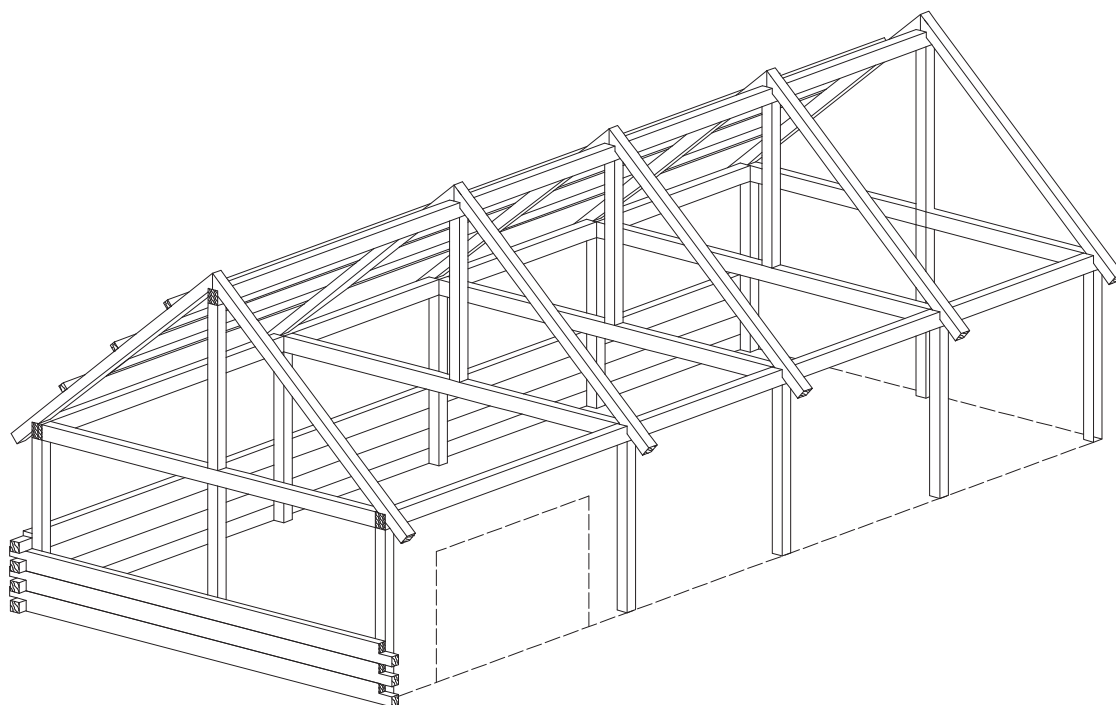
Stodola

Sklad sena. Odkaz ke zbouranému seníku - poslední roubené stavbě na Teslínech.
Lehká dřevěná konstrukce bez izolace. Průjezdná.

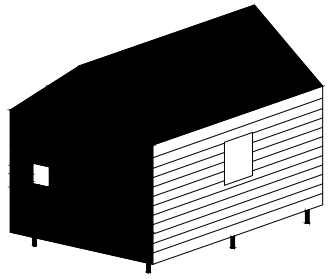
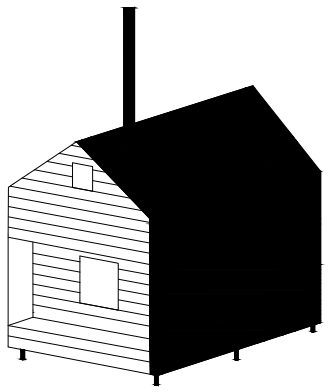

Půdorys stodoly 1:100

Schéma konstrukce

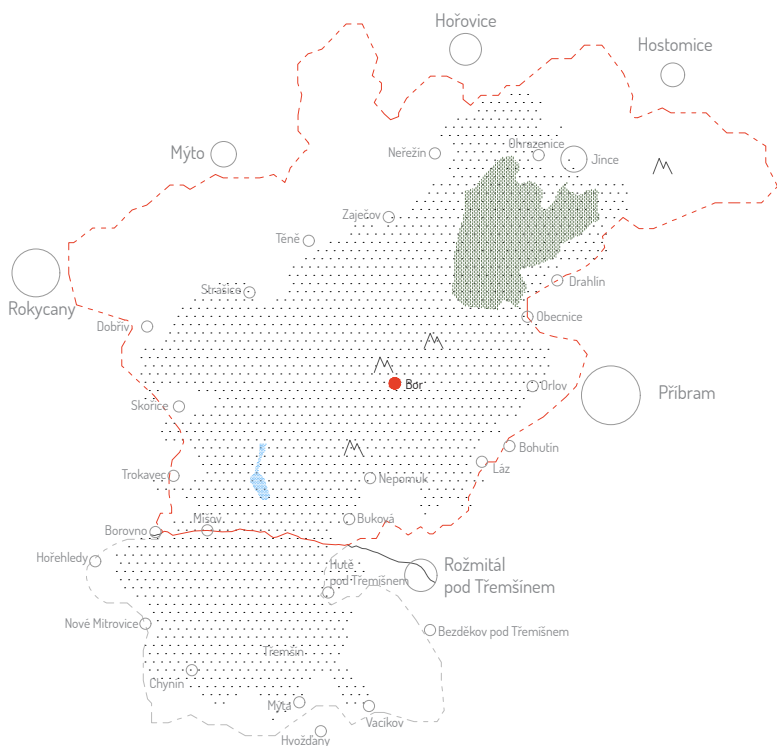

Sruby

Přístřeší. Zázemí. Sdílený prostor.

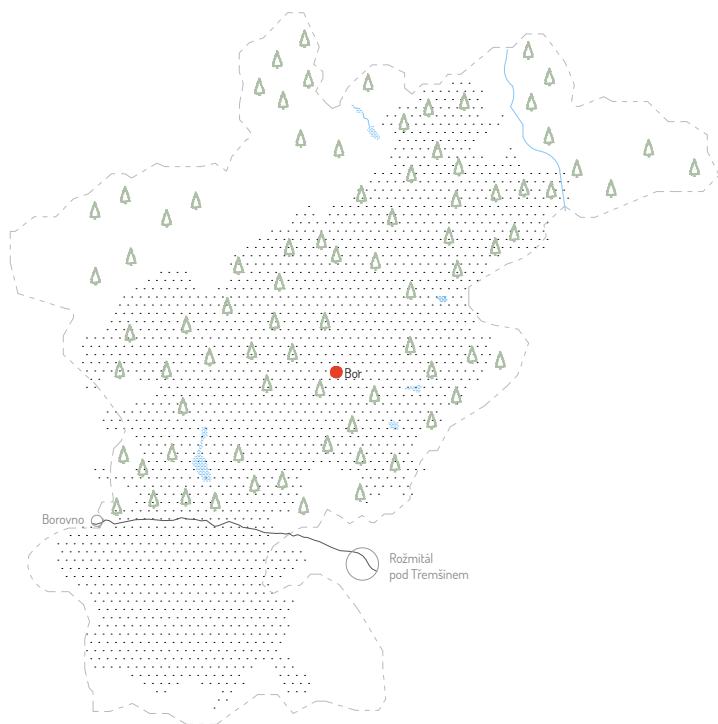
Místo, kde se lze schovat před nepřízní počasí. Místo, kde lze složit hlavu po únavném výletě. Místo, kde mohu načerpat energii. Chata je celoročně otevřené zázemí. S možností o sdílení prostoru je třeba při vstupu do brdských lesů počítat. Chaty jsou součástí provozu CHKO, poplatek za přespání se platí v naturáliích - chatu opouštím uklizenou, doplním dříví pro další návštěvníky či zanechám nějakou trvanlivou zásobu potravin. Chata je součást přírody a příroda je zde pro všechny - jak se k ní chováme, to se nám navrací, na to by měl každý návštěvník pamatovat.

BOR

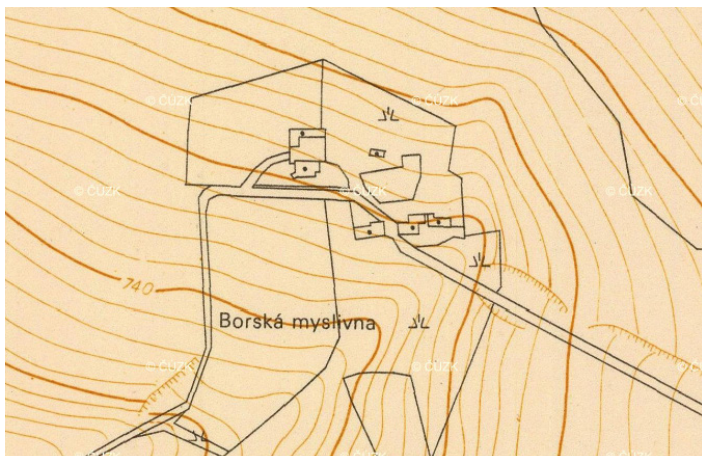
Sřecha středních Čech

Místo, kde nevzniklo trvalé sídlo, kde je hluboký les, jež na podzim barví do žlutých odstínů své listnaté stromy, hučí potoky a ticho prořezává jen křik ptáků. Hustý les protkaný sítí cest, jež sloužily vojákům. Nejvyšší vrcholy středočeského kraje, ze kterých za dobré viditelnosti lze dohlédnout na Prahu. Žádné turistické zařízení a velké vzdálenosti jsou jedním z důvodů, proč zde nedochází k nárůstu masového turismu.

Uprostřed ničeho

Klid, ticho a nekonečný les. Po 4 až 6 hodinách chůze od kraje lesa, se člověk ocitne v jeho srdci. Místo, kde by se rád zastavil, odpočinul, možná i složil hlavu a druhý den pokračoval v cestě. Dřevěná chatka nabízí přístřeší. Jídlo a voda s sebou. Nejde o luxusní pokoj. Jen místo, kde se dá skrýt před nepřízní počasí. Kde možná dojde na setkání s někým dalším. Někým, s kým se možná bude třeba o úkryt podělit.

Zdroj: historickemapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html

Historie

Na horské louce obklopené lesy, stávalo několik stavení a hrázděná hájovna do roku 1959, kdy byly srovnány se zemí v rámci čištění vojenského újezdu a zůstala jen stodola, která shořela až v roce 1998.

Zdroj: www.objevbrdy.cz
- článek: Bor, bývalá myslivna

Hájovna

Vystavěna byla pražským arcibiskupstvím v roce 1908. V rohu hájovny se nacházela kaple, která měla sloužit k odpočinku arcibiskupa.

Zdroj: www.turistika-brdy.cz
- článek: Karel Hojden a hájovna v Brdech

Perokresba hájovny od Karla Hojdena

(Zdroj foto Jaroslav Chod)

Stávající situace

Místo

Borské sedlo je významným komunikačním uzlem, kde se setkává několik lesních cest. Cesty východo - západní vedou z Příbrami a Obecnice k lesnímu zámečku Tři Trubky a dále pak do Strašic. Severní cesta vede od nejvyššího vrcholu Tok k druhému nejvyššímu vrcholu Praha. Podle měření zde průměrně naprší nejvíce z celých Brd, a to až 1100mm.

Území se nachází v II. zóně ochrany CHKO - tedy zahrnuje místně významné ekosystémy a přírodní hodnoty. Zde již může být např. venkovská zástavba (Zákon o ochraně přírody a krajiny - 114/1992 Sb.)

Odpočinek

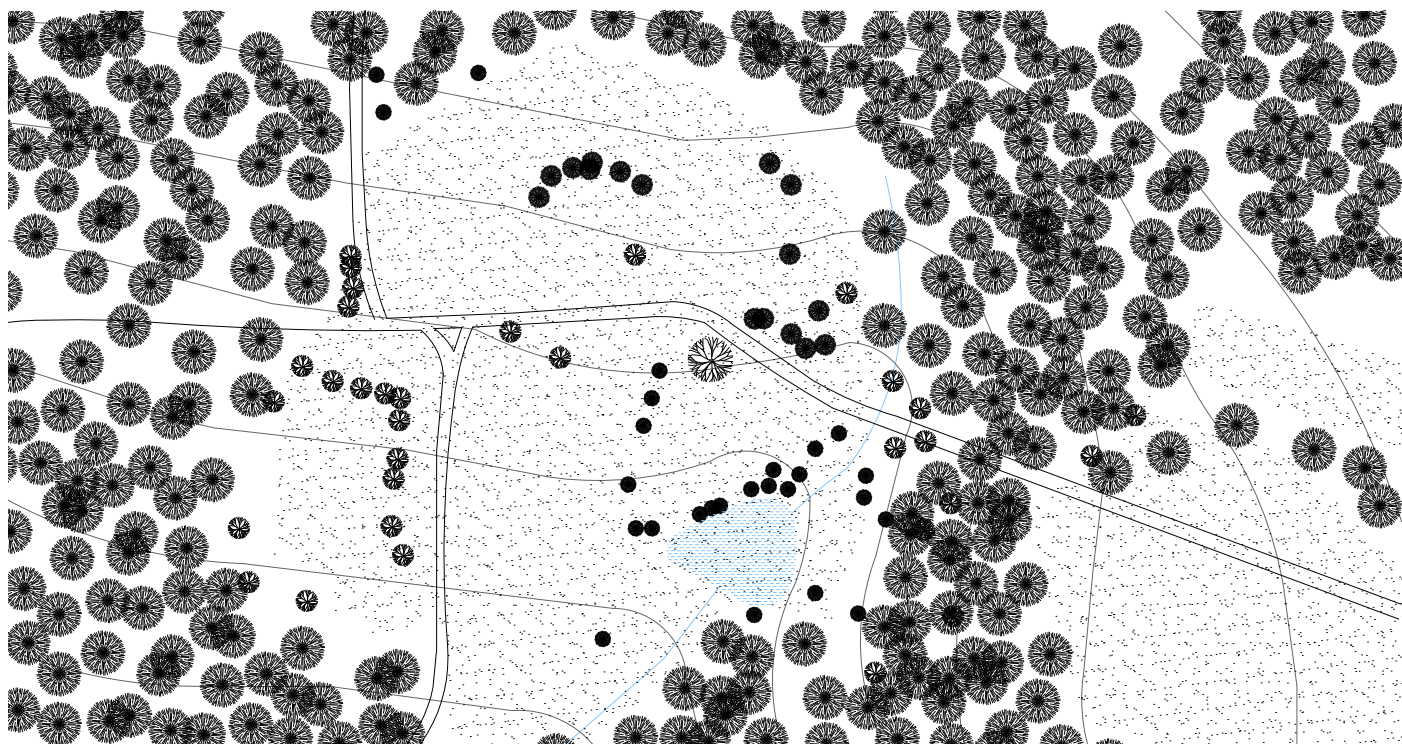
Dříve zde stávající hájovna sloužila jako místo, kde se mohl výletník zastavit, najíst, odpočinout, případně přenocovat a dále pokračovat.

Strategicky na křižovatce několik cest, na půl cesty mezi nejvyššími vrcholy a v místě, kde často prší. Kde jinde hledat vhodné místo k odpočinku nebo využít přístřeší k úkrytu před nepřízní počasí? Na horské louce s výhledem na Borské jezírko a prameny Třítrubeckého potoka.

U jednoho stolu

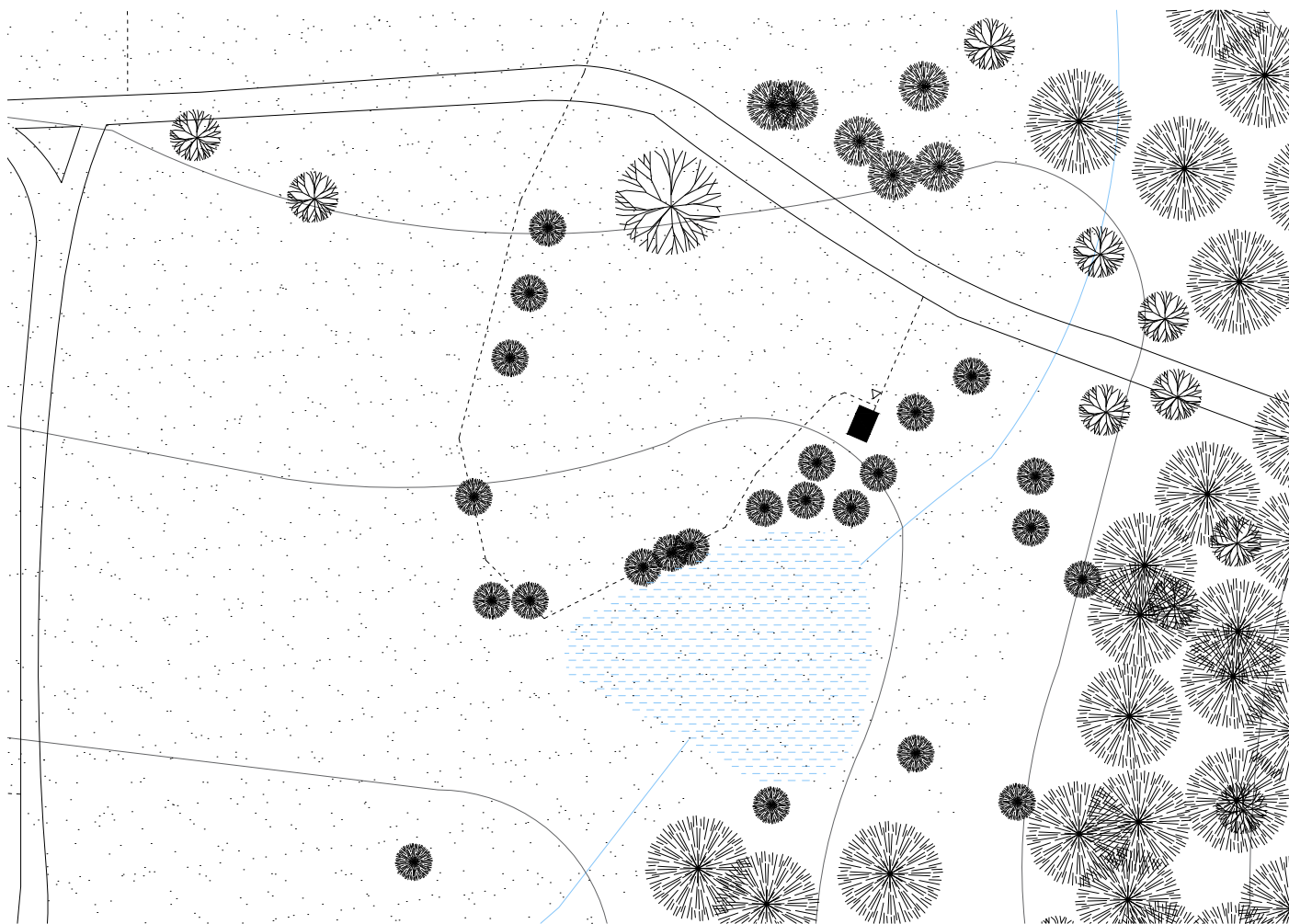
Po vzoru severských chat, inspirující se ve vysokohorských chatách Alp, je zázemí u borovského jezírka volně přístupné. Ukryté hlouběji v lesích, kam vyrazí připravení výletníci. Zda zde stráví noc sami nebo se s někým seznámí, povečeří u jednoho stolu a podělí se o místo pro přespaní je ponecháno náhodě. Pravidlem je, že nikdo nemá právo být vyhoštěn, jen proto, že přišel později.

Na oplátku za poskytnutí přístřeší po sobě návštěvníci uklidí, připraví chatu pro další návštěvníky, případně mohou doplnit zásoby (svíčky, našťipat dříví...).

Situace

Jednoduchá dřevěná stavba, stojící na zemních vrutech u borského jezírka. Blízko komunikace, zároveň obklopena několika vzrostlými stromy, tak trochu skrytá. Nechce na sebe poutat pozornost. Nabízí úkryt a nechává horské louce, na které stojí, prostor. Vstupem je orientovaná ke zpevněné komunikaci, výhled přes stromy směřuje na jezírko.

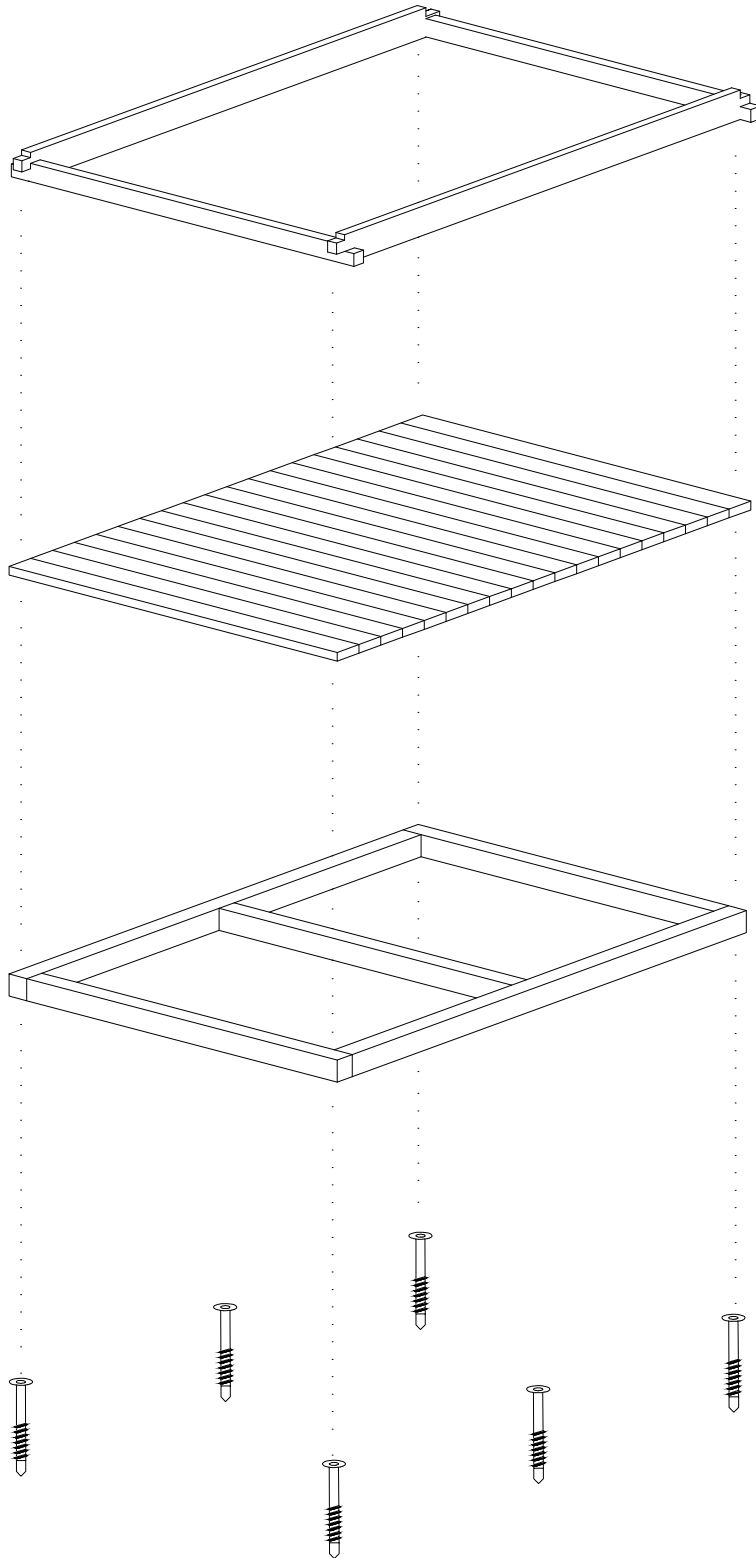
🕒 **Situace 1:1000**

△ vstup

----- nepevněná pěší cesta

== asfaltová/šotolina lesní cesta

▨ louka

Konstrukce

Stěny

Jednovrstvá, dřevěná, roubená stěna z trámů skládaných na sucho se zámky. Stavba neslouží k trvalému obývání a neočekává se ani její dlouhodobé užívání - více než jednu noc. Má být také v případě potřeby snadno demontovatelná.

Podlaha

Dřevěná prkenná podlaha. Izolovaná pomocí dřevovláknitých desek, které se vyrábí z neošetřeného odpadu dřevozpracujících závodů.

Rámová konstrukce

Mezi podlahou a zemními vruty - základy, je roznášecí rámová konstrukce.

Zemní vrut

Stavba je založena na zemních vrutech. Není tak nutná betonáž, výkopy a odstaranění hlíny. Stavba je díky nim snadno demontovatelná, bez následků a stop v krajině s velkým množstvím odpadu.

Udržitelnost stavby

Jednou ze stránek návrhu je také důraz na ekologii a udržitelnost stavby.

Demontovatelnost

Díky zemním vrutům a dřevěné konstrukci je možné stavbu zcela demontovat a sestavit v jiné lokalitě bez značného poškození místa stavby.

Voda

Voda ze střech je odváděna chrličem do venkovního koryta pro provozní využití vody v chatě - například omytí nádobí... Jinak je pomocí přepadu vracena zpět do půdy k vsakování. Toto řešení nejméně ovlivňuje výskyt podzemní vody a geologické poměry v místě stavby.

Dřevo

Stavba je celá, včetně mobiliáře z lokální suroviny - tedy dřeva. Rámová konstrukce u země je z dubového dřeva, které lépe odolává vlhkosti. Zbytek stavby je z modřínového dřeva - tento druh je v Brdech místy i monokulturně zastoupen a jedná se o odolné dřevo. Navenek je neošetřeno a přirozeně tedy stárne (tato forma úpravy je typická pro alpské sruby). V brdské osadě Teslíny se specializují na výrobu střešních dřevěných šindelů, které jsou na stavbě využity. Šedá energie stavby je tedy minimalizována.

Izolace

Stavba je izolována pomocí dřevovláknitých desek, které se vyrábí z neošetřeného odpadu dřevozpracujících závodů.

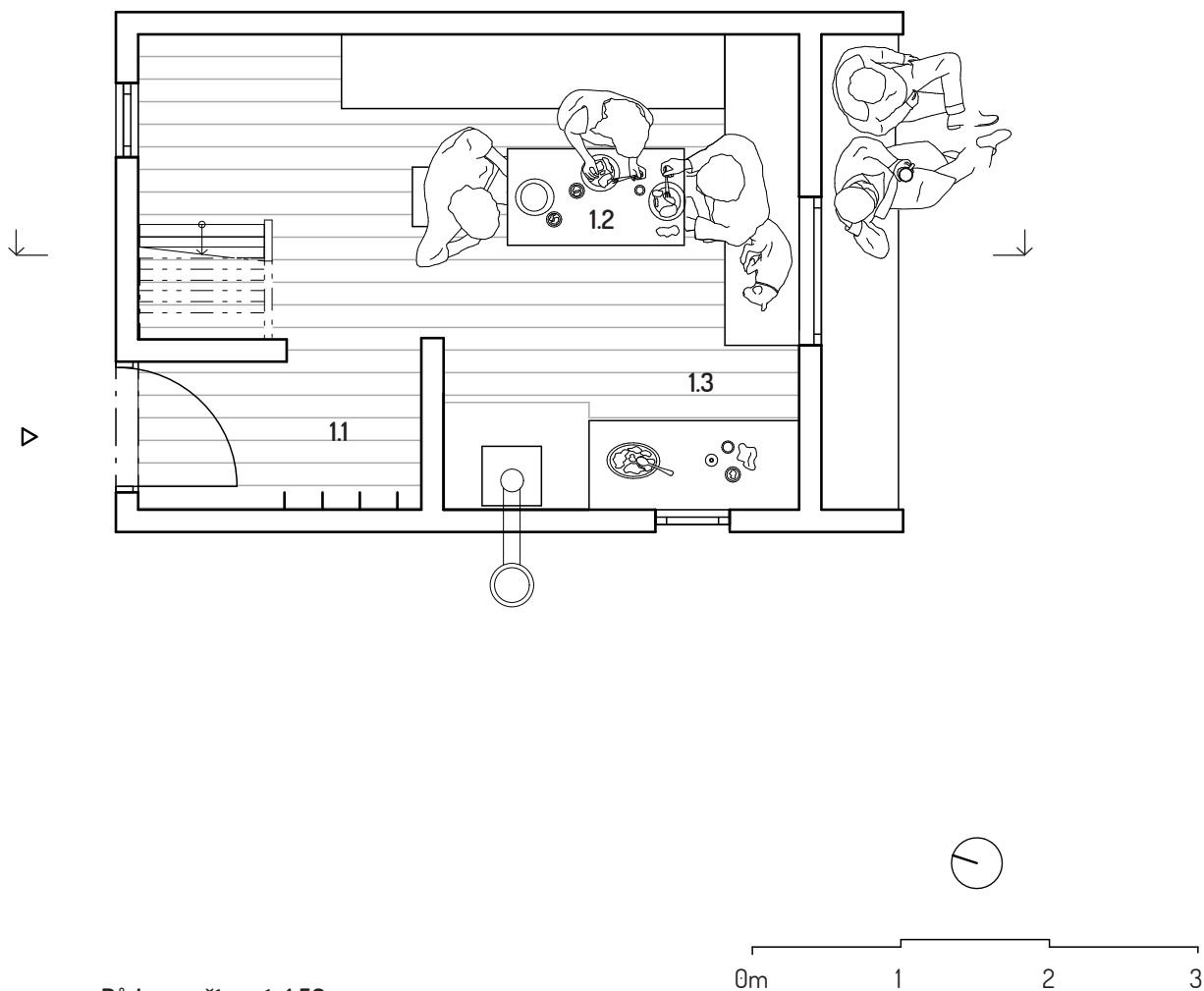
Vytápění

Srub je vytápěn kamny na dřevo.

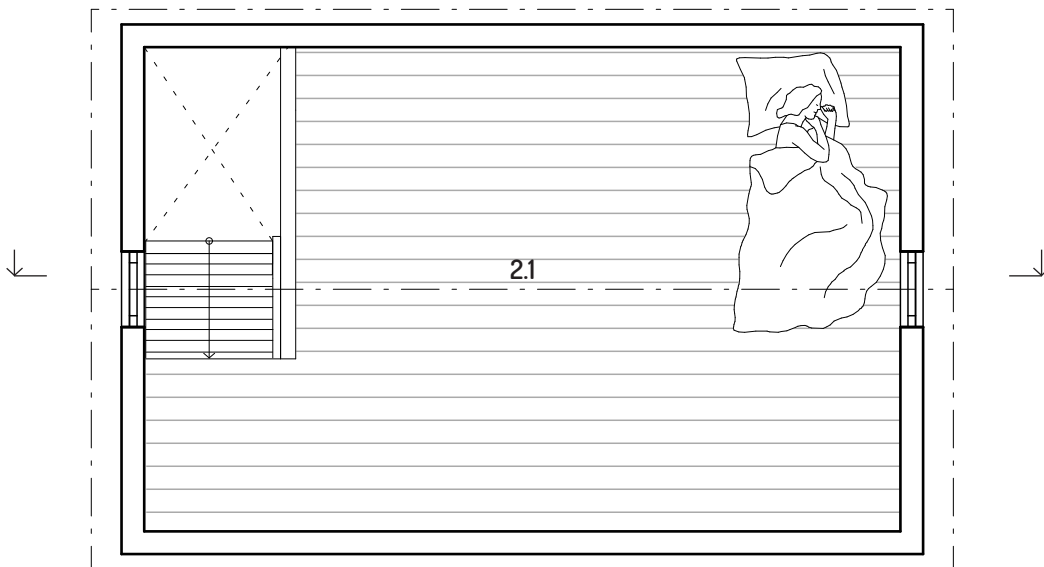

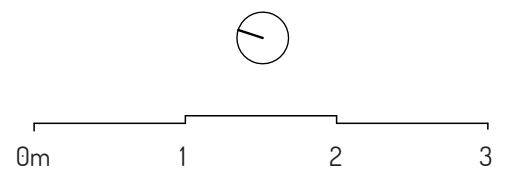

- 1.1 zádveří
- 1.2 společenská část
- 1.3 kuchyňský kout

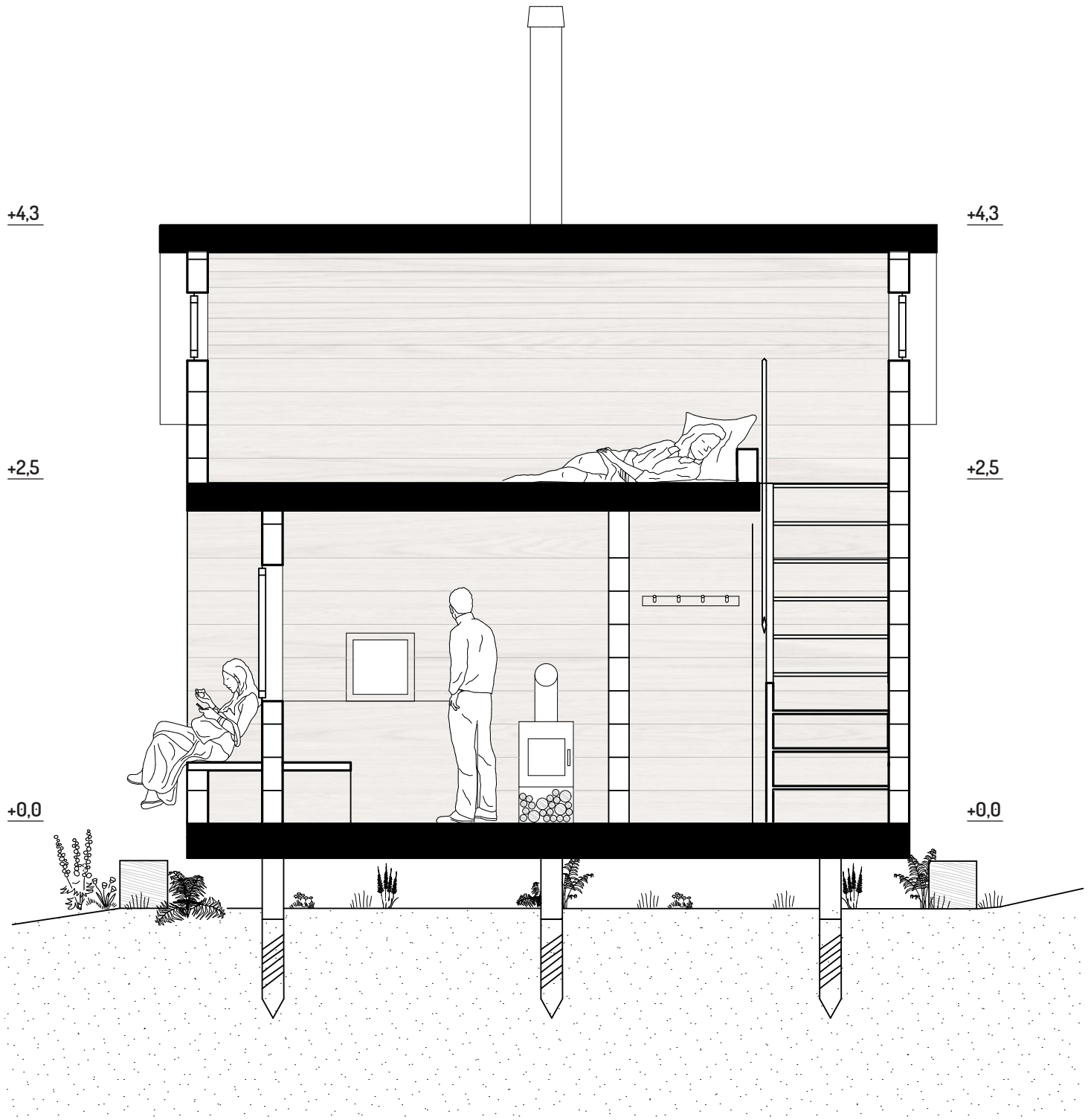

Půdorys podkroví 1:50

2.1 prostor na spaní

Řez 1:50

Srub I.

Přístřeší. Večeře u ohně.

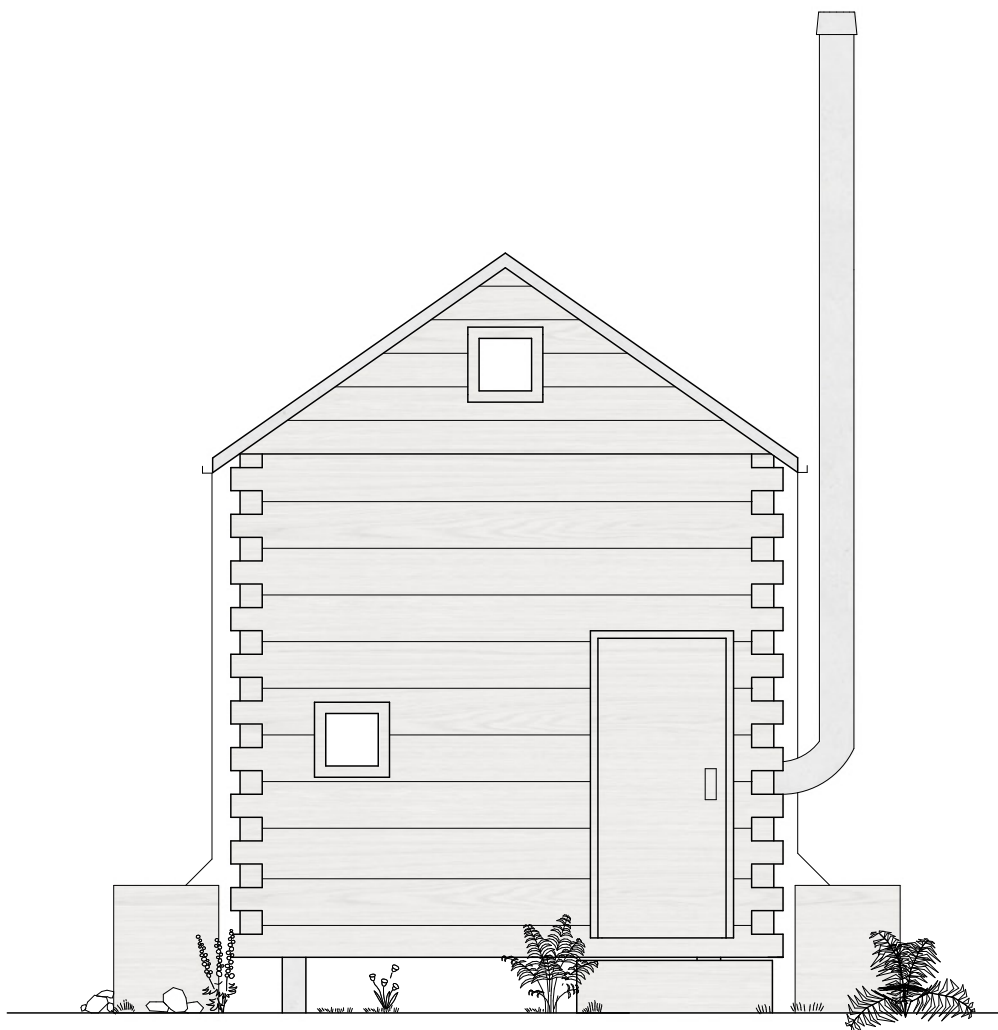
Několikahodinové chození lesem občas přeruší asfaltová, betonová či bahnitá cesta. Jednoduché se zde ztratit. Pak se najednou rozprostírá pláň. V drsném, horském prostředí - louka. Klid, jezírko a potok. Šum listů ve větru několika listnatých stromů. Chladno a prší. Přesněji leje jako z konve. Mezi stromy kouká. Srub. Dřevěný, s komínem a pár svíčkami na stole. Nabízí skrýš - sucho a teplo. S výhledem na jezírko dokud nezapadne slunce. Co víc je třeba?

Srub je dřevěný, přikrytý šindelovou střechou, která se vyrábí v osadě Tesliny.

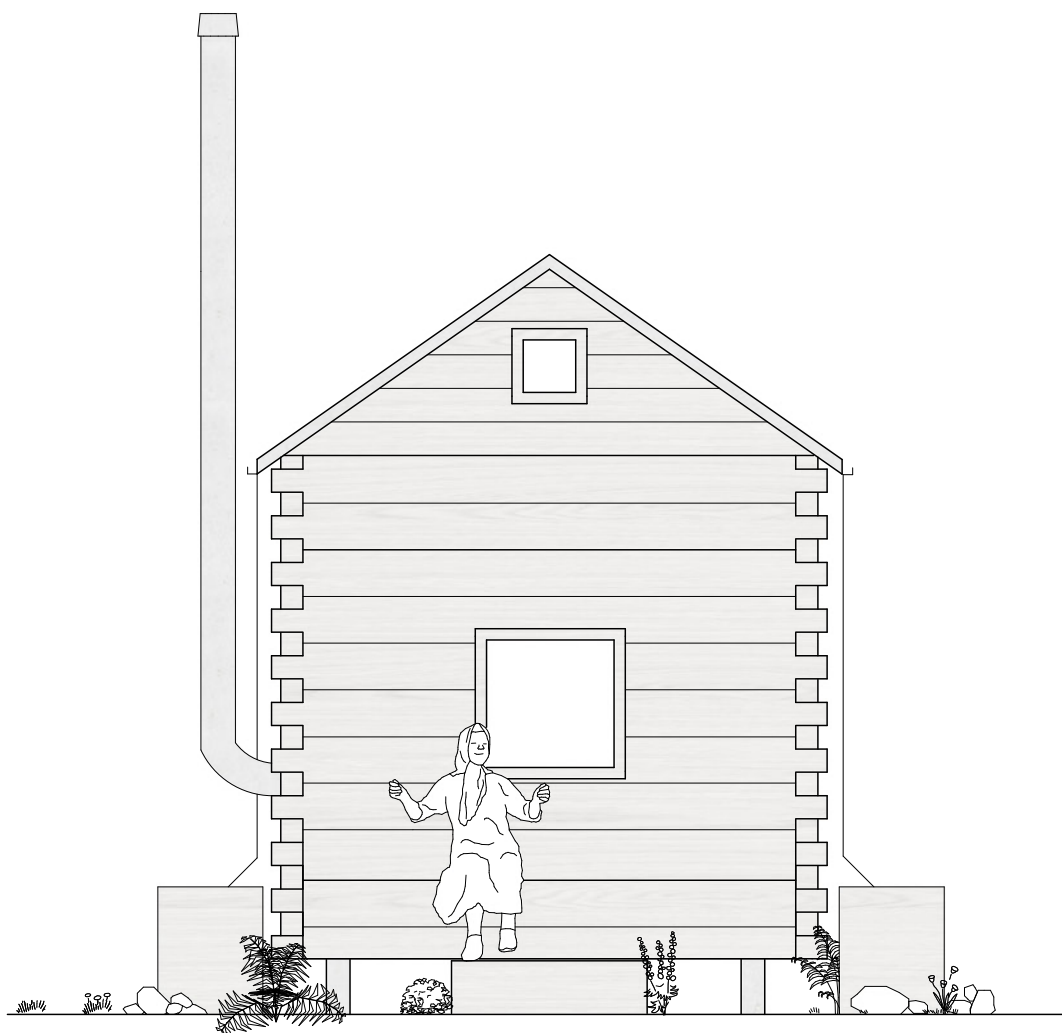
V přízemí je zádveří, prostor pro ohřátí a přípravu jednoduchého pokrmu a stůl s lavicemi.

Do podkroví se leze po jednoduchém žebříku, kde se nachází prostor pro přespání - karimatka a spací pytel jsou součástí výbavy turistů.

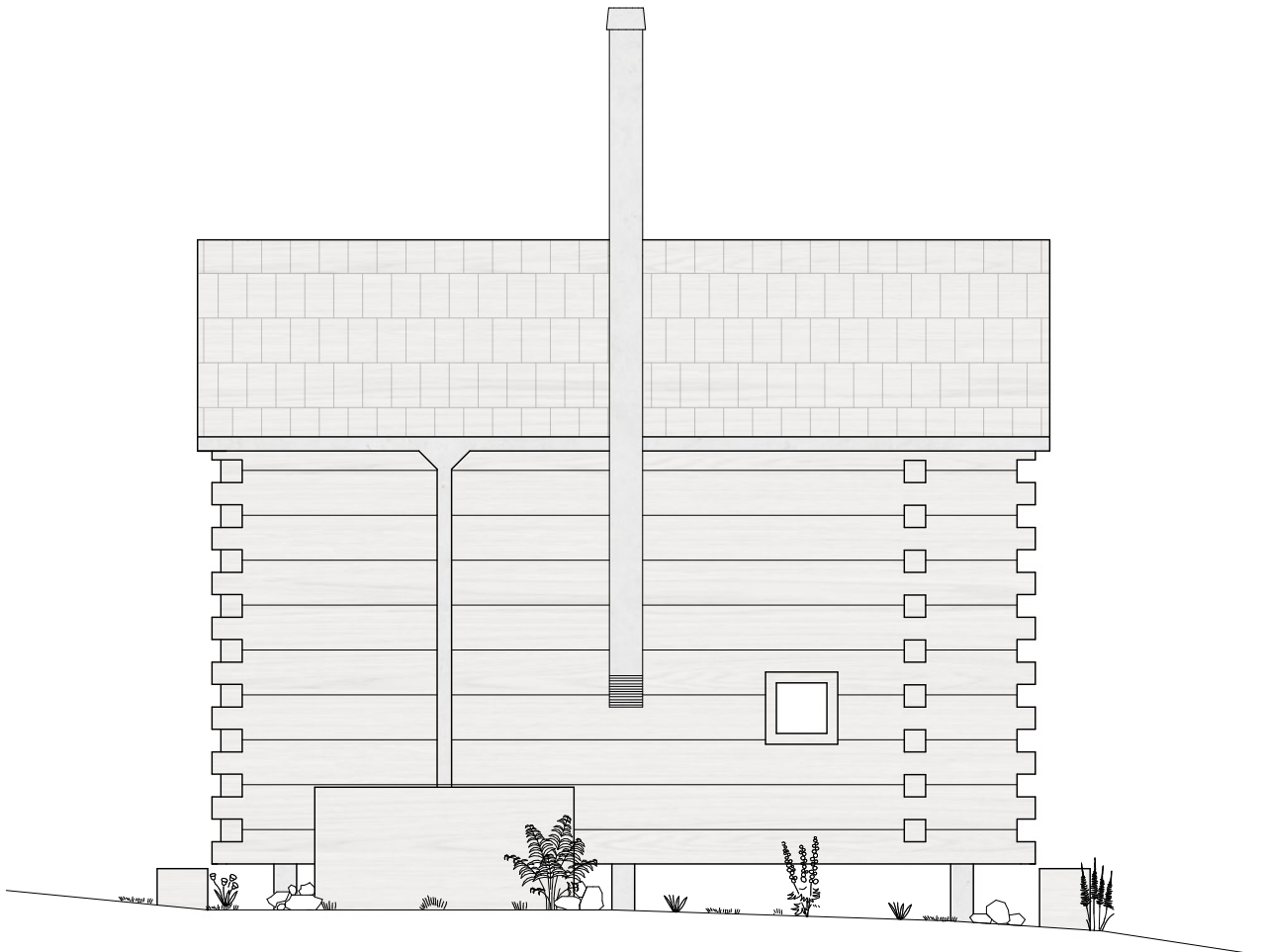
Pohled severovýchod 1:50

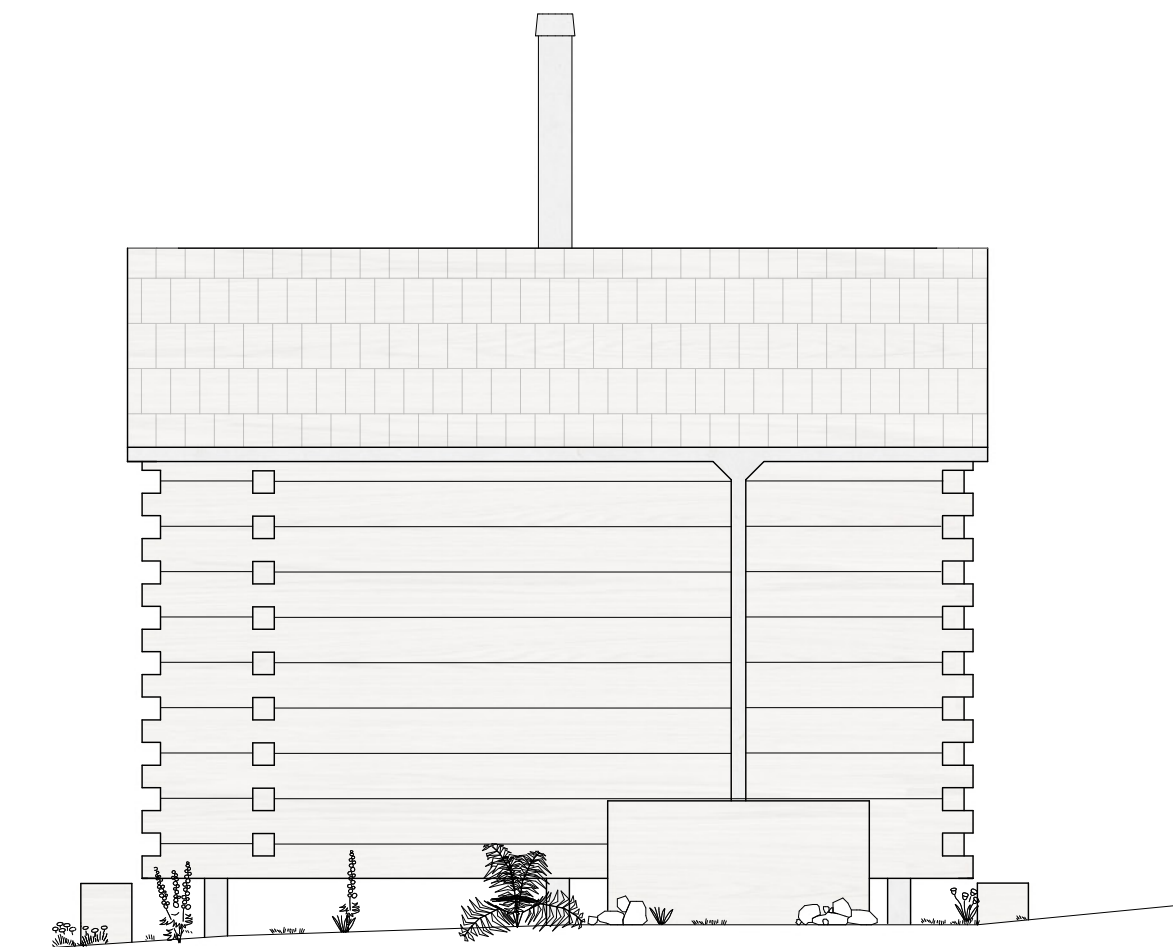
Pohled jihozápad 1:50

Pohled severozápad 1:50

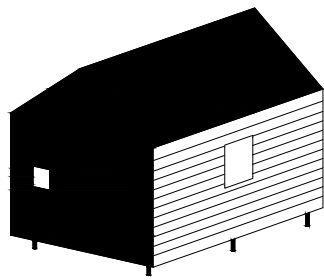

Pohled jihovýchod 1:50

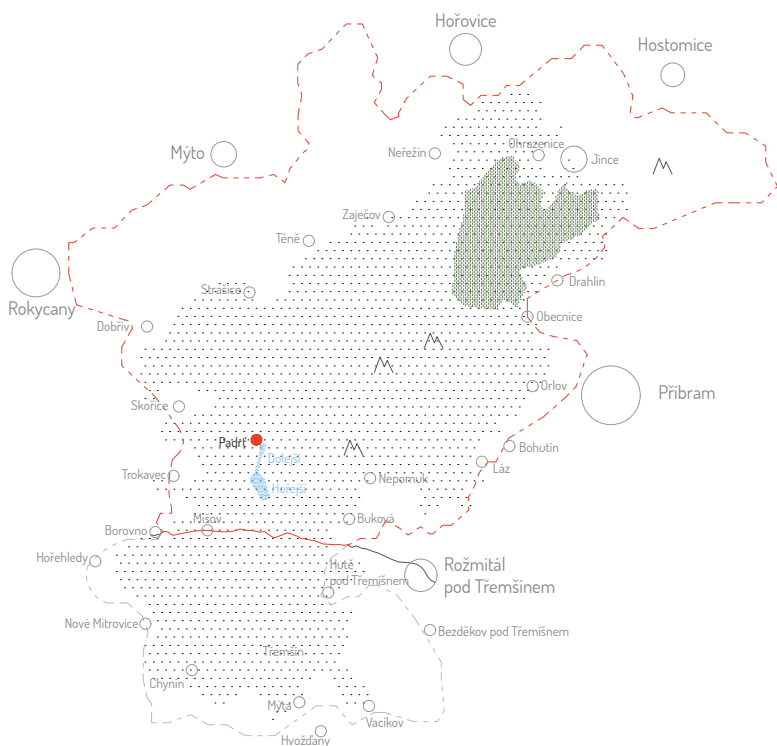
Srub II.

Přístřeší. Pozorovatelná.

Stával zde jeden z domů zaniklé vesnice jménem Padrt'. V blízkosti rybníka. V oblasti, kde hnízdí orel mořský, volavka popelavá či zde žije vydra. Na louce v blízkosti potoka. Sníst si zde svačinu, schovat se před větrem a načerpat energii. Nebo zde strávit noc při svíčkách a u snídaně pozorovat místní flóru i faunu.

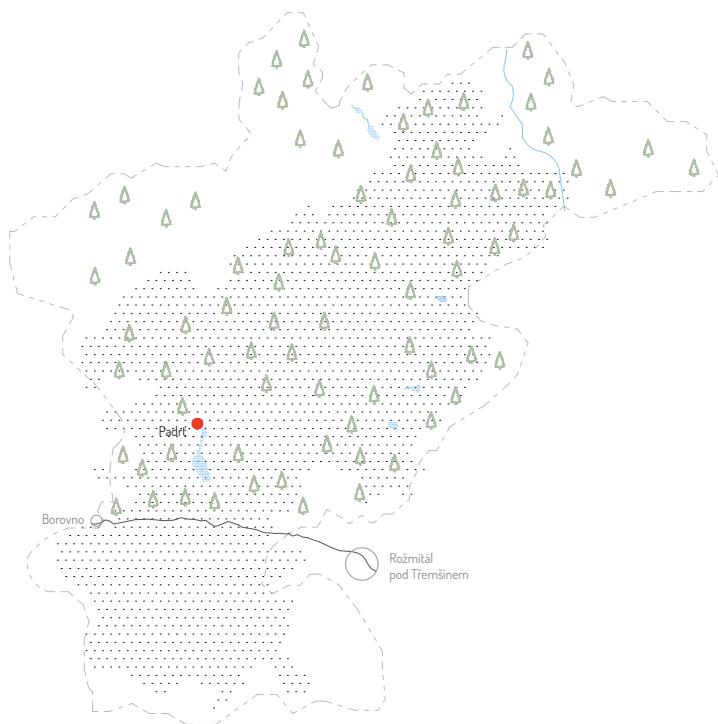
Srub je dřevěný, přikrytý zelenou střechou. Je jednopatrový. Za zádveřím se nachází stůl s lavicí, prostor pro přípravu pokrmů a dvěma spacími místy. Vybavení v podobě malé plynové bomby pro ohřev pokrmu, karimatka a spací pytel jsou součástí výbavy turistů.

PADRŤ

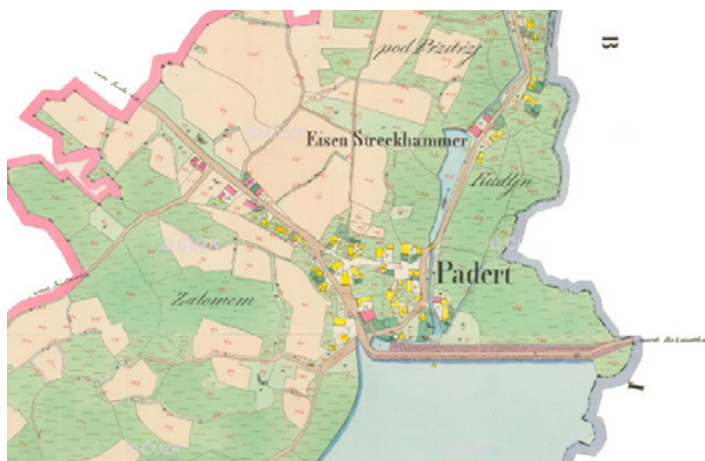
Padrťské rybníky

Dva rybníky severozápadně od Rožmitálu pod Radhoštěm - Hořejší a Dolejší sloužily ke splavování a dopravě dřeva do hutě. Svoji rozlohou jsou největší v regionu. Pochází z 16.století, v okolí se nachází rašeliniště a vyskytuje se zde velké množství chráněných živočichů. Dnes slouží zejména k chovu ryb a je zakázáno se v nich koupat. Díky své nadmořské výšce a četnému množství přítoků z potoků je voda v nich celoročně chladná.

Tam, kde stávala ves

Jedno z největších bezlesích údolí v Brdech. Na východ od Dolejšího rybníku se louky využívaly, jako střelnice. Vesnice, která stávala severozápadně od něj a dostal po ní jméno, byla v 50.létech srovnána se zemí. Dnes sem vede několik zpevněných cest. Z okolních vesnic zabere cesta na Padrť okolo 15 kilometrů se značným převýšením tedy časovou náročností okolo 4 hodin. V případě celodenního výletu ze Zaječova či Obecnice trvá cesta na Padrť přes 6 hodin.

Zdroj: historickemapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html

Historie

Původně vesnice Waldorf, založena německými osadníky. V druhé polovině 16.století byla významným železářským centrem s hamry. Později v 19.století zpracování železné rudy upadlo a její obyvatelé se živilí prací v lese či rolnictvím. Více viz historie zaniklých vesnic str. 14.

Zdroj: www.brdy.info/kapitoly/padrt
- článek: Padrt

Výletní místo

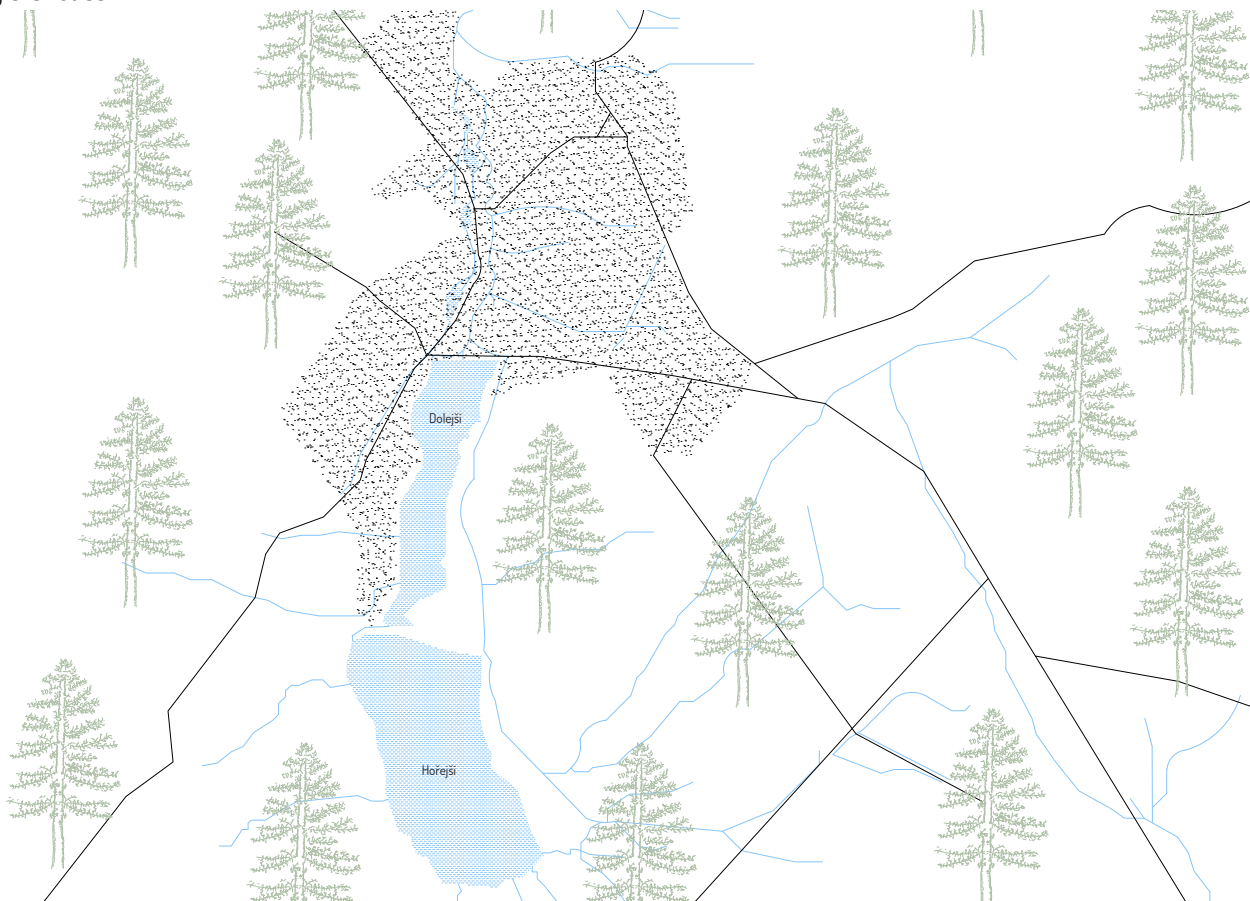
Vesnice byla také vyhlášeným a oblíbeným rekreačním místem výletníků z okolí i Prahy, kteří zde využívali malou pláž u Dolejšího rybníku nebo se zastavovali v místním hostinci.

Zdroj: www.brdy.info/kapitoly/padrt
- článek: Padrt

Hostinec u Krhounů na Padrti

Stávající situace

Místo

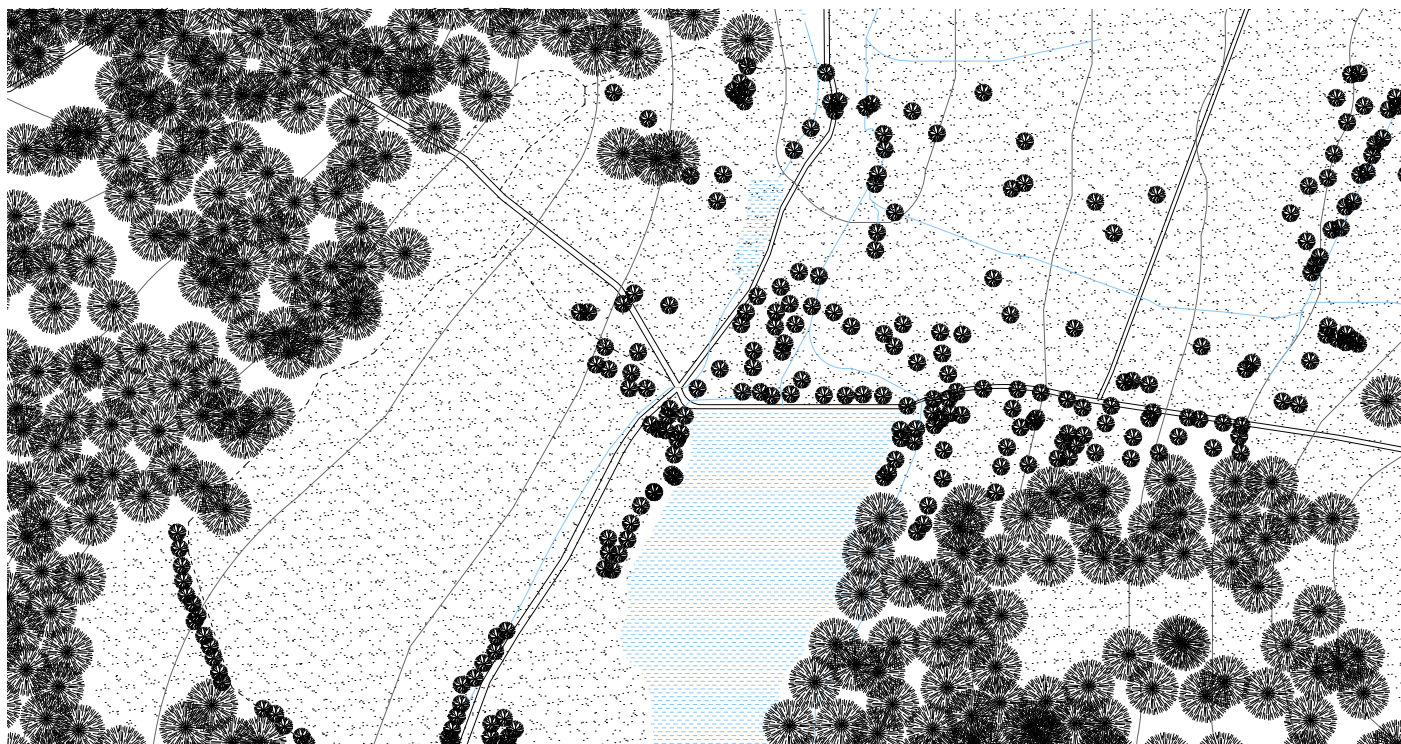
Tůně a vlhké louky. Tak by se dalo popsat okolí rybníka, na jehož východní straně se rozkládají rašelinště. Někdy jsou nazývány také jako „kousek Skandinávie“.
V jejich okolí se nacházelo několik vesnic, které plně využívaly pro zemědělství. Je tak možné zde narazit na samostatné ovocné stromy či zbytky ovocných sadů. Jedná se o jednu z nejpestřejších lokalit v Brdech.
Stávala zde střelnice, čímž se území udrželo nezalesněné.

U jednoho stolu

Po vzoru severských chat, inspirující se ve vysokohorských chatách Alp, je zázemí u padrtského rybníka volně přístupné. Zda zde stráví noc sami nebo se s někým seznámí, povečeří u jednoho stolu a podělí se o místo pro přespání je ponecháno náhodě. Pravidlem je, že nikdo nemá právo být vyhoštěn, jen proto, že přišel později. Na oplátku za poskytnutí přístřeší po sobě návštěvníci uklidí, připraví chatu pro další návštěvníky, případně mohou doplnit zásoby (například svíčky).

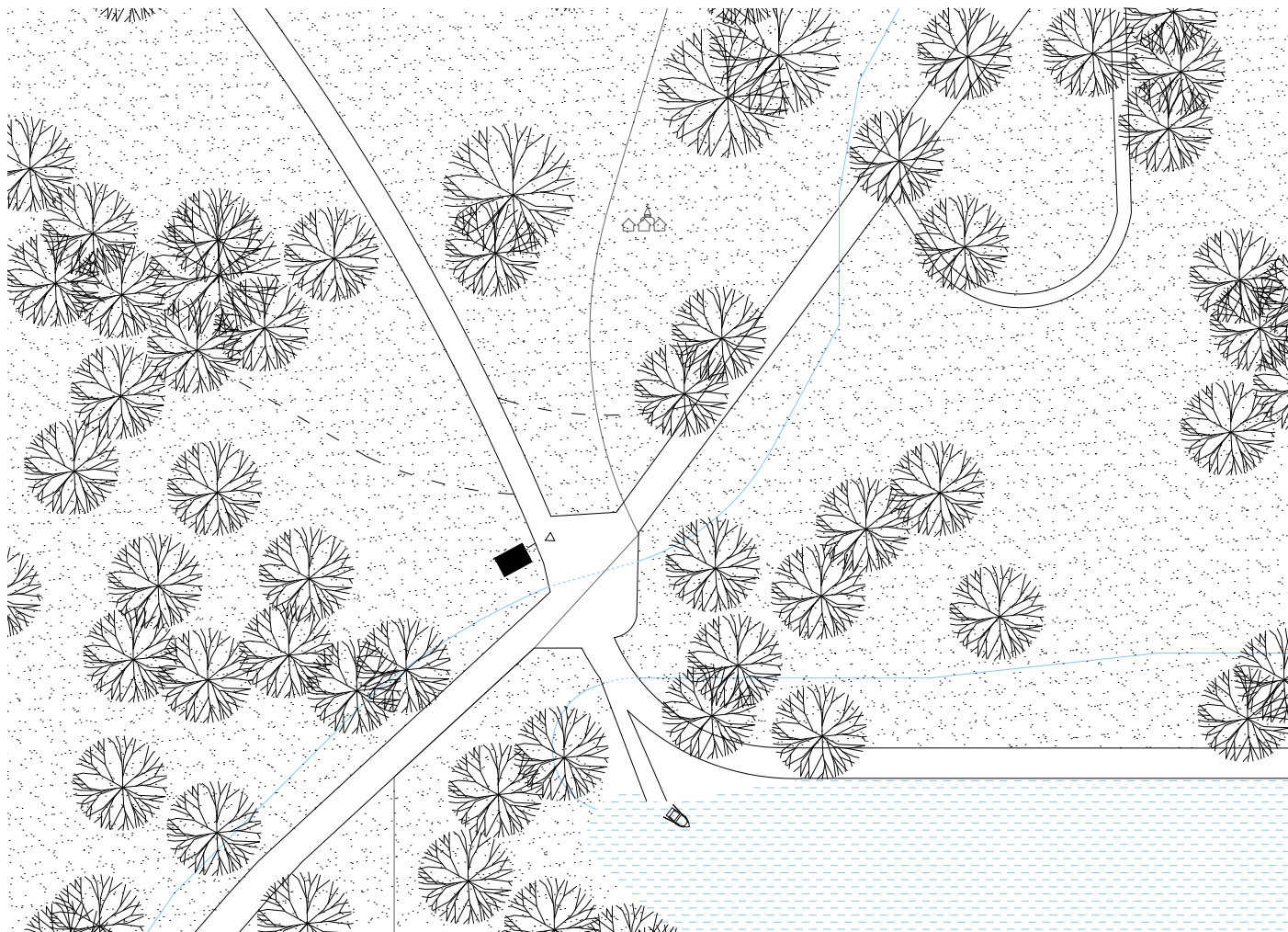
Rekreace

Za první republiky, kdy se začal rozvíjet cestovní ruch a turistika, se jednalo o velmi oblíbené rekreační místo v letních měsících. Ve vesnici se nacházel hostinec a známá byla na východní straně rybníka pláž Rožmitálka. U Hořejšího rybníka byl zase skautský tábor.
Po 90. letech je možné navázat na tuto historii rekreace alespoň formou nabízející přístřeší a zázemí v nepříznivém počasí. Nebo zde strávit noc se vzpomínkou na zaniklé vsi.

Situace

Jednoduchá dřevěná stavba s drnovou zelenou střechou, po vzoru severských horských chat, stojící na zemních vrtech na křižovatce u Dolejšího rybníka. Vstupem je orientovaná ke zpevněné komunikaci, výhled přes stromy směřuje na hráz rybníka. Přibližně 200 metrů severně od stavby se nacházela náves dnes již neexistující vsi. V místech situované stavby stával podle císařských otisků z roku 1824 dřevěný dům s popisným číslem 17.

🕒 **Situace 1:1000**

△ vstup

----- nebezpečná pěší cesta

== asfaltová/kamenná lesní cesta

▒ louka

🏠 Bývalá vesnice Padrť

⋯ Dolejší padrťský rybník

Střecha

Krajina na padrtské pláni bývá přirovnávána k té skandinávské. Tam je pro malé sruby, takzvané kabiny, stále běžně používaná drnová zelená střecha (Sod roof).

Březová kůra, jako vodotěsná vrstva, je zatížena drny s trávou. Kůra je pokládána na střechu stejně jako dřevěné šindele. Delší listy kůry se používají na hřeben.

Tuto čistě přírodní část skladby lze dnes nahradit bitumenovými šindeli.

Přikryty jsou drny trávy s nejlépe písčitou půdou o ploše přibližně 30cm² a tloušťky 7,5 cm. První vrstva drnu se umísťuje trávou dolů, aby tráva chránila kůru a slouží jako drenáž. Tráva v druhé vrstvě již směřuje nahoru.

Kořeny trávy prorostou vrstvami, vytvoří pevnou strukturu.

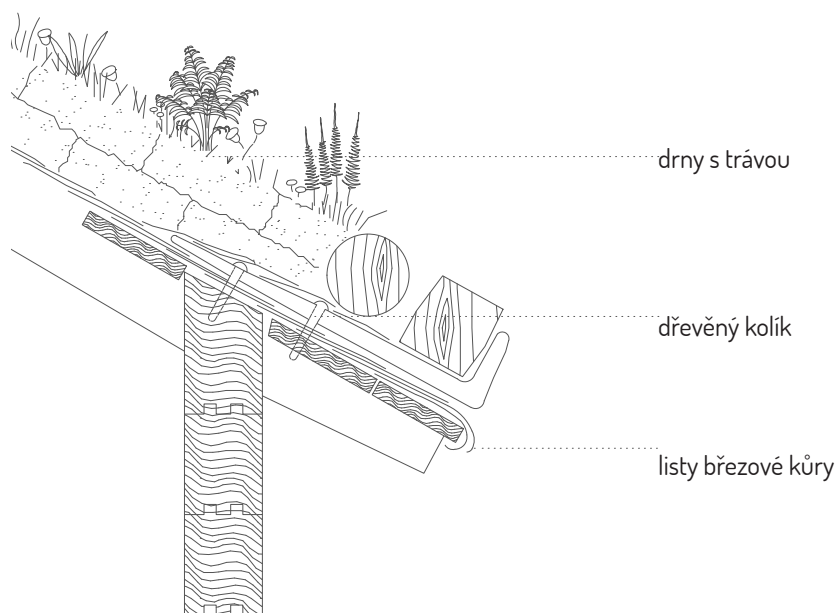
Časem se střecha promění v louky a splyne s okolím.

Tuto skladbu podepírá trám podél okapu.

Vøringsfoss, Norsko

Archiv autora

Stěny

Jednovrstvá, dřevěná, roubená stěna z trámů skládaných na sucho se zámky. Stavba neslouží k trvalému obývání a neočekává se ani její dlouhodobé užívání - více než jednu noc. Má být také v případě potřeby snadno demontovatelná.

Podlaha

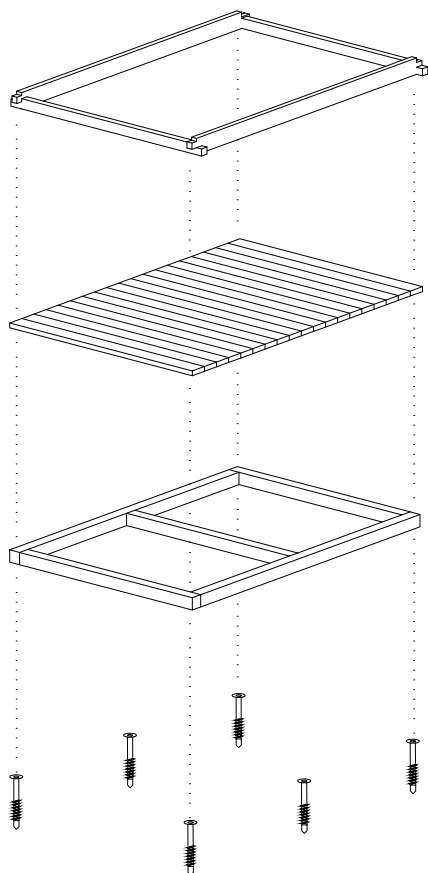
Dřevěná prkenná podlaha. Izolovaná pomocí dřevovláknitých desek, které se vyrábí z nešetřeného odpadu dřezozpracujících závodů.

Rámová konstrukce

Mezi podlahou a zemními vruty - základy, je roznášecí rámová konstrukce.

Zemní vrut

Stavba je založena na zemních vrutech. Není tak nutná betonáž, výkopy a odstranění hlíny. Stavba je díky nim snadno demontovatelná, bez následků a stop v krajině s velkým množstvím odpadu.

Udržitelnost stavby

Jednou ze stránek návrhu je také důraz na ekologii a udržitelnost stavby.

Demontovatelnost

Díky zeminím vrutům a dřevěné konstrukci je možné stavbu zcela demontovat a sestavit v jiné lokalitě bez značného poškození místa stavby.

Voda

Voda ze střech je odváděna

- chříčem do venkovního koryta pro provozní využití vody v chatě - například omytí nádobí...
- vracena zpět do půdy k vsakování.

Toto řešení nejméně ovlivňuje výskyt podzemní vody a geologické poměry v místě stavby.

Dřevo

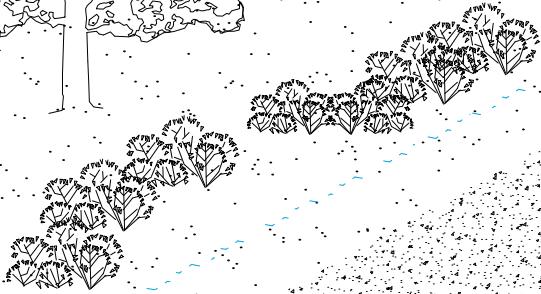
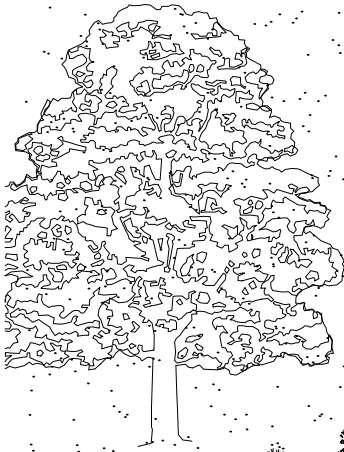
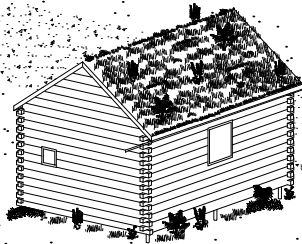
Stavba je celá, včetně mobiliáře z lokální suroviny - tedy dřeva. Rámová konstrukce u země je z dubového dřeva, které lépe odolává vlhkosti. Zbytek stavby je z modřínového dřeva - tento druh je v Brdech místy i monokulturně zastoupen a jedná se o odolné dřevo. Navenek je neošetřeno a přirozeně tedy stárne (tato forma úpravy je typická pro alpské sruby).

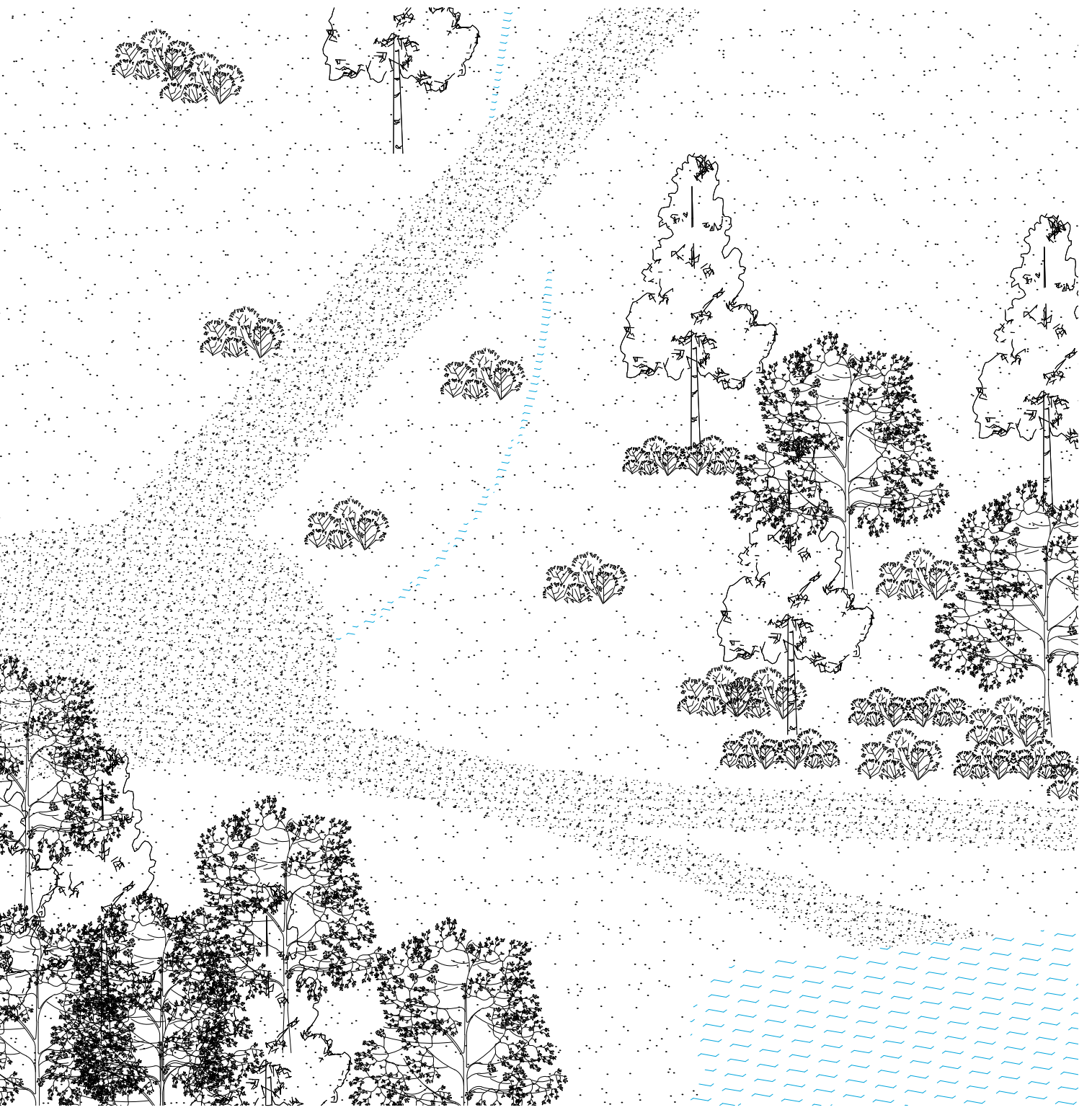
Její střecha je porostlá - rostliny zpomalují odtok vody ze střechy a působí jako filtr, zároveň působí jako izolace střechy.

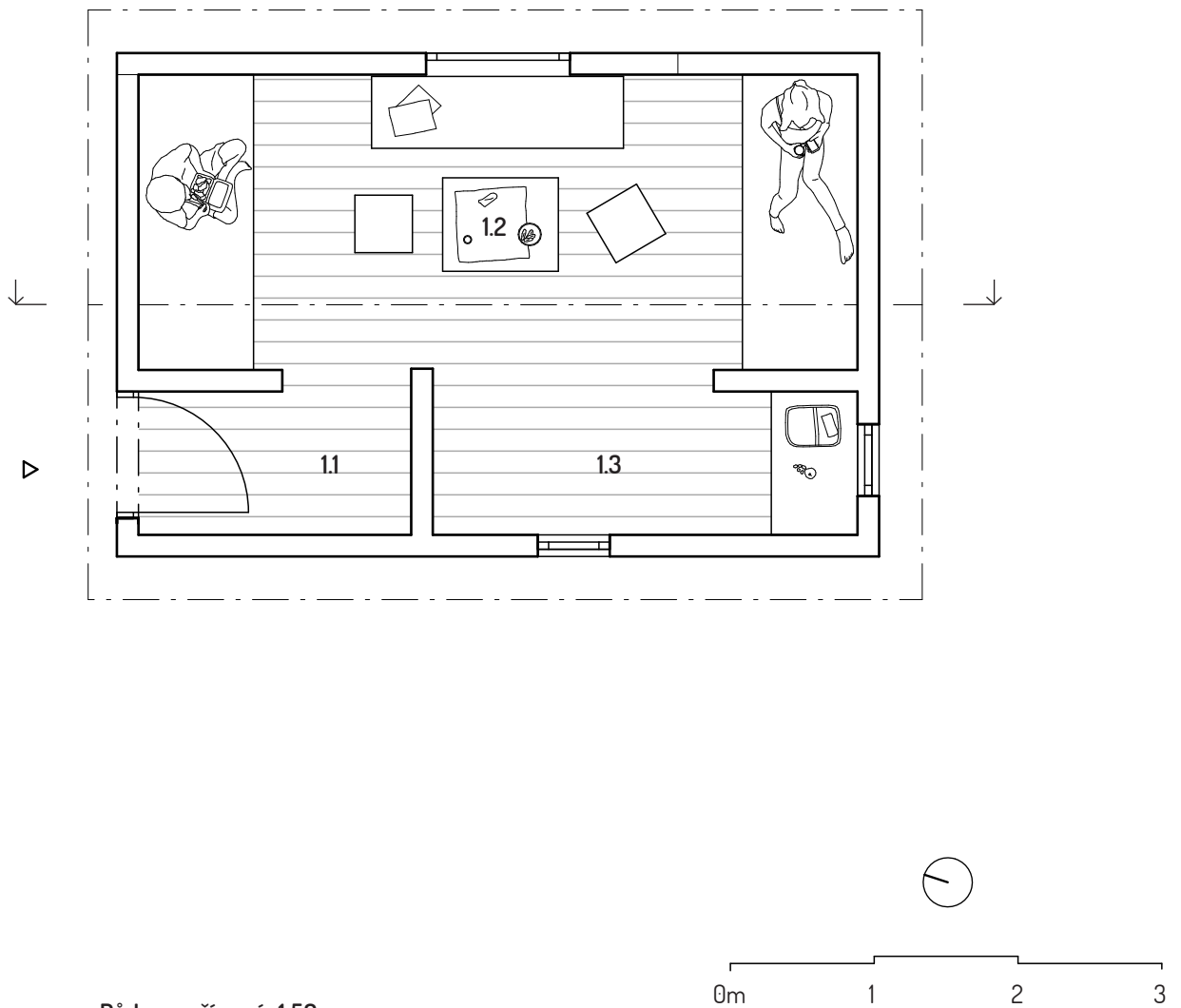
Izolace

Stavba je od země izolována pomocí dřevovláknitých desek, které se vyrábí z neošetřeného odpadu dřevozpracujících závodů.

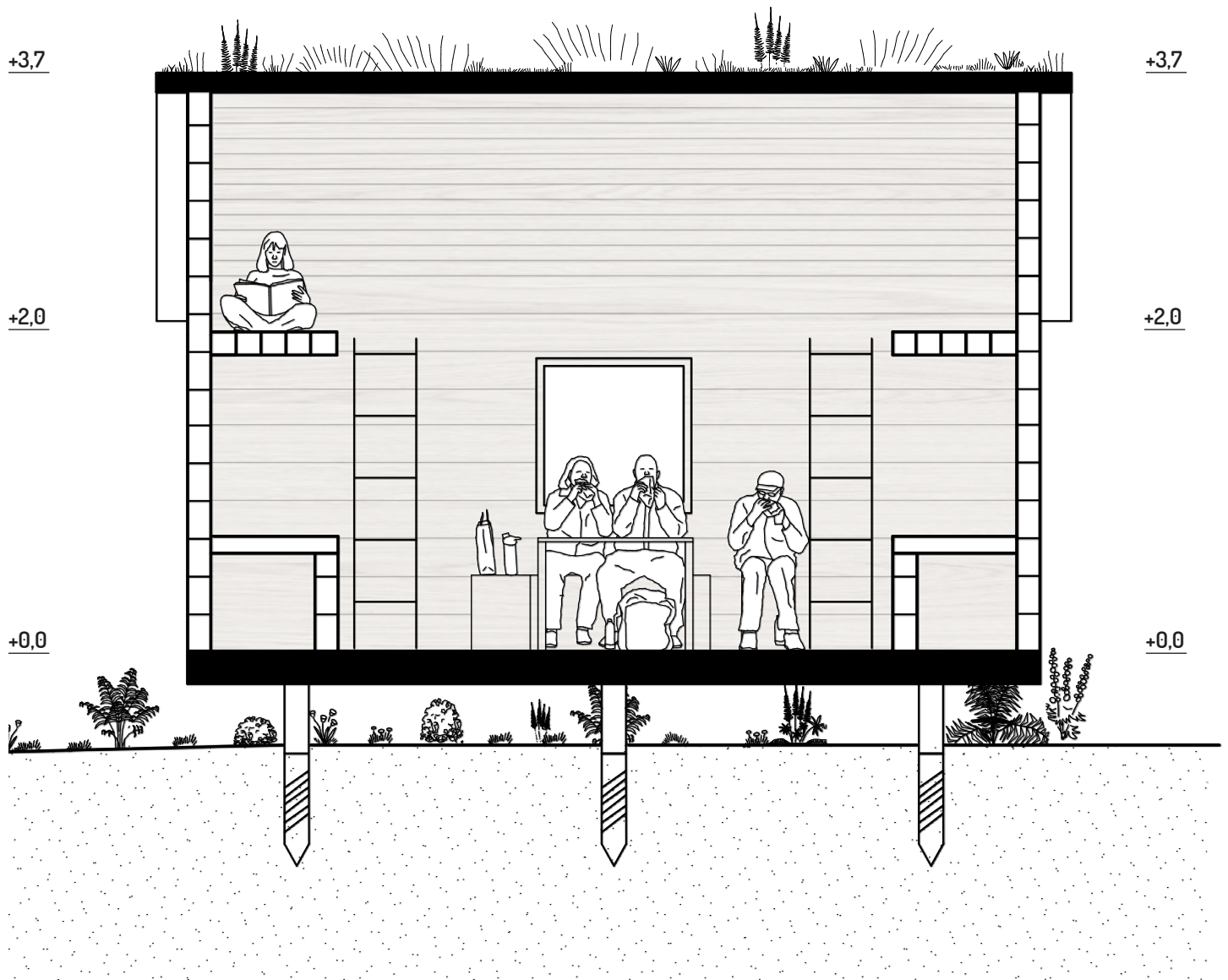

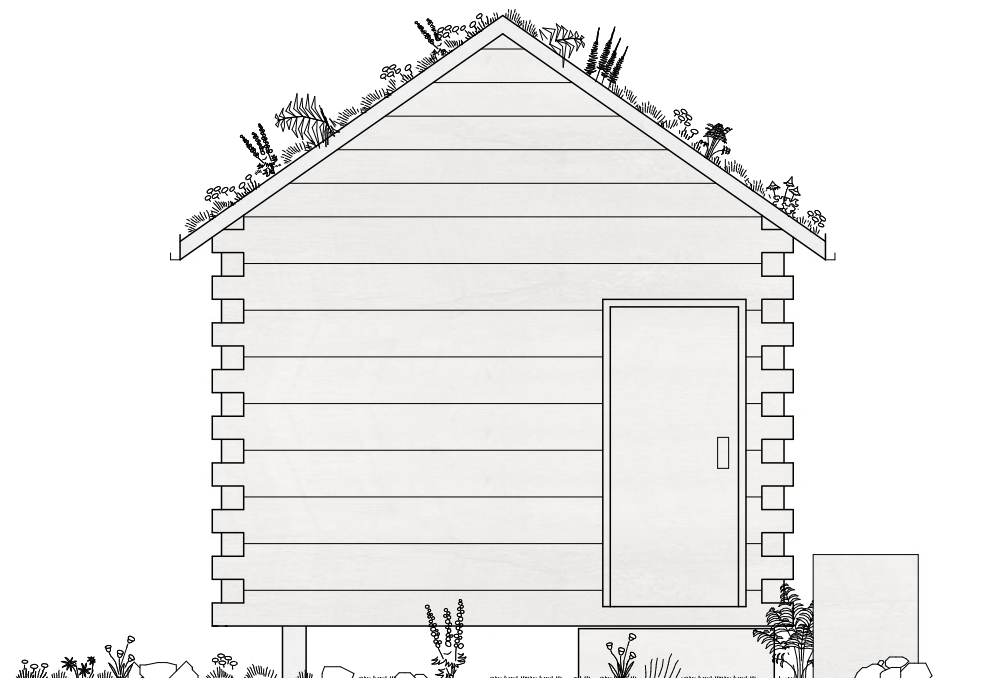

- 1.1 zádveř
- 1.2 společenská část se spaním
- 1.3 kuchyňský kout

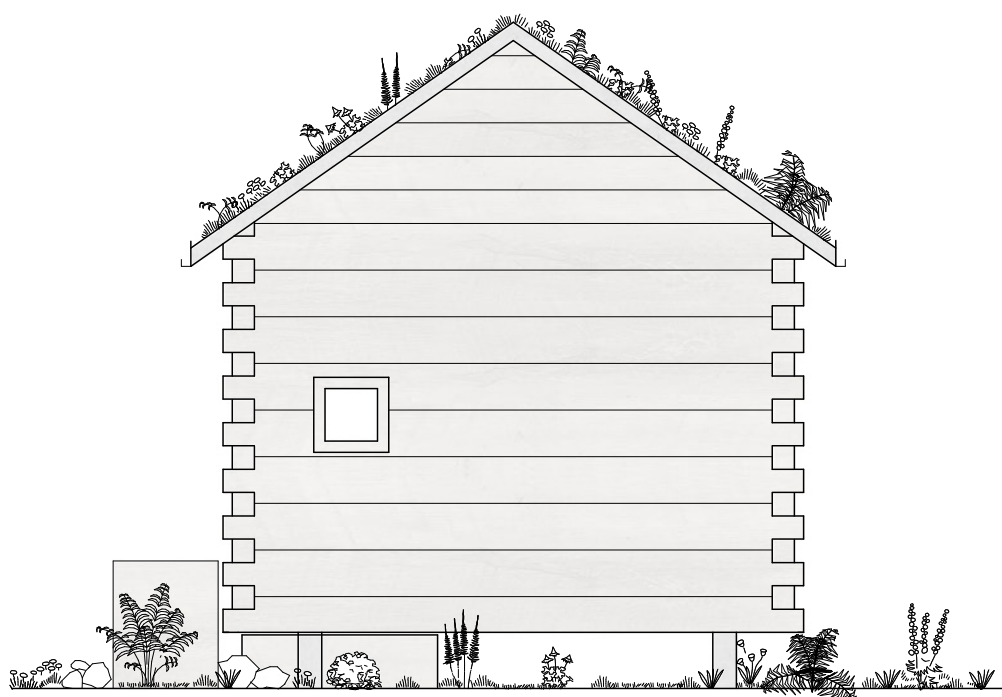
Řez 1:50

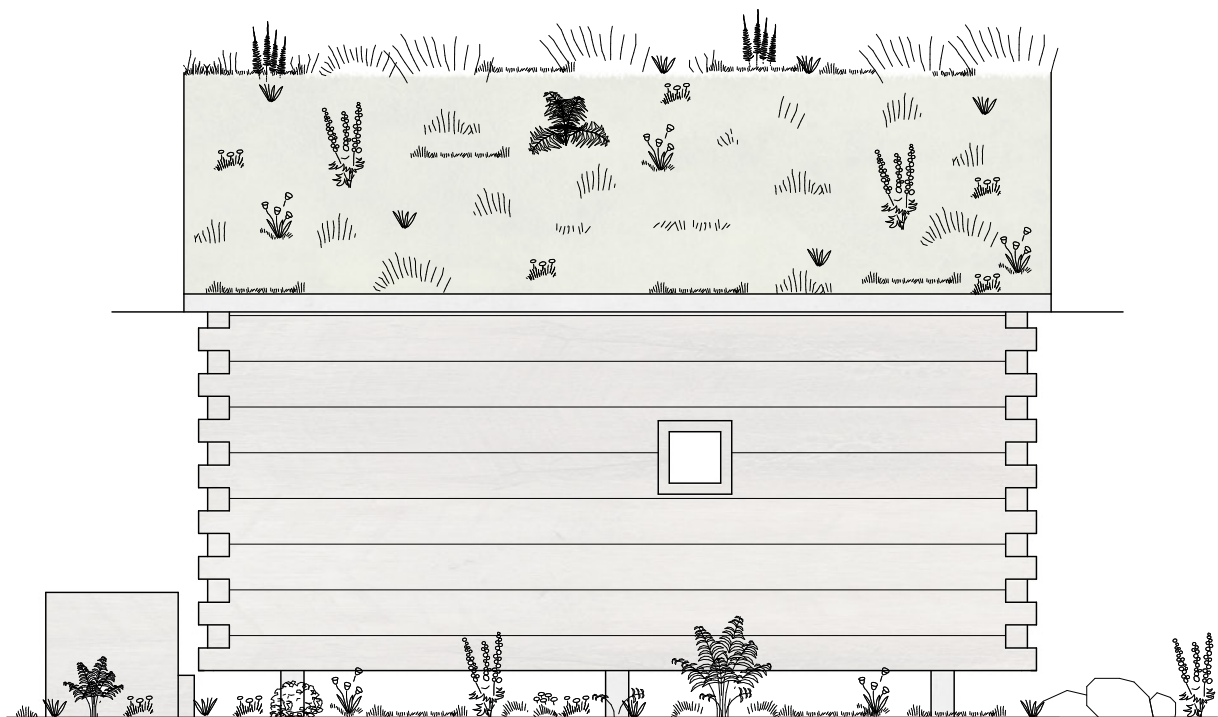
Pohled severovýchod 1:50

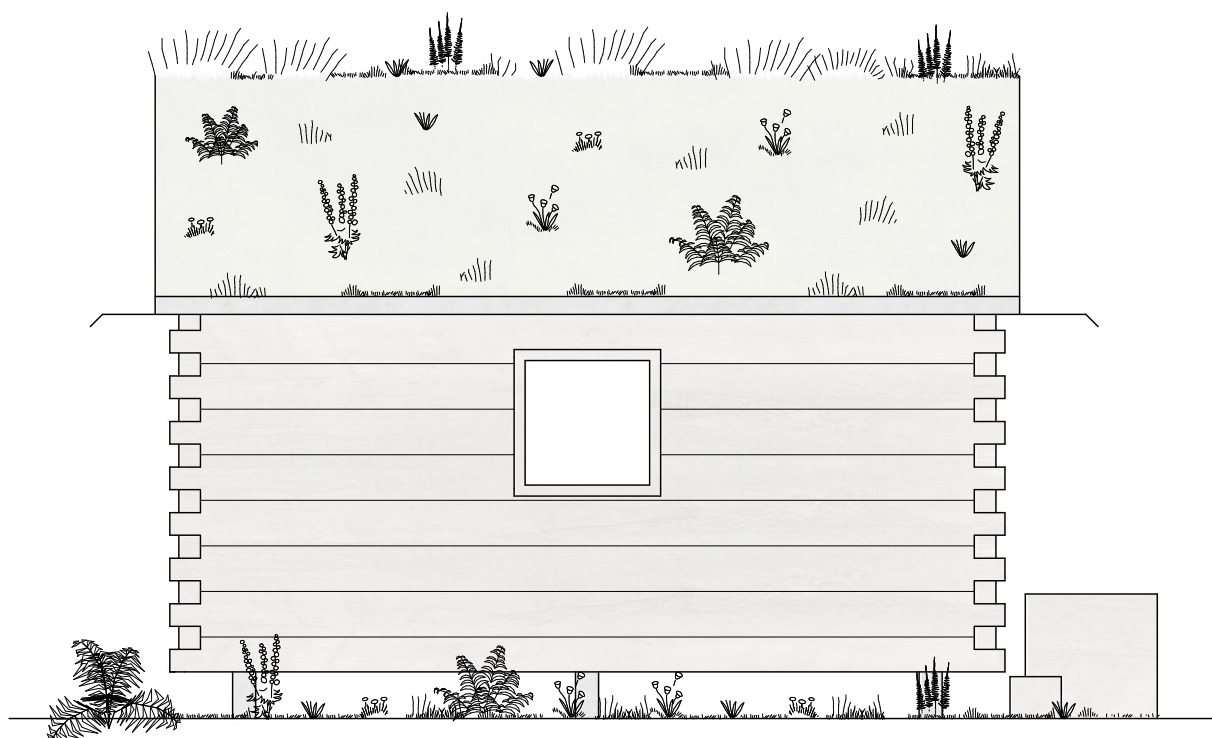
Pohled jihozápad 1:50

Pohled severozápad 1:50

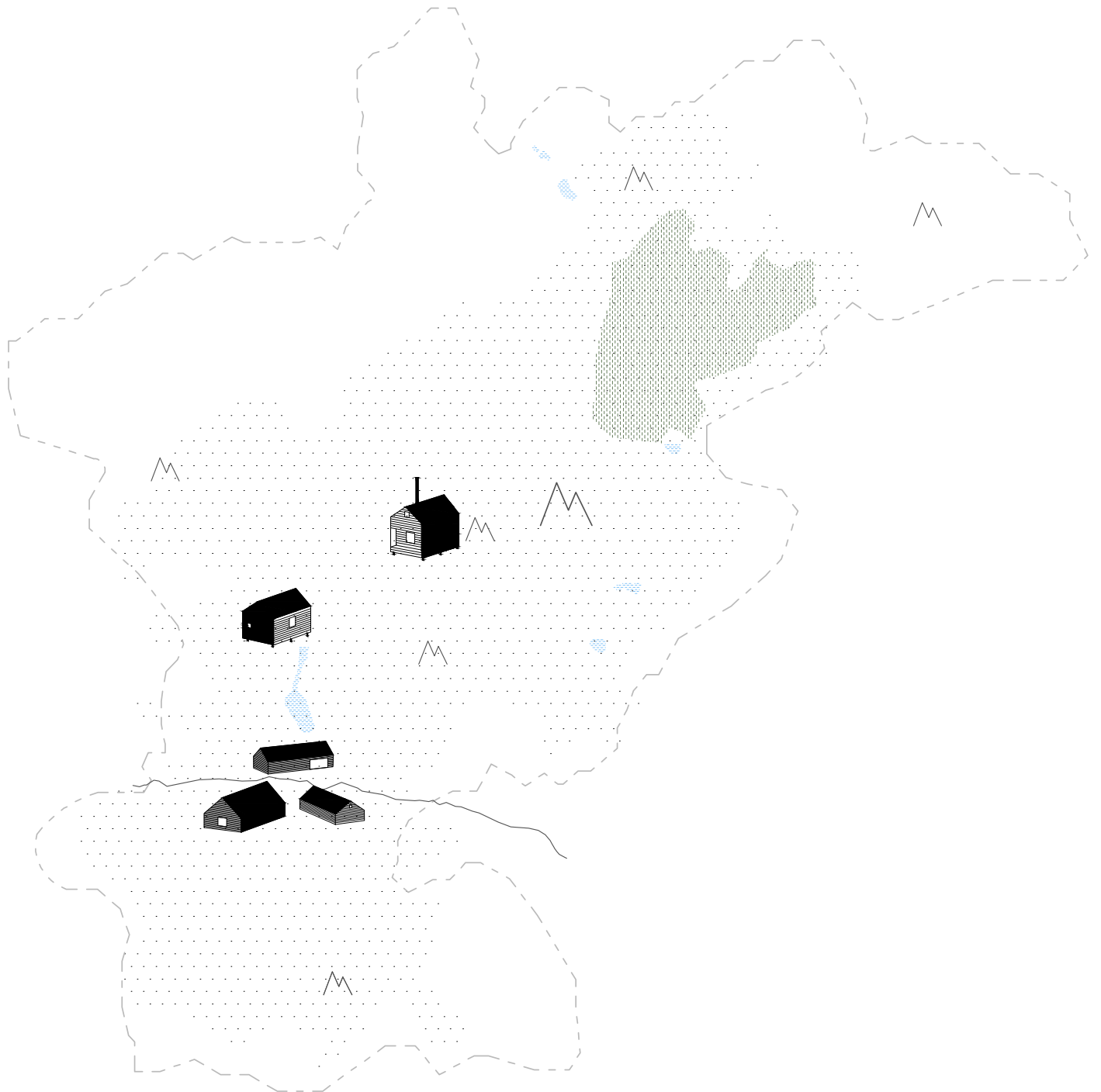

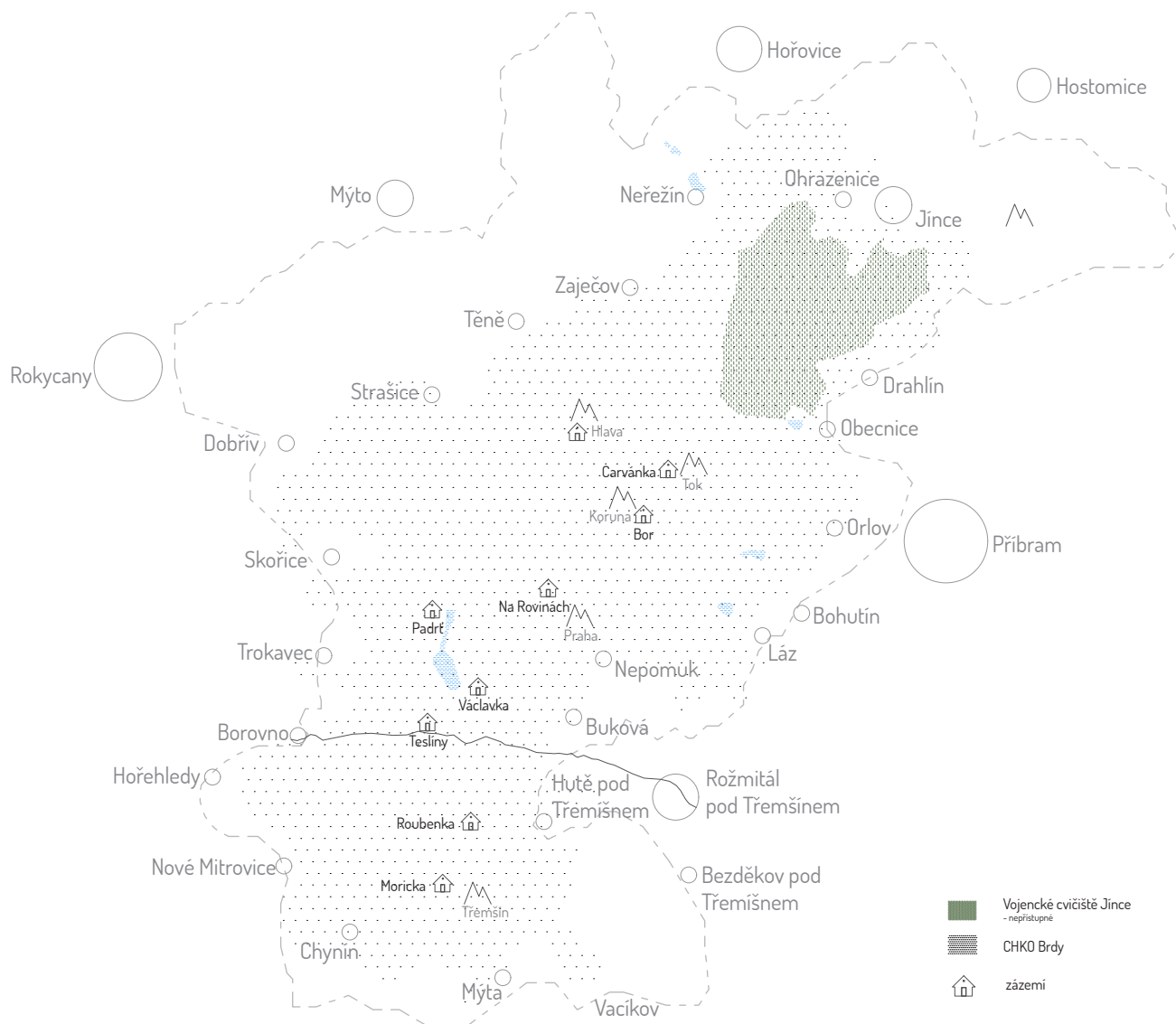
Pohled jihovýchod 1:50

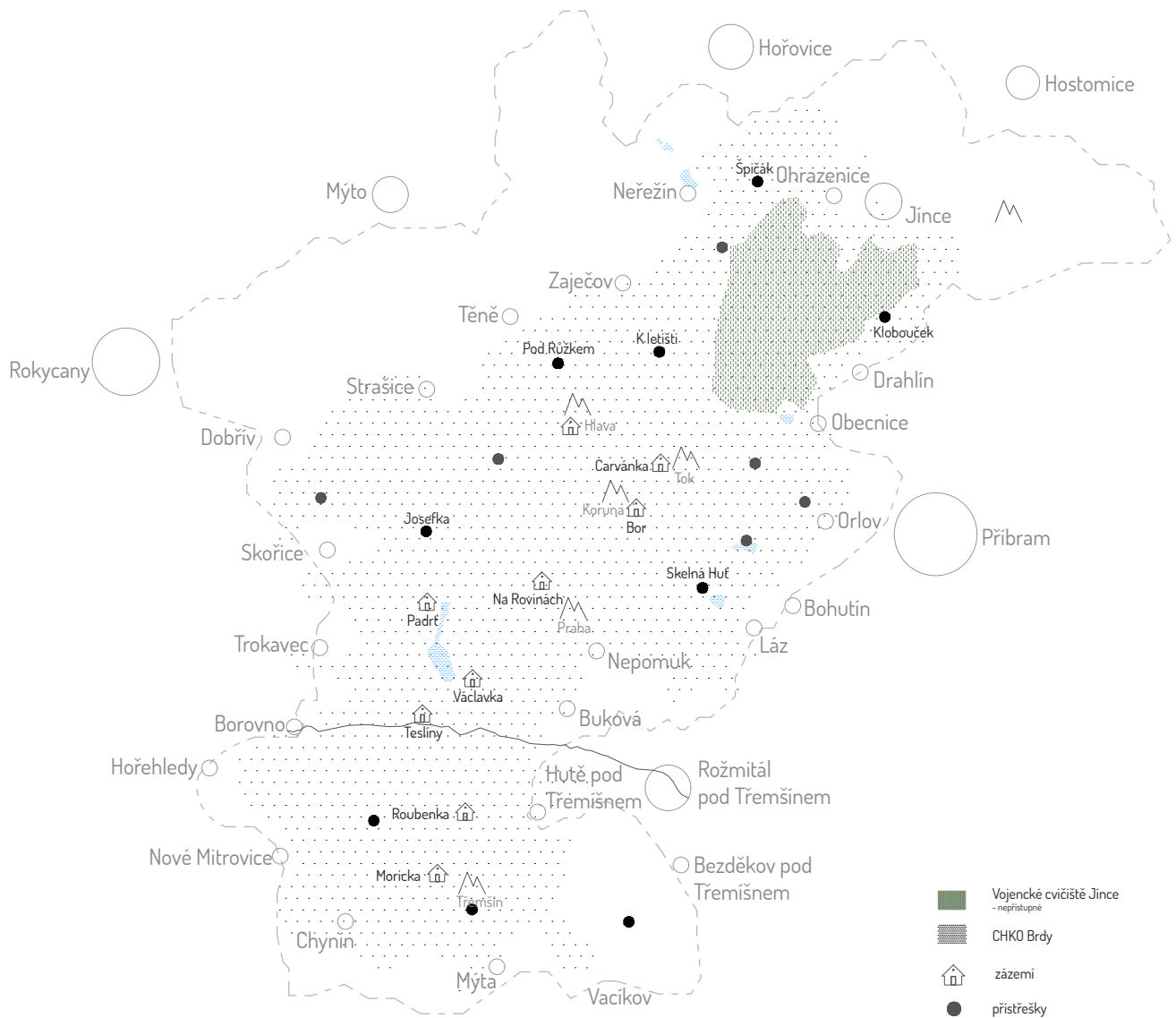
Sít zázemí

Součástí sítě je kromě nově navržených zázemí - Tesliny, Padrt a Bor (od jihu na sever), návrh k otevření několika vybraných, stávajících loveckých bud - ostatní mohou dále sloužit pouze lesníkům.

Jedná se o malé sruby, umístěny na křižovatkách lesních cest, které jsou většinou prázdné nebo slouží lesníkům k úschově sena či potravy pro lesní zvěř.

S využitím stávajících staveb, vzniká kvalitní a hustá síť zázemí v celém území CHKO Brdy s nutností minimálních zásahů k jejich uskutečnění.

Síť

Navržená zázemí doplnily v mapě přístřešky. Síť je tedy kompletní a nabízí několik typů - od míst s posezením, krytým otevřeným prostorem pro přespání, uzavřenou chatu s vytápěním i bez až po pronájem pokoje.

ZDROJE

¹ Přednáška Václava Cílka - Brdy, hory uprostřed Čech

² <http://zanikleobce.cz>

³ Fantastický pohled do historie: Přední a Zadní Záběhlá, v letech 1914 až 1952 - [ObjevBrdy.cz](http://www.objevbrdy.cz). [ObjevBrdy.cz](http://www.objevbrdy.cz) - CHKO Brdy ze všech stran. Pěšky, na kole, během [online]. Copyright © [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: <http://www.objevbrdy.cz/fantasticky-pohled-do-historie-predni-a-zadni-zabehla-v-letech-1914-az-1952.html>

[online]. Dostupné z: <http://www.brdy.org/content/view/188/65/>

⁴ Správa CHKO Brdy [online]. Copyright © [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: <http://brdy.ochranaprirody.cz/res/archive/214/070372.pdf?seek=1574424241>

⁵ Brdy - stránky milovníků brdských hvozdů - 0 zaniklých vsích, osadách a samotách. Brdy - stránky milovníků brdských hvozdů - Hlavní stránka [online]. Copyright © 2020 Brdy [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: <http://www.brdy.org/content/view/135/66/>

[online]. Dostupné z: <http://www.brdy.info/kapitoly/koruna.php>

⁶ [online]. Dostupné z: <https://www.vojujezd-brdy.cz/>

⁷ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Územní studie Brdy. Object moved [online]. Copyright ©2020 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepcie-a-strategie/uzemni-studie-porizovane-mmr/uzemni-studie-brdy>

Object moved [online]. Copyright ©7r [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/8d1fec6b-6314-42d6-9e39-ae3f567947f0/US_Brdy_textova-cast.pdf

⁸ Kdo byl Generál Jerry Packard? | Trampský magazín. Trampský magazín [online]. Copyright © 2020 [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: <https://www.trampsky-magazin.cz/blog/kdo-byl-general-jerry-packard-214.html>

[online]. Dostupné z: <https://www.trampsky-magazin.cz/blog/skonci-puvodni-trapske-boudy-s-nami-aneb-romantika-na-obtiz-238.html>

⁹ [online]. Dostupné z: http://wiki.npu.cz/index.php/Obraz_s%C3%ADdla_v_krajin%C4%9B

¹⁰ [online]. Dostupné z: http://suche.vorarlberg.at/vlr/vlr_gov.nsf/f2d37d55f91924c6c12570a900320438/d43484e6549b1f16c125822d002a2c31!OpenDocument

https://www.gemeindearosa.ch/fileadmin/user_upload/customers/gemeindearosa/Dokumente/Gesetze_gesamtes_Gemeindegebiet/910.000_und_910.010_Gesetz_ueber_die_Alpen_und_Weiden_der_Gemeinde_Arosa.pdf

¹¹ ÚAZK - přehledka. [online]. Copyright © ZÚ [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: <https://historickemapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html>

¹² Brdy - stránky milovníků brdských hvozdů - Fotogalerie - Útulek: Roman Poustka 2008 - obrázků: zjištěné lufty na štítech brdských chalup. Brdy - stránky milovníků brdských hvozdů - Hlavní stránka [online]. Copyright © 2020 Brdy [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: http://www.brdy.org/component/option,com_ponygallery/func,detail/id,652/Itemid,33/

¹³ Sucuri WebSite Firewall - Access Denied. Sucuri WebSite Firewall - Access Denied [online]. Copyright © 2019 Sucuri Inc. All rights reserved. [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: <http://burle.blog.cz/0901/lovecke-boudy>

Václavka (lovecká bouda) - [ObjevBrdy.cz](http://www.objevbrdy.cz). [ObjevBrdy.cz](http://www.objevbrdy.cz) - CHKO Brdy ze všech stran. Pěšky, na kole, během [online]. Copyright © [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: <http://www.objevbrdy.cz/misto/vaclavka-lovecka-bouda.html>

¹⁴ [online]. Dostupné z: <http://brdy.up4.cz/homepage/typ?typ=03>
[online]. Dostupné z: <http://www.brdy.org/content/view/128/30/>

¹⁵ [Mapy.cz](https://mapy.cz). [Mapy.cz](https://mapy.cz) [online]. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka>

¹⁶ Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Copyright © G [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20557193/921108m.pdf/b6571837-6a2e-4138-912c-59da6de43de4?version=1.0>

Správa CHKO Brdy - <http://brdy.ochranaprirody.cz/charakteristika-oblasti/>

ÚAZK - přehledka. [online]. Copyright © ZÚ [cit. 31.05.2020]. Dostupné z: <https://historickemapy.cuzk.cz/uazk/pohledy/archiv.html>

<https://www.vls.cz/media/downloadables/vls-priloha-2-18-005.pdf>

Los zabloudil do Brd [online]. Dostupné z: <http://www.agris.cz/clanek/111109?fbclid=IwARiFDMrrfrx0MVIvhSYHAK09i-9Ep0YS037gxFl8iySPStcy5UuMJRLTYs>

Knihy:

SÝKORA, Jaroslav. Zemědělské stavby: základy navrhování. Praha: Grada, 2014. Stavitel. ISBN 978-80-247-5273-0.

Konzultace:

Ing. arch. Jan Pešta - tradiční architektura v okolí Brd

Barbora Synková - Klub českých turistů Baník Příbram